

Årsrapport 2016

MIDDELFART
SPAREKASSE

2. Hoved- og nøgletal Middelfart Sparekasse

Beløb i 1.000 kr.	2016	2015	2014	2013	2012
Netto rente- og gebyrindtægter	442.020	421.520	371.991	332.387	305.444
Kursreguleringer	-3.456	6.901	9.852	30.270	40.511
Udgifter til personale og administration	-317.818	-296.266	-254.985	-235.687	-222.074
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender	-32.327	-92.706	-73.103	-109.794	-116.996
Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	25.801	-3.882	29.715	21.643	17.146
Årets resultat	90.674	4.557	67.315	27.502	9.618
Udlån	4.747.454	4.295.267	4.338.716	3.964.074	3.765.456
Egenkapital	1.012.412	906.954	853.543	727.855	641.699
Aktiver i alt	8.745.709	7.366.066	6.642.607	5.438.100	6.066.748
Kapitalprocent	14,6	14,4	14,7	14,3	17,3
Kernekapitalprocent	14,1	13,9	14,2	13,8	14,0
Egenkapitalforrentning før skat	11,4	0,9	9,2	3,3	2,0
Egenkapitalforrentning efter skat	9,4	0,5	8,8	4,0	1,5
Indtjening pr. omkostningskrone	1,3	1,0	1,2	1,1	1,0
Renterisiko	1,3	1,4	0,6	0,4	0,6
Valutaposition	5,2	6,0	7,4	7,3	2,7
Valutarisiko	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
Udlån i forhold til indlån	67,3	75,1	87,5	95,3	88,7
Udlån i forhold til egenkapital	4,7	4,7	5,1	5,4	5,9
Årets udlånsvækst	10,5	-1,0	9,5	5,3	2,2
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	231,5	192,8	140,7	139,6	176,4
Summen af store engagementer	29,9	10,3	35,7	35,2	74,4
Årets nedskrivningsprocent	0,5	1,5	1,3	2,1	2,4
Afkastningsgrad	1,0	0,1	1,0	0,5	0,2

10 målepunkter

pr. 31.12.16

1 Kundetilfredshed

Status 2016:

NR. 1

Mål: TOP 3

6 Basisindtægter

pr. omkostningskrone

Status pr. 31.12.16:

1,37

Mål 2018: > 1,45

2 Kundetilfredshed med digitale løsninger

Status 2016:

Privat 87 %

Erhverv 82 %

Mål: > 90 %

7 Kapitalbuffer

Status pr. 31.12.16:

5,8 procentpoint

Mål: 4 procentpoint

3 Antal kunder

Status pr. 31.12.16:

66.719

Mål 2018: > 75.000

8 Nedskrivningsprocent

Status pr. 31.12.16:

0,45 %

Mål: < 0,75 %

4 Arbejdsglæde

Status 2016:

97 %

Mål: > 97 %

9 Resultat før skat

Status pr. 31.12.16:

111,7 mio. kr.

Mål 2018: > 140 mio. kr.

5 Kompetencemål

Status 2016:

96,5 %

Mål 2018: > 95 %

10 Engagement i lokalsamfundet

Status 2016:

6,8 mio. kr.

Mål: > 7,5 mio. kr. pr. år

Indhold

Hoved- og nøgletal i Middelfart Sparekasse	2
Status på målepunkter	3
Indholdsfortegnelse	4
Forord	5
Om Middelfart Sparekasse	6
Ledelsen i Middelfart Sparekasse	8
Ledelsespåtegning	10
Den interne revisors revisionspåtegning	12
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	14
Ledelsesberetning	16
God selskabsledelse	26
Redegørelse for samfundsansvar	35
Årsregnskab	54
Noter	60

Martin Nørholm Baltser
Adm. direktør

Forord

Velkommen til Middelfart Sparekasses årsrapport 2016. Denne rapport er udarbejdet, så du nemt kan få indsigt i tallene og tankerne bag vores forretning.

Du finder de væsentligste nøgletal allerede i omslaget og den større finansielle afrapportering på de følgende sider.

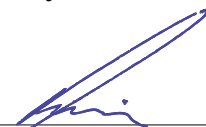
Vil du vide mere om Middelfart Sparekasse, kan du altid finde os på midsp.dk.

Vi ønsker dig god læselyst!

Med venlig hilsen

Allan Buch,
Bestyrelsesformand

Martin Nørholm Baltser,
Adm. direktør

Om Middelfart Sparekasse

Vores berettigelse som pengeinstitut er, at vores kunder har tillid til os og til, at vi kan levere et langsigtet og stabilt fundament for deres økonomi. I erkendelse heraf er vores vision: "Bedst til kunder". "Bedst til kunder" bliver udlevet af alle medarbejderne, og vores kunder skal mærke det i form af konkret adfærd. Budskabet er, at Sparekassen først bliver bedst til kunder, når kunderne siger det.

Sådan er vi!

Sådan er vi! er det, du som kunde og samarbejdspartner kan forvente, når du møder os i Middelfart Sparekasse:

- Vi er ordentlige og åbne overfor vores omgivelser
- Vi indgår forretninger, der skaber værdi for dig og Sparekassen
- Vi mødes i øjenhøjde
- Vi er Sparekassen, og det er vi stolte af.

Historie

Middelfart Sparekasse blev grundlagt i 1853 af Foreningen til trængende Haandværkeres og andres Understøttelse i Middelfart. Sparekassen var tænkt som en sparekasse til fælles bedste, og i den forstand lever sparekassetanken videre – om end den har fået nye klæder her mere end 160 år senere.

Fra at være en lille, lokal sparekasse så Middelfart Sparekasse sin chance og sprang over Lillebælt til resten af Trekantområdet i 1990. Sparekassen troede på, at Trekantområdet var det rigtige sted at vokse. Det viste sig at holde stik. Først fik Fredericia en afdeling, i 1992 fulgte Kolding og Vejle efter. I 2013 kom Aarhus, Esbjerg, Odense Erhverv samt pensions- og formueafdelingen i Roskilde til. I 2014 en afdeling i Hørning syd for Århus og i 2015 en afdeling i Svendborg. I dag har Sparekassen 18 afdelinger.

Samfundsansvar siden 1853

I Middelfart Sparekasse er samfundsansvar integreret i virksomhedens strategi og forretningsaktiviteter. Det at

tage samfundsansvar er - og har altid været - en del af dét, som giver Sparekassen berettigelse. Middelfart Sparekasses samfundsmæssige engagement kan føres helt tilbage til Sparekassens grundlæggelse i 1853. Allerede dengang var Sparekassens grundfilosofi, at beslutninger skulle være til gavn for forretningen og samtidig bidrage til samfundet. Og det er netop dét, som samfundsansvar drejer sig om.

Middelfart Sparekasse i vækst

Middelfart Sparekasse har oplevet en flot fremgang de seneste år. Vi mærker en stor efterspørgsel efter den måde, vi driver pengeinstitut på, og en nettokundetilgang på over 5000 kunder i 2016 til nu cirka 67.000 må betegnes som yderst positivt. Ikke mindst set i lyset af at langt de fleste kunder er kommet til os på opfordring fra eksisterende. Vi gør da også alt, hvad vi kan i vores daglige virke, for at pleje og fastholde vores gode ry ved at behandle vores kunder godt. At sørge for at de er tilfredse og dermed anbefaler os til andre, er den bedste markedsføring, vi kan tænke os.

Vi er overbeviste om, at der mere end nogensinde er brug for et pengeinstitut, hvor der er plads til alle. Vi vil være en sparekasse for alle - både dem, der kommer til kassen og dem, der benytter digitale services.

Middelfart Sparekasse

Havnegade 21

5500 Middelfart

CVR: 24 74 48 17
Stiftet: 1853
Hjemsted: Middelfart
Telefon: 64 22 22 22
Internet: www.midsp.dk

Værdigrundlag

Vision:

- **Bedst til kunder**

Vores berettigelse som pengeinstitut er, at vores kunder har tillid til, at vi kan levere et langsigtet og stabilt fundament for deres økonomi. I Sparekassen er vi derfor ikke i tvivl om, at vores kunders opbakning er altafgørende for vores virke. I erkendelse heraf er vores vision at være bedst til kunder.

At være bedst til kunder er for os et spørgsmål om at udvise forståelse for den enkelte kundes konkrete livssituation og være på forkant med kundernes behov.

Erhvervskunden har brug for en hurtig afklaring, den ældre kunde har brug for personlig service, familien ønsker den samme rådgiver på tværs af privat- og erhvervsengagementer, og den unge kunde ønsker en letforståelig mobilapplikation. Fælles for de fleste er traditionelle dyder som:

- **Tillid og tryghed**
- **Ordentlighed**
- **Personlig kontakt mellem mennesker**
- **Et højt fagligt niveau**
- **Tilgængelighed og fleksibel service**
- **Åben og ærlig kommunikation**
- **Effektive beslutningsgange**
- **Individuel service og rådgivning**
- **Relevante selvbetjeningsstilbud i forhold til kundernes forventninger.**

Mission:

- **Unikt arbejdsfællesskab**
- **Bæredygtige resultater**
- **Lokal udvikling.**

Sådan er vi!

- **Vi er ordentlige og åbne over for vores omgivelser**
- **Vi indgår forretninger, der skaber værdi for dig og Sparekassen**
- **Vi mødes i øjenhøjde**
- **Vi er Sparekassen, og det er vi stolte af.**

Værdier er ikke noget, vi har. Det er noget, vi skaber sammen!

Ledelsen i Middelfart Sparekasse

Middelfart Sparekasse er en selvejende institution

Repræsentantskab

Valgkreds 1 Middelfart, Strib og Odense

Allan Buch
Annette Reimann
Bo Smith
Gitte Holm Hein
Hanne Pors Knudsen
Jan Melgaard
Jens Backer Mogensen
Jens-Peter Rishøj
Karin Riishede
Knud Møller Nielsen
Lars Jeppe Jeppesen
Nicoline Damkjær
Ole Olsen

Valgkreds 2 Fredericia

Bjarne Wetcher
Ole Nikolajsen
Tommy Dueholm
Torsten Ussing

Valgkreds 3 Vejle, Vinding og Ødsted

Bent Olsen
Bo Skouby Rosendahl
Carsten Ladegaard Jakobsen
Hans Boesen
Inge Hvilsted
Kurt Espesen
Marlene Jørgensen

Valgkreds 4 Uldum, Hedensted, Horsens Hørning og Aarhus

Bettina Jørgensen
Jan Poulsen
Jens Christian Skifter
Jørgen Andersen
Jørgen Louring Poulsen
Louise Haugaard Warming
Søren Moss Rasmussen
Vagn Åge Jensen

Valgkreds 5 Kolding og Esbjerg

Alex Hansen
Charlotte Szocska
Christian Hørby Jensen
Jan Henriksen
Palle Storinggaard
Peter Kløvborg

Bestyrelse

Allan Buch, formand
Bo Skouby Rosendahl
Bo Smith

Claus Nielsen
Jan Melgaard
Lars Jeppe Jeppesen

Pia Kjær Nielsen
Ulrik Sørensen
Åge Almtoft

Direktion

Martin Nørholm Baltser
Adm. direktør

Thomas Øbo Sørensen, indehaver af Viggo Sørensen Trælast i Esbjerg, har besøg af erhvervsrådgiver Gert Andersen.

Ledelsespåtegning

Bestyrelsen og direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2016 for Middelfart Sparekasse og koncernen.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed, herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og Middelfart Sparekasses aktiver og passiver, den finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt af resultatet af koncernens og moder-

selskabets aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2016.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som koncernen og Middelfart Sparekasse kan påvirkes af.

Årsrapporten indstilles til repræsentantskabets godkendelse.

Middelfart, den 28. februar 2017.

Direktion

Martin Nørholm Baltser
Adm. direktør

Bestyrelse

Allan Buch
Formand

Åge Almtoft

Claus Nielsen

Bo Skouby Rosendahl

Jan Melgaard

Pia Kjær Nielsen

Lars Jøppe Jeppesen

Bo Smith

Ulrik Sørensen

Repræsentantskab:

Årsrapporten for året 2016 er godkendt på det ordinære repræsentantskabsmøde afholdt i Middelfart den 1. marts 2017.

Dirigentens underskrift

Erhvervsafdelingen i Fredericia.
Bianca Hindberg, May Nymann
og Jan Lage Hjarsbech.

Den interne revisors revisionspåtegning

Påtegning på koncernregnskabet og årsregnskabet

Konklusion

Det er min opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet for Middelfart Sparekasse giver et retvisende billede af koncernens og Sparekassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt af resultatet af koncernens og Sparekassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2016 i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed.

Den udførte revision

Jeg har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Middelfart Sparekasse for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2016. Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes efter lov om finansiell virksomhed.

Revisionen er udført på grundlag af Finanstilsynets bekendtgørelse om revisionens gennemførelse i finansielle virksomheder mv. samt finansielle koncerner og efter internationale standarder om revision vedrørende planlægning og udførelse af revisionsarbejdet.

Jeg har planlagt og udført revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, at koncernregnskabet og årsregnskabet ikke indeholder væsentlig fejlinformation. Jeg har deltaget i revisionen af alle væsentlige og risikofyldte områder.

Det er min opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for min konklusion.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Min konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og jeg udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til min revision af koncernregnskabet og årsregnskabet er det mit ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med koncernregnskabet eller årsregnskabet eller min viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Mit ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder de krævede oplysninger i henhold til lov om finansiell virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det min opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med lov om finansiell virksomheds krav. Jeg har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Middelfart den 28. februar 2017

Allan W. Hjørnesen
revisionschef

Kundemedarbejder Mette Juul
Hviid og erhvervsrådgiver Majbritt
Hansen, Odense Erhverv.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til repræsentantskabet i Middelfart Sparekasse

Konklusion

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og Sparekassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt af resultatet af koncernens og Sparekassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016 i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed.

Hvad har vi revideret

Middelfart Sparekasses koncernregnskab og årsregnskab for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016 omfatter resultatopgørelse og totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis, for såvel koncernen som Sparekassen ("regnskabet").

Grundlag for konklusion

Vi udførte vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision (ISA) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af regnskabet".

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Uafhængighed

Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i overensstemmelse med IESBA's etiske regler.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskabet omfatter ikke ledelses-

beretningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder de krævede oplysninger i henhold til lov om finansiel virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i lov om finansiel virksomhed. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ansvar for regnskabet og revisionen

Ledelsens ansvar for regnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et regnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af regnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og Sparekassens evne til at fortsætte driften, at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant, samt at udarbejde regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvi-

dere koncernen eller Sparekassen, indstille driften, eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af regnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med ISA og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af regnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med ISA og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og Sparekassens interne kontrol
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og Sparekassens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der

er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen og Sparekassen ikke længere kan fortsætte driften

- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om regnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf
- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, tilhørende sikkerhedsforanstaltninger.

Middelfart, den 28. februar 2017

PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 3377 1231

Michael Laursen
Statsautoriseret revisor

H. C. Krogh
Statsautoriseret revisor

Nadia Brønserud Esmann
og Sandra M. B. Hykkel-
bjerg-Sejten, Strib, på besøg
i Horsens-afdelingen.

Ledelsesberetning

Hovedaktivitet

Middelfart Sparekasse er en garant sparekasse med cirka 16.000 garantier og 67.000 kunder. Markedsområdet dækker en stor del af Fyn, Østjylland og Esbjerg. Sparekassen har også en investeringsafdeling i Roskilde.

Middelfart Sparekasse rådgiver om og formidler finansielle produkter til privatkunder samt mindre og mellemstore virksomheder i de områder, hvor Sparekassen er repræsenteret med afdelinger. Sparekassen formidler blandt andet indlån, udlån, boligfinansiering, investering og pension.

2016

2016 blev endnu et begivenhedsrigt år for verdensøkonomien. Flere uventede hændelser påvirkede verdenssamfundet, og det fik direkte indflydelse på både den globale og lokale økonomi. Den mest skelsættende begivenhed var uden tvivl det amerikanske præsidentvalg, hvor Donald Trump stik mod alle forventninger først blev republikansk præsidentkan-

didat og efterfølgende slog Hilary Clinton i kampen om Det Hvide Hus.

Også briternes nej til EU – Brexit – var overraskende, og både valget af Trump og Brexit har givet usikkerhed på de finansielle markeder. De lange obligationsrenter faldt i kølvandet på Brexit, mens markedet kvitterede med stigende renter, da Trump blev valgt til præsident – et valg, som også fik aktiemarkederne til at stige.

Den politiske usikkerhed kombineret med internationale konflikter betyder, at det heller ikke blev i 2016, at der kom gang i et solidt opsving, hverken i Europa eller Danmark.

Herhjemme forblev renten på et meget lavt niveau gennem hele 2016, og der er fortsat en negativ rente på 0,65 % på Sparekassens indestående i Nationalbanken.

Lavrentemiljøet sætter Sparekassens og andre pengeinstitutters indtjening under pres. Kombineret med en hård konkurrence i sektoren har Middelfart Sparekasse i 2016 set rentemarginalen falde.

Derfor er det ekstra glædeligt, at 2016 blev et år med et meget lavt niveau for tab og nedskrivninger på kunder. Det har stærkt medvirket til, at Sparekassen har

leveret et overskud før skat på koncernniveau på 111,7 mio. kr. i 2016.

I hovedtal ser koncernresultatet og balanceudviklingen således ud:

	Enhed	2016	2015
Årets resultat før skat	mio. kr.	111,7	9,3
Netto rente- og gebyrindtægter	mio. kr.	473,2	446,2
Kursreguleringer	mio. kr.	-3,4	6,8
Udgifter til personale og administration	mio. kr.	333,7	309,8
Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle anlægsaktiver	mio. kr.	12,9	65,3
Andre ordinære udgifter	mio. kr.	0,5	10,7
Nedskrivninger	mio. kr.	34,3	94,9
Resultat af kapitalandele i associerede selskaber	mio. kr.	9,5	25,9
Udlån	mio. kr.	4.803,3	4.349,7
Indlån	mio. kr.	7.440,5	6.173,9
Egenkapital	mio. kr.	1.012,4	907,0
Kapitalprocent	procent	14,5	14,1
Likviditetsoverdækning	procent	232,0	192,6
LCR	procent	311,8	207,6

Årets resultat

Middelfart Sparekasse gik ind til 2016 med den målsætning, at der skulle ske en økonomisk konsolidering oven på et 2015-regnskab, der bar tydeligt præg af nedskrivninger på ejendomme og eksponeringer. Den målsætning må siges at være opfyldt, da Sparekassen leverede et overskud før skat på koncernniveau på 111,7 mio. kr. Det er første gang i Sparekassens historie, at der leveres et overskud før skat på et trecifret millionbeløb. Resultatet efter skat er på koncernniveau 90,7 mio. kr.

Der er to hovedårsager til årets resultat: Et meget lavt niveau for nedskrivninger samt en fortsat markant tilgang af nye kunder, hvilket øger Sparekassens samlede forretningsomfang.

I en tid med et meget lavt renteniveau og en faldende rentemarginal er det blandt andet meget vigtigt at have både lave nedskrivninger og tilgang af nye kunder for at kunne kompensere for det pres, der er på top-linjen, netto rente- og gebyrindtægter, i disse år.

I forbindelse med aflæggelse af halvårsrapporten for 2016 opjusterede Sparekassen forventningerne til 2016 som helhed. Årets resultat er lidt over de opjusterede forventninger til 2016, der lød på et resultat før skat på koncernniveau på 90-110 mio. kr.

Netto rente- og gebyrindtægter

Sparekassens netto rente- og gebyrindtægter er vokset med 6 % til 473,2 mio. kr.

Netto renteindtægter er steget marginalt med 0,7 %, mens udlånet er steget med 10,4 %. Indtægterne fra udlån er under pres grundet det lave renteniveau og øget konkurrence. Det betyder, at Sparekassens rentemarginal er faldet med 0,2 procentpoint i 2016 i forhold til 2015. Den fortsatte tilgang af nye kunder i 2016 – netto over 5.000 nye kunder – er årsagen til, at Sparekassen trods alt kan præstere en lille stigning i netto renteindtægter.

Indtægter fra obligationsrenter er steget fra 33,0 mio. kr. i 2015 til 36,6 mio. kr. i 2016. Indtægterne er 7,8 mio. kr. højere end budgetteret. Obligationsbeholdningen er steget med ca. 290 mio. kr. i 2016 på grund af et stigende indlånsoverskud.

Renteudgifter er faldet marginalt fra 23,5 mio. kr. i 2015 til 23,2 mio. kr. i 2016, selv om indlånet i 2016 voksede

med 21 %. Det skyldes primært et fald i renteudgifter til indlån og anden gæld – blandt andet drevet af, at Sparekassen med virkning fra 1. december 2016 ændrede en række individuelle aftaler om indlånsrenter til den højeste generelle indlånsrente på 0,05 %. Med den ændring forventes posten renteudgifter til indlån at have sit laveste niveau, da Sparekassen ikke har nogen planer om at indføre negative renter for hverken privat- eller erhvervs-kunder. Det lavere renteniveau modsvarer i høj grad af stigende indlån og stigende renteudgifter til kreditinstitutter og centralbanker. Den post er steget med 1,7 mio. kr. i 2016 som en konsekvens af bl.a. den negative indskudsbevisrente i Nationalbanken på 0,65 %.

Gebyr- og provisionsindtægter er steget med 14,6 % til 198,5 mio. kr. Det skyldes i høj grad øget forretningsomfang grundet de mange nye kunder i Sparekassen. Antallet af Totalkreditlån er steget med ca. 1.000 stk. i 2016, svarende til en øget udlånsvolumen på 1,7 mia. kr. Det medfører stigende indtægter fra garantiprovision, en post der er steget fra 59,7 mio. kr. i 2015 til 72,6 mio. kr. i 2016.

Investeringsforeningen MS Invest, som Middelfart Sparekasse har stiftet og er rådgivende pengeinstitut for, havde et usædvanligt godt 2016 med et afkast på over 26 %. Det betyder, at indtjeningen fra MS Invest til Middelfart Sparekasse er 7,2 mio. kr. højere end budgetteret i 2016.

De meget omdiskuterede bidragsstigninger, som Totalkredit annoncerede i foråret med effekt fra andet halvår, har isoleret set givet Sparekassen en øget indtægt. Den skal i 2016 holdes op imod tilbuddet om gebyrfri omlægning fra F1, F2, F3 og F4-lån til andre lånetyper, som ikke blev så hårdt ramt af bidragsstigningerne. Tilbuddet om gebyrfri omlægning løb til udgangen af 2016 og har derfor også betydet færre indtægter i forbindelse med låneomlægninger. Indtægter fra lånesagsgebyrer er således faldet ca. 1,4 mio. kr. til 31,5 mio. kr.

Som følge af de nævnte positive forskydninger i 2016 er gebyrindtægterne 10 % over budgettet for året.

Kursreguleringer

Posten kursreguleringer var i 2016 negativ med 3,4 mio. kr. mod et plus på 6,8 mio. kr. i 2015. Den negative kursre-

guling i 2016 skyldes i hovedsagen kurstab på højtforrentede obligationer, der er blevet udtrukket i årets løb. Kurstabet skal ses i sammenhæng med renteindtægterne på obligationer. Netto har obligationsbeholdningen givet et tilfredsstillende mindre positivt afkast i 2016.

Udgifter til personale og administration

Udgifter til personale og administration er steget med 7,7 % til 333,7 mio. kr. Isoleret set er udgifter til personale steget med 7,2 % i 2016, hvilket først og fremmest skyldes, at nyansatte medarbejdere er ansat i andre og mere løntunge funktioner end fratrådte medarbejdere.

Udgifter til administration er steget med 8,5 % til 124,8 mio. kr. Det skyldes blandt andet stigende it-udgifter, som kan henføres til øgede omkostninger som følge af kundetilgangen i 2016 samt omkostninger til udvikling af blandt andet det nye rådgivningssystem MS Advisor.

Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle anlægsaktiver

Denne post er faldet fra 65,3 mio. kr. i 2015 til 13 mio. kr. i 2016. I forbindelse med Finanstilsynets besøg i 2015 blev Sparekassens domcilejendomme – primært hovedsædet – nedskrevet med ca. 50 mio. kr. Fraregnet den ekstraordinære post i 2015-regnskabet er årets afskrivninger således på niveau med sidste år.

Andre ordinære udgifter

Posten andre ordinære udgifter er faldet fra 10,7 mio. kr. i 2015 til 0,5 mio. kr. i 2016. Det skyldes, at Sparekassen i lighed med andre pengeinstitutter ikke længere indbetaler til Garantiformuen, det tidligere Indskydergarantifonden.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender er faldet med 63,8 % fra 2015 til 2016. Nedskrivningerne i 2016 udgør 34,3 mio. kr., hvilket svarer til en nedskrivningsprocent på 0,5. Det er et særdeles tilfredsstillende niveau.

Det lave niveau skal ses som udtryk for en generel forbedring af kundernes økonomi. Nedskrivningerne i 2015 var ekstraordinære store, henset til Finanstilsynets påbud om ekstra nedskrivninger på ca. 50 mio. kr.

Nedskrivningerne er en smule under budgettet for 2016, og forventningen er, at det lave niveau vil fortsætte i 2017.

Resultat af kapitalandele i associerede virksomheder

Resultat af kapitalandele i associerede virksomheder er faldet fra 25,9 mio. kr. i 2015 til 9,5 mio. kr. i 2016. Ultimo 2015 solgte Sparekassen halvdelen af ejerskabet i NEM Forsikring, hvilket gav en ekstraordinær indtægt i 2015-regnskabet på 25 mio. kr. Ultimo 2016 er endnu en kapitalejer indtrådt i NEM Forsikring, hvorefter Sparekassens ejerandel udgør 20 %.

Balance og kapital

Udlån

Udlån og andre tilgodehavender udgør 4.803,3 mio. kr. ultimo 2016 mod 4.349,7 mio. kr. ultimo 2015. Det svarer til en stigning i udlånet på 10,4 %. Det øgede udlån kan henføres til årets nettokundetilgang på over 5.000 nye kunder. Det er meget tilfredsstillende at kunne øge udlånet i et marked, hvor der er begrænset efterspørgsel efter udlån.

Med den usikkerhed, der fortsat præger den globale økonomi, er det ikke sandsynligt, at efterspørgslen efter udlån vil ændre sig markant i 2017. Derfor vil Sparekassen fortsætte arbejdet med at tiltrække nye kunder gennem visionen "Bedst til kunder". Organisk vækst er også i 2017 en vigtig brik i forhold til at realisere et øget udlån.

Stigende indlån

De foregående års tendens med et stigende indlån og dermed indlånsoverskud fortsatte også i 2016. Sparekassens indlån og indlån i puljeordninger voksede fra 6.173,9 mio. kr. i 2015 til 7.440,5 mio. kr. i 2016. Det svarer til en stigning i indlånet på 21 % - altså en stigning der er cirka dobbelt så stor som udlånsvæksten. Det betyder, at Sparekassens indlånsoverskud ultimo 2016 er 2,6 mia. kr. En del af indlånsoverskuddet placeres i Nationalbanken til en negativ rente på 0,65 %, og størstedelen derudover placeres i obligationer for at mindske risikoen.

Kundernes fortsatte fokus på at spare op er et tegn på, at finanskrisen ikke har sluppet sit tag i danskerne endnu. Med de tidligere nævnte begivenheder på den internationale scene er det ikke sandsynligt, at billedet vil ændre sig markant i 2017. For Sparekassen er indlånsoverskuddet større end ønskeligt, især da det er svært at opnå en fornuftig forrentning uden at tage ekstra store risici.

Egenkapital

Med årets resultat passerer Sparekassen en milepæl, da egenkapitalen har rundet én mia. kr. Egenkapitalen er vokset fra 907,0 mio. kr. i 2015 til 1.012,4 mio. kr. i 2016. Heraf udgør garantkapital 519,5 mio. kr. Garantkapitalen er vokset med 6,5 % i 2016, og det er et udtryk for kundernes fortsatte opbakning til Sparekassen.

Det overførte overskud udgør 492,9 mio. kr. Det er Sparekassens målsætning, at det overførte overskud skal være større end garantkapitalen. Den målsætning led et knæk med årsregnskabet 2015, hvor det overførte overskud næsten stod stille, mens garantkapitalen fortsat voksede. Det er målet at nå den ønskede fordeling mellem overført overskud og garantkapital gennem solide resultater de kommende år.

Med et resultat efter skat på 90,7 mio. kr. opnår Sparekassen en egenkapitalforrentning efter skat på 10,3 %. Sparekassens strategi handler om kundetilfredshed, medarbejdetilfredshed og aktiv tilstedeværelse i de lokalsamfund, vi er en del af. Det fjerde element i Sparekassens 10 strategiske målepunkter er økonomi, og årets resultat og egenkapitalforrentningen viser, at forretningsmodellen virker.

Solide økonomiske resultater er særdeles vigtige i de kommende år, da kapitalkravene til pengeinstitutter skærpes.

Solvens og kapitaldækning

Koncernens kapitalgrundlag før fradrag er på 1.062 mio. kr. og består af egenkapital på 1.012 mio. kr. samt supplerende kapital på 50 mio. kr. Den supplerende kapital opfylder alle krav i CRD/CRR og kan fuldt ud medregnes i Sparekassens kapitalgrundlag¹.

Middelfart Sparekasses kapitalprocent udgør på koncernniveau 14,5 ultimo 2016 mod 14,1 ultimo 2015. Det individuelle solvensbehov² andrager 8,8 % ultimo 2016. Hertil kommer en kapitalbevaringsbuffer på 0,63 % ultimo 2016. Sammenholdt med det faktiske kapitalgrundlag på 963 mio. kr. var der ved udgangen af 2016 en kapitalbuffer på 336 mio. kr. svarende til 5,1 procentpoint. Ultimo 2015 var kapitalbufferen 348 mio. kr. svarende til 5,7 procentpoint. Faldet skyldes den begyndende indfasning af den lovpligtige kapitalbevaringsbuffer pr. 1. januar 2016 med 0,63 %, som frem mod 2019 øges til 2,5 %.

På det foreliggende grundlag samt Sparekassens forventninger til perioden 2017 - 2021 viser en fremskrivning af Sparekassens kapitalsituation til og med udgangen af 2021, at Sparekassen lever op til de fuldt indfasede kapitalkrav i CRD/CRR.

I de kommende år indfases yderligere kapitalkrav til pengeinstitutterne, og det forventes, at myndighederne i løbet af 2017 kommer med en udmelding om, hvordan kravene til nedskrivningseggede passiver (det såkaldte NEP-krav) fastsættes.

Det individuelle solvensbehov opgøres efter 8+-metoden. Den er nærmere beskrevet på Sparekassens hjemmeside³, hvor forudsætningerne for opgørelsen også kan findes.

Opgørelsen af solvensbehovet er baseret på kapitaldækningsbekendtgørelsens bestemmelser og Finanstilsynets "bekendtgørelse om opgørelse af risikoeksponeringer, kapitalgrundlag og solvensbehov for pengeinstitutter".

I henhold til kapitaldækningsbekendtgørelsen skal Sparekassen offentliggøre en række yderligere oplysninger om Sparekassens risikoforhold. Disse oplysninger kan ligeledes findes på Sparekassens hjemmeside⁴.

Likviditetsoverdækning

Likviditetsmæssigt skal Middelfart Sparekasse overholde likviditetsnøgletallet 'Liquidity Coverage Ratio' (LCR). LCR-nøgletallet beskriver, hvordan Sparekassen skal være i stand til at honorere sine betalingsforpligtelser indenfor en kommende 30 dages periode i et marked, hvor der ikke er adgang til funding.

Lovgivningsmæssigt er der krav om en overdækning på minimum 70 % i 2016. Dette krav stiger med 10 % i 2017 til en overdækning på 80 % og i 2018 med 20 % således, at det lovgivningsmæssige krav til overdækning ender på 100 %, når det er fuldt indfaset fra 1. januar 2018.

Middelfart Sparekasse har en målsætning om at have en overdækning på 40 % i forhold til lovens krav og har siden indførelsen af LCR-nøgletallet pr. 1. oktober 2015 overholdt denne målsætning.

LCR-nøgletallet udgør 311,8 % ultimo 2016 imod 207,6 % ultimo 2015. Stigningen skyldes dels det stigende ind-

1 Sparekassens kapitalgrundlag er specificeret og uddybet i note 25.

2 Opgørelsen af det individuelle solvensbehov er ikke omfattet af revisionen af årsregnskabet.

3 <https://midspar.dk/om-midspar/sparekassen/aarsregnskab/aarsregnskab-2016/>

4 <https://midspar.dk/om-midspar/sparekassen/aarsregnskab/aarsregnskab-2016/>

lån i Sparekassen (ultimo 2016 er indlånsoverskuddet 2,6 mia. kr.), som er meget stabilt og dermed giver en minimal likviditetsudstrømning, dels en stigende overskudslikviditet som er placeret konservativt.

LCR-nøgletallet afløser pr. 1. januar 2017 likviditetsnøgletal opgjort i henhold til § 152 i lov om finansiel virksomhed. Dette nøgletal skal fortsat oplyses, da det indgår i Finanstilsynets tilsynsdiamant for pengeinstitutter. Nøgletallet jf. Fil § 152 udgør 232,0 % pr. ultimo 2016 mod 192,6 % ved udgangen af 2015. Dermed har Sparekassen ikke problemer med at overholde Finanstilsynets grænseværdi på minimum 50 % overdækning.

Tilsynsdiamanten

Formålet med Tilsynsdiamanten er at give et billede af, om et pengeinstitut drives med det rette niveau af risici, og om pengeinstituttet er finansielt robust. Middelfart Sparekasse har siden Finanstilsynets lancering af Tilsynsdiamanten i 2010 levet op til alle kravene heri.

De fem krav i Tilsynsdiamanten omhandler følgende områder:

◦ Store eksponeringer (maksimalt 125 %)

Store eksponeringer er defineret som summen af store eksponeringer, der udgør mere end 10 % af kapitalgrundlaget.

Da Sparekassen er et pengeinstitut for private kunder samt mindre og mellemstore erhvervs-kunder, er antallet af store eksponeringer meget begrænset og udgør 29,9 % pr. 31. december 2016.

Fra 1. januar 2018 ændres pejlemærket således, at det er summen af de 20 største eksponeringer i Sparekassen, som højst må udgøre 175 % af den egentlige ker-

nekapital. Sparekassen ligger på nuværende tidspunkt pænt indenfor det justerede pejlemærke med 81,4 % opgjort ultimo 2016.

◦ Udlånsvækst (maksimalt 20 %)

Sparekassen har i 2016 haft en pæn vækst i udlånet, men holder sig fortsat indenfor pejlemærkets grænse på 20 %. Udlånsvæksten udgør 10,5 % i det seneste år.

◦ Ejendomseksponering (maksimalt 25 %)

Sparekassens udlån har en bred branchemæssig spredning, og i forhold til ejendomssektoren er Sparekassen kun eksponeret med 10,6 % og ligger dermed pænt indenfor pejlemærket på 25 % eksponering mod ejendomssektoren.

◦ Funding ratio (maksimalt 100 %)

Funding ratio opgøres som udlån i forhold til indlån og egenkapital og er for Sparekassen opgjort til 55,9 % pr. 31. december 2016. Dermed er der råderum for Sparekassen til at opfylde ambitionen om kontrolleret, organisk vækst.

◦ Likviditetsoverdækning (minimum 50 %)

Sparekassen har som tidligere omtalt en stærk likviditet, som primært består af indlån og egenkapital. Overdækningen ultimo 2016 er på 231,5 % og ligger dermed langt over grænseværdien i Tilsynsdiamanten.

Finanstilsynet forventes i løbet af 2017 at implementere et nyt pejlemærke til afløsning det nuværende pejlemærke for likviditetsoverdækning i Tilsynsdiamanten. Pejlemærket og grænseværdien for dette forventes fremadrettet at blive relateret til LCR-nøgletallet. Sparekassen forventer at kunne overholde det nye likviditetspejlemærke uden problemer.

Tilsynsdiamanten	Finanstilsynets grænseværdier	Middelfart Sparekasse pr. 31.12.2016	Opfyldt
Summen af store eksponeringer	Maks. 125 %	29,9 %	✓
Årlig udlånsvækst	Maks. 20 %	10,5 %	✓
Ejendomseksponering	Maks. 25 %	10,6 %	✓
Funding ratio	Maks. 100 %	55,9 %	✓
Likviditetsoverdækning	Min. 50 %	231,5 %	✓

Adm. direktør Martin Baltser på scenen til den årlige medarbejderdag i Sparekassen.

Usikkerhed ved indregning og måling

De væsentligste usikkerheder ved indregning og måling knytter sig til nedskrivninger på udlån. Ledelsen vurderer, at usikkerheden er på et niveau, der er forsvarligt i forhold til det retvisende billede af årsregnskabet.

Der henvises i øvrigt til afsnittet om anvendt regnskabspraksis.

Usædvanlige forhold i 2016

Der er ikke registreret forhold af usædvanlig karakter i 2016.

Begivenheder efter regnskabsårets afslutning

Der er ikke indtruffet begivenheder efter regnskabsårets afslutning, som har indvirkning på årsrapporten for 2016.

Risikostyring

Risikostyring er helt centralt i driften og den strategiske udvikling af Middelfart Sparekasse. I forbindelse med driften af Middelfart Sparekasse er de væsentligste risikoområder kreditrisiko, markedsrisiko, likviditetsstyring og kapitalrisici. Bestyrelsen har fastsat rammer på alle risikoområder, og Sparekassen har politikker, forretningsgange og kontroller på alle de nævnte risikoområder.

Bestyrelsen fastlægger principperne for risikostyringen, og revisions- og risikoudvalget følger løbende op på området. Risikostyringsfunktionen er i den daglige drift en del af ledelsessekretariatet. Sparekassens kreditrisici styres med udgangspunkt i Sparekassens kreditpolitik, der skal sikre, at der er balance mellem indtjening og risiko.

Sparekassen henvender sig til privatkunder og mindre og mellemstore erhvervs-kunder. Alle væsentlige kunder vurderes periodisk individuelt, og individuelle nedskrivninger foretages, når det er sandsynligt ud fra objektive kriterier, at kunden ikke er i stand til helt eller delvist at tilbagebetale lån eller kreditter.

Gruppevise nedskrivninger af porteføljer foretages, når objektive indikationer viser værdiforringelse af udlånsgrupperne. Sparekassen fokuserer på en effektiv styring af udlånsporteføljen for at begrænse kreditrisikoen mest muligt.

Bestyrelsen har fastsat rammer for Sparekassens markedsrisici for hvert af områderne rente-, valuta- og aktierisiko. Der rapporteres månedligt til bestyrelsen.

De forskellige risici, som Sparekassen påtager sig, og måden, de styres og overvåges på, er forklaret i risikoredegørelsen, der kan findes på Sparekassens hjemmeside⁵. Der henvises desuden til regnskabet note 26, hvor Sparekassens risici er nærmere beskrevet.

Revisions- og risikoudvalg

Middelfart Sparekasses bestyrelse har nedsat et revisions- og risikoudvalg med bestyrelsesmedlem Åge Almtoft som formand. Åge Almtoft er statsautoriseret revisor, og han er det uafhængige bestyrelsesmedlem, der har kvalifikationer inden for regnskabsvæsen. Udvalget består derudover af Bo Skouby Rosendahl, Jan Melgaard og Pia Kjær Nielsen. På Sparekassens hjemmeside⁶ kan kommissoriet for udvalgets arbejde findes.

Vederlag til ledelsen

Vederlaget til Sparekassens ledelse er fast. Det beskrives nærmere i årsregnskabet note 7 samt i afsnittet om god selskabsledelse side 26. Sparekassens øverste myndighed, repræsentantskabet, har vedtaget en lønpolitik for ledelsen og andre væsentlige risikotagere i Sparekassen. Lønpolitikken kan læses på Sparekassens hjemmeside⁷.

Forventninger til fremtiden

Selv om den amerikanske nationalbank, FED, i december 2016 hævede renten for første gang i ni år, er der ingen udsigt til et markant stigende renteniveau i resten af verden og dermed heller ikke i Danmark. Der er vigtige valg i 2017 i flere europæiske lande, blandt andet i Frankrig og Tyskland, og udfaldet af disse valg er omgærdet med så stor usikkerhed, at det vil smitte af på de finansielle markeder.

Da finanssektoren som et hele samtidig står over for øgede likviditets- og soliditetskrav i de kommende år, er det derfor bydende nødvendigt at opnå solide økonomiske resultater i en lavrentøkonomi. Det vil Middelfart Sparekasse gøre ved fortsat at forfølge en strategi, hvor vi tror på, at vi fortsat kan tiltrække mange nye kunder til vores eksisterende afdelinger. Samtidig er det nødvendigt at holde et vågent øje med udgiftssiden for at kunne realisere resultater i lighed med 2016-regnskabet i 2017 og årene fremover.

5 <https://midsp.dk/om-midsp/sparekassen/aarsregnskab/aarsregnskab-2016/>

6 <https://midsp.dk/om-midsp/sparekassen/bestyrelse/bestyrelsens-udvalg/revisions-og-risikoudvalget/>

7 <https://midsp.dk/om-midsp/sparekassen/aarsregnskab/aarsregnskab-2016/>

Sparekassen forventer, at 2017 ikke vil adskille sig markant fra de foregående år. Der forventes en fortsat begrænset efterspørgsel efter udlån, et meget lavt renteniveau og dermed pres på toplinejen.

Forventningen til 2017 er derfor et koncernresultat før skat på 70 – 100 mio. kr.

Øvrige forhold

Mangfoldighed og det underrepræsenterede køn

Middelfart Sparekasse anser en ligelig kønsfordeling for at være god for både arbejdsmiljøet og de økonomiske resultater. Det gælder også på ledelsesniveau, hvor Sparekassens ledelse består af adm. direktør Martin Baltser, vicedirektør Peter Møller og underdirektør Rikke Dresing.

Pr. 31. december 2016 er 29 % af medlemmerne af Den brede ledergruppe kvinder. Det er ambitionen, at andelen af kvindelige ledere skal øges over de kommende år. Det skal ske ved at opfordre kvindelige lederemner til at gå ledervejen og ved at hjælpe dem med at balancere arbejds- og familielivet. Ved rekruttering af nye ledere tilstræbes det, at der altid er mindst én kvinde repræsenteret i samtalerunden. Ved den endelige udvælgelse vil kvalifikationer altid stå foran køn.

Antallet af kvinder i Sparekassens øverste myndighed, repræsentantskabet, er 26 % pr. 31. december 2016. Sparekassen arbejder for, at repræsentantskabet skal udgøres af mindst 30 % kvinder. Det er også målet, at 30 % af de repræsentantskabsvalgte bestyrelsesmedlemmer senest ved udgangen af 2018 er kvinder. Ved udgangen af 2016 er ingen af de repræsentantskabsvalgte bestyrelsesmedlemmer kvinder.

Sparekassens arbejde med mangfoldighed og det underrepræsenterede køn er udførligt beskrevet i den lovpligtige redegørelse om det underrepræsenterede køn. Redegørelsen kan læses på Sparekassens hjemmeside⁸.

Ny strategi – Den Gyldne Middelvej v. 2.0

Primo 2016 tog Middelfart Sparekasse hul på en ny tre-årig strategiperiode for årene 2016 - 2018. Strategien ef-

terfølger Sparekassens første strategiplan - Den Gyldne Middelvej. Navnet på den nye strategi er "Den Gyldne Middelvej version 2.0". Navnet viser med al tydelighed, at der er tale om en videreførelse af den gamle strategi. Den nye dimension i strategi 2018 er, at fokus øges på digital udvikling og gode, kundevedtede digitale løsninger. Det skal ske uden at gå på kompromis med Sparekassens ambitioner om at levere tilgængelig, lokal og nærværende rådgivning. Middelfart Sparekasse skal være et moderne pengeinstitut baseret på gamle dyder.

Alle medarbejdere har været involveret i strategiarbejdet, og med 82 konkrete initiativer, der skal gennemføres i den treårige periode, vil mange medarbejdere også tage aktivt del i de arbejdsgrupper, som skal arbejde videre med de enkelte tiltag, før de gøres til handling i hverdagen.

I lighed med Strategi 2015 er der formuleret 10 strategiske målepunkter. Det er mål, der skal indfries senest med udgangen af 2018, og de 10 målepunkter stiller ambitioner inden for både økonomiske resultater, kundetilfredshed, medarbejdertilfredshed og Sparekassens engagement i lokalsamfundet - samfundsansvar. Med de 10 strategiske målepunkter sikrer Sparekassen, at der i dagligdagen er fokus på den balancerede bundlinje, hvor økonomiske resultater går hånd i hånd med de øvrige målsætninger. Målsætninger, som i Sparekassens optik er vejen til at levere de målsatte økonomiske resultater.

Nyt repræsentantskab

I foråret 2016 var der valg til Middelfart Sparekasses øverste myndighed, repræsentantskabet. Det var et valg, som i Sparekassen blev imødeset med stor spænding, da der op til valget blev sat fokus på den dobbelte rolle, som repræsentantskabet har som både ambassadørkorps for Sparekassen og rekrutteringsgrundlag til bestyrelsen.

Det er vigtigt med et fagligt kompetent og bredt funderet repræsentantskab for at sikre en kvalificeret bestyrelse, hvor kompetencekravene over de seneste år er skærpet betragteligt.

Valget faldt sådan ud, at 20 af 38 medlemmer blev nyvalgt. Efter Sparekassens åbninger i bl.a. Aarhus og

Esbjerg skete der en større geografisk spredning af medlemmerne, ligesom repræsentantskabet generelt blev forynget.

I efteråret 2016 blev der som forberedelse til bestyrelsesvalget i foråret 2017 gennemført en kompetenceafklaring af alle repræsentantskabsmedlemmer for at få overblik over det enkelte medlems kompetencer, bestyrelses- og ledererfaring. Samtidig fik medlemmerne mulighed for at tilkendegive, om de har ambitioner om at komme i bestyrelsen.

Med erfaringerne fra 2016-valget til repræsentantskabet kan Middelfart Sparekasse konstatere, at modellen, hvor garantierne vælger repræsentantskabet, både sikrer lokale ambassadører og kompetente kandidater til Sparekassens bestyrelse.

Farvel til Swipp – goddag til MobilePay

Efter flere år med konkurrence på markedet for mobilbetalinger valgte den lange række af pengeinstitutter bag Swipp i efteråret 2016 at lukke selskabet ned. Samtidig blev der indgået en aftale med Danske Bank om muligheden for at indgå i et bredt samarbejde om MobilePay. Dermed er der nu én fælles sektorløsning for mobilbetalinger. Middelfart Sparekasse anser samarbejdet omkring MobilePay som den bedste løsning, både for kunderne, Sparekassen og sektoren. Der er dannet et fælles selskab bag MobilePay, som ikke længere markedsføres som "by Danske Bank". Det er den mobilbetalingsløsning, som folket har valgt, og ved at gå samarbejdets vej vil MobilePay kunne tilbyde brugerne konto til konto-overførsel, som Swipp hidtil har været ene om at tilbyde. Ikke mindst for erhvervskunder er det en stor fordel, da der foretages saldokontrol, før pengene overføres.

Der er ingen tvivl om, at store multinationale spillere på et tidspunkt vil komme til Danmark med deres bud på

mobile betalingsløsninger. Med et bredt samarbejde i sektoren er den bedst muligt rustet til den konkurrence, der vil komme på området.

Bedst til kunder – og medarbejdere

2016 var på mange måder et godt år for Sparekassen. Visionen er "Bedst til kunder", og den målsætning blev indfriet i 2016, da Sparekassen for tredje år i træk toppede to kundetilfredshedsundersøgelser – Analyse Danmark og Finanssektorens Kundebenchmark. I efteråret 2016 blev Sparekassen desuden kåret til det pengeinstitut i landet, der har det bedste image. Det skete i en undersøgelse foretaget af finansmediet Finanswatch og analysebureauet Wilke.

I november blev Middelfart Sparekasse for fjerde gang i alt og første gang siden 2009 kåret som Danmarks bedste arbejdsplads af Great Place to Work Institutet.

Sidst, men ikke mindst, så pegede de ansatte i finanssektoren i december på Middelfart Sparekasse som den mest attraktive arbejdsplads i sektoren. Det var igen Finanswatch og Wilke, der lavede en analyse, og baseret på svar fra over 3.000 medarbejdere i finanssektoren fik Middelfart Sparekasse prisen for at have det bedste image i branchen.

Alle fem kåringer har stor betydning for Sparekassens stærke brand, der i høj grad er bygget på kunde- og medarbejdertilfredshed. Først og fremmest er det vigtigt, at kunderne føler sig godt behandlet af deres rådgiver og den afdeling, de tilhører. Dernæst er det vigtigt for Sparekassen at præstere godt i disse undersøgelser, så det er muligt med god ret at kunne sige "Bedst til kunder" og "Danmarks bedste arbejdsplads".

God selskabsledelse

Redegørelse for god selskabsledelse i Middelfart Sparekasse

Indledning

Middelfart Sparekasse drives af et ønske om at skabe merværdi for det samfund, vi er en del af. Det mener vi, at vi bedst muligt opnår ved at opføre os ordentligt og ansvarligt og ved at føre en åben og inddragende dialog med vores interessenter.

Derfor er det helt naturligt, at vi forholder os aktivt til anbefalingerne fra Komitéen for god Selskabsledelse samt Finansrådets ledelseskodex.

Formålet er at sikre åbenhed om rammerne for ledelsen af Middelfart Sparekasse samt fortsat at udvikle den generelle ledelseskvalitet, hvilket er vigtigt for interessenternes tillid til os som pengeinstitut.

I Governance redegørelsen for regnskabsåret 2016, som kan læses på Sparekassens hjemmeside i sin fulde længde⁹, har bestyrelsen forholdt sig til Komitéen for god Selskabsledelses 47 anbefalinger af 6. maj 2013, hvor Sparekassen efterlever 40 anbefalinger og delvist efterlever 1 anbefaling. Der er 6 anbefalinger, som Sparekassen ikke lever op til, og hvor Sparekassen har valgt at indrette sig på en anden måde end den, der fremgår af anbefalingerne.

Bestyrelsen har ligeledes forholdt sig til Finansrådets ledelseskodex af 22. november 2013. Her efterlever Sparekassen samtlige 12 anbefalinger.

I redegørelsen er der udførlige beskrivelser af Sparekassens efterlevelse af anbefalingerne samt forklaringer på, hvorfor Sparekassen på visse områder har valgt at indrette sig på en anden måde end anbefalet.

Bestyrelsens arbejde

Arbejdet med repræsentantskabet

Bestyrelsen har i 2016 videreført drøftelsen af repræ-

sentantskabets fremtidige rolle i forhold til at sikre Sparekassens øverste myndighed som fortsat rekrutteringsgrundlag til bestyrelsen.

Sparekassens repræsentantskab omfattes indirekte af de skærpede krav til bestyrelsens sammensætning og kompetencer, idet minimum fire ud af de i alt seks repræsentantskabsvalgte bestyrelsesmedlemmer skal vælges blandt repræsentantskabets medlemmer.

Forud for repræsentantskabsvalget i foråret 2016 blev der derfor gjort en stor indsats for at få egnede kandidater til at stille op til valget. Til de 38 pladser var der i alt 62 kandidater – flere kandidater end nogensinde. I april 2016 tiltrådte et nyt repræsentantskab, hvoraf 18 medlemmer var genvalgt og 20 nyvalgt.

Som noget af det første blev der gennemført en kompetenceafklaring af repræsentantskabets nye medlemmer med det formål at:

- give bestyrelsen et overblik over, hvilke repræsentantskabsmedlemmer der ønsker at kandidere til bestyrelsen, og hvorvidt deres kompetencer matcher bestyrelsens kompetenceprofil
- dokumentere rekrutteringsgrundlaget til bestyrelsen.

Kompetenceafklaringen er en selvevaluering, der i store dele matcher bestyrelsens selvevaluering for at sikre et relevant sammenligningsgrundlag, når bestyrelsen skal indstille kandidater til valg til bestyrelsen.

Til brug for bestyrelsens arbejde har Sparekassens HR-afdeling udarbejdet en anonymiseret rapport for hvert repræsentantskabsmedlem, der resumerer de 60 spørgsmål, som er besvaret.

Alle 38 repræsentantskabsmedlemmer har fået tilsendt skemaet, og 35 har svaret, hvilket giver en svarprocent på 92.

Af de 35 medlemmer, som har svaret, angiver 23, at de har ambition/ønske om at stille op til bestyrelsesvalget.

Forud for valget til bestyrelsen, som finder sted på det ordinære repræsentantskabsmøde 1. marts 2017, har et nedsat samtaleudvalg i bestyrelsen interviewet de repræsentantskabsmedlemmer, som har meddelt deres kandidatur til bestyrelsesvalget. Dette er bl.a. sket med baggrund i kompetenceafklaringen og med henblik på at validere kandidatens samlede kompetencer yderligere. Samtalen havde samtidig det formål at give kandidaten et solidt indblik i, hvilke ressourcer bestyrelsesarbejdet kræver.

For at sikre den bedst mulige start for det nye repræsentantskab og et konstruktivt samspil med Sparekassens organisation og øvrige interesser blev der udarbejdet et kommissorium for repræsentantskabet¹⁰, som bl.a. beskriver repræsentantskabets rolle og opgaver.

En af repræsentantskabets opgaver er at godkende Sparekassens årsrapport. For at blive klædt på til denne opgave gennemgik Sparekassens eksterne revisor i forbindelse med præsentationen af Sparekassens halvårsregnskab for 2016 de vigtigste elementer i et pengeinstitutregnskab, og hvad repræsentantskabet særligt bør have fokus på.

En anden og meget vigtig opgave for repræsentantskabet er at skabe værdi for Sparekassens fortsatte forretningsmæssige udvikling i samarbejde med Sparekassens øvrige ledelseslag samt at være en god ambassadør for Sparekassen. Disse to opgaver var temaer på den årlige repræsentantskabskonference den 1. oktober 2016, hvor direktør for Lokale Pengeinstitutter Jan Kondrup fortalte om pengeinstitusktoren og sektorens udvikling, og Tomas Lykke fra Hildebrandt & Brandt fortalte om ambassadørrollen i praksis.

Valg til bestyrelsen

Der har ikke været valg til bestyrelsen i 2016. Fra 2017 vælges bestyrelsesmedlemmerne for en to-årig periode, og der afholdes valg til bestyrelsen hvert år, hvor tre repræsentantskabsvalgte medlemmer samt henholdsvis et eller to medarbejdervalgte medlemmer vil være på valg.

Udvalg i bestyrelsen

Ved den årlige nedsættelse af bestyrelsesudvalg, som fandt sted den 19. april 2016, besluttede bestyrelsen at fortsætte med et revisions- og risikoudvalg samt et nominerings- og vederlagsudvalg. Bestyrelsen besluttede samtidig at nedlægge udvalget for god selskabsledelse og at flytte opgaven med at udarbejde et oplæg til, hvorledes Sparekassen forholder sig til anbefalingerne fra Komiteen for god selskabsledelse samt Finansrådets ledelseskodex til nominerings- og vederlagsudvalget. Beslutningen blev taget ud fra en betragtning om, at arbejdet med implementeringen af anbefalingerne er nået rigtig langt, og at kompetencerne til det fortsatte arbejde er fuldt ud til stede i nominerings- og vederlagsudvalget.

Udvalgenes væsentligste aktiviteter i 2016

Udvalgenes væsentligste aktiviteter svarer til de opgaver, der er beskrevet i udvalgenes kommissorier¹¹. Revisions- og risikoudvalget har i 2016 desuden haft stort fokus på implementeringen af ny politik og nye standarder på kreditområdet, mens nominerings- og vederlagsudvalget har haft fokus på at sikre den bedst mulige start for det nye repræsentantskab, herunder udarbejdelse af et kommissorium for repræsentantskabet samt udvikling og gennemførelse af en kompetenceafklaring for repræsentantskabet.

Bestyrelsens arbejde med strategi

I februar 2016 kunne Sparekassen lancere en ny strategi for årene 2016 - 2018: "Strategi 2018 – Den gyldne middelevj v. 2.0"¹². I strategien har bestyrelsen defineret 10 strategiske målepunkter, som i høj grad er et udtryk for, at Sparekassen ønsker at drive en bæredygtig forretning til gavn for både kunder, medarbejdere og lokalsamfund. Bestyrelsen følger op på udviklingen i de 10 strategiske målepunkter kvartalsvis, ligesom bestyrelsen afholder et årligt seminar med strategiske emner på dagsordenen.

10 <https://midspar.dk/om-midspaar/sparekassen/repraesentantskabet/>

11 <https://midspar.dk/om-midspaar/sparekassen/bestyrelse/bestyrelsens-udvalg/>

12 <https://midspar.dk/om-midspaar/sparekassen/vaerdigrundlag/strategi-2018/>

Bestyrelsens organisering

Bestyrelsens sammensætning i 2016

Allan Buch (bestyrelsesformand) –
ejer af Skrillinge Strand Bundgarnsfiskeri
Bo Skouby Rosendahl – general manager
Bo Smith – områdeleder
Claus Nielsen – erhvervsrådgiver
Jan Melgaard – direktør og virksomhedsejer

Lars Jeppe Jeppesen – tømrermester
Pia Kjær Nielsen – afdelingsdirektør
Ulrik Sørensen – systemudvikler og
fællestillidsmand
Åge Almtoft – direktør

Bestyrelsen har pr. 19. april 2016 nedsat følgende udvalg

Revisions- og risikoudvalg

Åge Almtoft, udvalgsformand
Bo Skouby Rosendahl
Jan Melgaard
Pia Kjær Nielsen

Nominerings- og vederlagsudvalg

Bo Smith, udvalgsformand
Claus Nielsen
Lars Jeppe Jeppesen
Ulrik Sørensen

Bestyrelse
9 medlemmer

**Revisions- og
risikoudvalg**
4 medlemmer

**Nominerings- og
vederlagsudvalg**
4 medlemmer

Ad hoc udvalg

Udvalgenes kommissorier, hvori deres opgaver og forpligtelser er detaljeret beskrevet, er offentliggjort på Sparekassens hjemmeside¹³.

Bestyrelsen og adm. direktør Martin N. Baltser i Middelfart Sparekasse anno 2016.

Information om bestyrelsen

Allan Buch

Ejer af Skrillinge Strand Bundgarnsfiskeri
Født 21. januar 1962

Anciennitet

- Medlem af bestyrelsen siden 2010
- Medlem af repræsentantskabet siden 1992

Udløbet af den aktuelle valgperiode i bestyrelsen

- 2018

Kan medlemmet anses for uafhængigt

- Ja

Garantkapital

- 100.000 kr. – uændret i 2016

Faglige kompetencer

- Indsigt i den finansielle branche
- Politisk indsigt
- Kendskab til virksomheder og brancherelevante offentlige institutioner

Personlige kompetencer

- Samfundsmæssigt kendskab
- Stor bestyrelseserfaring
- Strategisk tænkning

Bestyrelsesrelevante kurser i 2016

- Bestyrelsesseminar, 3S
- Bankseminar PwC

Andre ledelseshverv

- Arbejdende bestyrelsesformand i Bælternes Fiskeriforening
- Bestyrelsesmedlem i Danske Fiskeres Forarbejdnings Industri A/S
- Bestyrelsesformand i Danske Fiskeres Forsikring
- Bestyrelsesformand i Middelfart Spildevand A/S
- Bestyrelsesformand i Middelfart Spildevand Holding A/S
- Bestyrelsesformand i Middelfart Service A/S

Fremmøde

100 %

Bo Skouby Rosendahl

General manager CDK Global Nordic West
Født 7. juli 1965

Anciennitet

- Medlem af bestyrelsen siden 2013
- Medlem af repræsentantskabet siden 2012

Udløbet af den aktuelle valgperiode i bestyrelsen

- 2017

Kan medlemmet anses for uafhængigt

- Ja

Garantkapital

- 60.000 kr. – uændret 2016

Faglige kompetencer

- Generel ledelse
- Strategi- og forretningsudvikling
- It
- Økonomistyring og –analyse

Personlige kompetencer

- Tænker og handler helhedsorienteret ud fra en strategisk tankegang
- Analytisk
- Resultatorienteret

Bestyrelsesrelevante kurser i 2016

- Bestyrelsesseminar, 3S

Udvalg i bestyrelsen

- Revisions- og risikoudvalget

Andre ledelseshverv

- Adm. direktør i CDK Global Danmark ApS

Fremmøde

- 100 %

Bo Smith

Områdeleder i Ældreplejen i
Vejen Kommune
Født 21. november 1963

Anciennitet

- Medlem af bestyrelsen siden 2011
- Medlem af repræsentantskabet siden 2008

Udløbet af den aktuelle valgperiode i bestyrelsen

- 2018

Kan medlemmet anses for uafhængigt

- Ja

Garantkapital

- 250.000 kr. – uændret i 2016

Faglige kompetencer

- Erfaring med ledelse, vurdering af organisatorisk risiko samt udvikling og rekruttering af bestyrelsesmedlemmer
- Strategisk tænkning, forretningsudvikling og strategiopfølgning
- Økonomisk forståelse, CSR og social kapital

Personlige kompetencer

- Grundig og analytisk sans
- Erfaren forhandler
- God til kommunikation, også når det er vanskeligt

Bestyrelsesrelevante kurser i 2016

- Bestyrelsesseminar, 3S

Udvalg i bestyrelsen

- Nominerings- og vederlagsudvalget

Fremmøde

100 %

Claus Nielsen

Erhvervsrådgiver
Medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem
Født 20. juni 1979

Anciennitet

- Medlem af bestyrelsen siden 2015

Udløbet af den aktuelle valgperiode i bestyrelsen

- 2018

Kan medlemmet anses for uafhængigt

- Nej, idet medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer ikke kan anses for uafhængige

Garantkapital

- 20.000 kr. – uændret i 2016

Faglige kompetencer

- Økonomisk forståelse og indsigt i den finansielle sektor

- Stor erfaring fra erhvervsområdet og med kreditgivning til både privat og erhverv
- Strategi og forretningsudvikling

Personlige kompetencer

- Helhedsorienteret
- Resultatorienteret
- Mod til at udfordre

Bestyrelsesrelevante kurser i 2016

- Bestyrelsesseminar, 3S
- Bestyrelsesuddannelse, FU Modul III
God selskabsledelse

Udvalg i bestyrelsen

- Nominerings- og vederlagsudvalget

Fremmøde

- 100 %

Jan Melgaard

Direktør og virksomhedsejer i Lighthouse Aviation A/S, Middelfart
Født 29. november 1961

Anciennitet

- Medlem af bestyrelsen siden 2015
- Medlem af repræsentantskabet siden 2012

Udløbet af den aktuelle valgperiode i bestyrelsen

- 2018

Kan medlemmet anses for uafhængigt

- Ja

Garantkapital

- 350.000 kr. – uændret i 2016

Faglige kompetencer

- International bank- og kapitalmarkedserfaring
- 'Big ticket' investeringsbeslutninger (inkl. statistiske analyser)
- Internationale skatte- og juraspørgsmål
- Management af multikulturelle teams med højt kompetenceniveau

Personlige kompetencer

- Integritet
- Åben og respektfuld kommunikation
- International forhandling

Bestyrelsesrelevante kurser i 2016

- Bestyrelsesseminar, 3S

Udvalg i bestyrelsen

- Revisions- og risikoudvalget

Andre ledelseshverv

- Arbejdende bestyrelsesformand i FPG Amentum Ltd., Dublin

Fremmøde

- 93 %

Lars Jeppe Jeppesen

Tømrermester

Født 3. juni 1960

Anciennitet

- Medlem af bestyrelsen siden 2013
- Medlem af repræsentantskabet siden 1996

Udløbet af den aktuelle valgperiode i bestyrelsen

- 2017

Kan medlemmet anses for uafhængigt

- Ja

Garantkapital

- 20.000 kr. – uændret i 2016

Faglige kompetencer

- Drift og ledelse af virksomhed
- Økonomisk forståelse
- Bestyrelseserfaring

Personlige kompetencer

- Arbejder seriøst og målrettet
- Har overblik
- God til at lytte og sætte sig ind i andres ideer
- Særlige kvalifikationer ift. Finanstilsynets vurdering og/eller Sparekassens forretningsmodel
 - Brancheindsigt og –erfaring indenfor byggeri/ejendomme

Udvalg i bestyrelsen

- Nominerings- og vederlagsudvalget

Andre ledelseshverv

- Direktør og bestyrelsesmedlem i Lars Jeppesen Tømrer- og Snedkermester A/S
- Direktør og bestyrelsesmedlem i Jeppesen Holding ApS
- Direktør i Strevelin Invest ApS
- Bestyrelsesmedlem i Dansk Byggeri på Fyn
- Bestyrelsesformand i Dansk Byggeri Vestfyn

Fremmøde

100 %

Pia Kjær Nielsen

Afdelingsdirektør

Medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem

Født 15. februar 1970

Anciennitet

- Medlem af bestyrelsen siden 2011

Udløbet af den aktuelle valgperiode i bestyrelsen

- 2017

Kan medlemmet anses for uafhængigt

- Nej, idet medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer ikke kan anses for uafhængige

Garantkapital

- 39.000 kr. – uændret i 2016

Faglige kompetencer

- Ledelse
- Forretningsudvikling, strategi og eksekvering
- Stort kendskab til den finansielle sektor og dens konkurrenceforhold

- Evner at forstå, analysere og omsætte ideer til forretning
- Stort kendskab til Sparekassens markedsområde

Personlige kompetencer

- Integritet i forhold til bestyrelsesopgaven med fokus på værdiskabelse for Sparekassen
- Evner at bidrage med holdninger, tiltag og ideer
- Bred kontaktflade og stort engagement

Bestyrelsesrelevante kurser i 2016

- Bestyrelsesseminar, 3S
- Bestyrelsesuddannelse, FU, Modul IV Risikostyring

Udvalg i bestyrelsen

- Revisions- og risikoudvalget

Fremmøde

96 %

Ulrik Sørensen

**Systemudvikler/fællestillidsmand
Medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem**

Født 11. juni 1960

Anciennitet

- Medlem af bestyrelsen siden 2007

Udløbet af den aktuelle valgperiode i bestyrelsen

- 2018

Kan medlemmet anses for uafhængigt

- Nej, idet medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer ikke kan anses for uafhængige

Garantkapital

- 45.000 kr. – uændret i 2016

Faglige kompetencer

- Stor økonomisk forståelse og evne til at læse og forstå komplekse økonomiske fremstillinger

- Indgående viden om virksomhedsdrift, herunder Sparekassens drift
- Uddannet civiløkonom med afsætning som speciale
- Uddannet tillidsmand med overbygningen Sagsbehandler i vanskelige personaleforhold
- Arbejdet med it siden 1983

Personlige kompetencer

- Evner at gennemskue og bidrage til løsning af komplekse problemstillinger
- Tillidsskabende og har modet til at udfordre
- Vedholdende, analytisk og konstruktiv
- En god formidler med mod og gennemslagskraft

Bestyrelsesrelevante kurser i 2016

- Bestyrelsesseminar, 3S

Udvalg i bestyrelsen

- Nominerings- og vederlagsudvalget

Fremmøde

100 %

Åge Almtoft

Direktør i Dal-Bo A/S

Født 20. april 1956

Anciennitet

- Medlem af bestyrelsen siden 2009

Udløbet af den aktuelle valgperiode i bestyrelsen

- 2017

Kan medlemmet anses for uafhængigt

- Ja

Garantkapital

- 5.000 kr. – uændret i 2016

Faglige kompetencer

- Uddannet cand. merc. i revision og statsautoriseret revisor
- Erfaring fra ledelse på højt niveau i stor virksomhed og som økonomidirektør i børsnoteret virksomhed

Personlige kompetencer

- Høj integritet
- Uafhængighed
- Særlige kvalifikationer ift. Finanstilsynets vurdering og/eller Sparekassens forretningsmodel
- Revisionskyndigt bestyrelsesmedlem

Bestyrelsesrelevante kurser i 2016

- Bestyrelsesseminar, 3S

Udvalg i bestyrelsen

- Revisions- og risikoudvalget

Andre ledelseshverv

- Bestyrelsesmedlem i Dal-Bo Holding A/S
- Direktør i DKD Invest ApS
- Direktør i Almtoft Invest ApS
- Direktør i Jim Finans ApS

Fremmøde

100 %

Information om direktion

Martin Nørholm Baltser

Administrerende direktør
Født 3. august 1962

Garantkapital

- 75.000 kr. – uændret i 2016

Faglige kompetencer

- Ledelse
- Bankdrift
- Kredit

Personlige kompetencer

- Visionær
- Tillidsfuld
- Ærlig

Andre ledelseshverv

- Bestyrelsesformand i NEM Forsikring A/S
- Bestyrelsesmedlem i Leasing Fyn Middelfart A/S
- Bestyrelsesmedlem i Leasing Fyn Bank A/S
- Bestyrelsesmedlem i Sparinvest Holdings SE
- Bestyrelsesmedlem i Trekantens Ejendoms-selskab A/S
- Bestyrelsesmedlem i Kulturøen A/S
- Bestyrelsesformand i et godt HJEM A/S
- Bestyrelsesmedlem i nærpension A/S
- Bestyrelsesmedlem i Kulturøens Bycenter A/S

Såvel bestyrelse som direktion aflønnes med fast vederlag, som fremgår nedenfor. Der udbetales således ikke variable lønde til direktion og bestyrelse. Sammensætningen af bestyrelsens og direktionens samlede vederlag fremgår af note 7 i årsregnskabet samt af Sparekassens lønpolitik, som kan læses på Sparekassens hjemmeside¹⁴.

Navn	Vederlag 2016 (1000 kr.)
Allan Buch (formand)	341
Bo Skouby Rosendahl	170
Bo Smith	195
Claus Nielsen	160
Jan Melgaard	170
Lars Jeppe Jeppesen	160
Pia Kjær Nielsen	170
Ulrik Sørensen	160
Åge Almtoft (formand for revisions- og risikoudvalget)	234
Martin Nørholm Baltser (direktion)	3.264

Redegørelse for samfundsansvar

Samfundsansvar med flere bundlinjer

Middelfart Sparekasse mener, at samfundsansvar og den værdi, Sparekassen kan tilføre samfundet, har en fundamental betydning for Sparekassens eksistens. Sparekassen var ved grundlæggelsen i 1853 tænkt som en sparekasse til fælles bedste, og filosofien var, at den skulle bidrage til sin by. Derfor har Sparekassen lige siden engageret sig i initiativer, der kunne gavne omverdenen. I dag har filosofien fået den engelske betegnelse CSR (corporate social responsibility) – det begreb har Middelfart Sparekasse oversat til samfundsansvar.

For Middelfart Sparekasse handler samfundsansvar om at tage ansvar for medarbejdere, kunder og det omkringliggende samfund. Og det handler om, hvordan Sparekassen tjener sine penge og forvalter sit overskud.

Men store ord har det bedst, når de bliver til handling. På de kommende sider kan du bl.a. læse mere om, hvordan samfundsansvar er forankret i Middelfart Sparekasse og om Sparekassens indsats i 2016 samt planer for 2017.

Alle tager samfundsansvar

Hele organisationen tager samfundsansvar. Samfundsansvar er nemlig ikke et fagområde, men en forretningsdisciplin, som afspejler Sparekassens grundlæggende holdninger til det at drive forretning med omtanke for den omverden, Sparekassen er en del af. Derfor har Sparekassen valgt ikke at have én CSR-ansvarlig.

Det betyder eksempelvis, at Sparekassen oftest ned sætter en arbejdsgruppe på tværs af organisationen, når der igangsættes samfundsansvarlige initiativer fra strategien. Desuden har hver afdeling et lokalt budget, som bruges på at give en ekstra hånd til lokalområdet. Medarbejderne i den enkelte afdeling har den tætteste kontakt med lokalområdet og har således fingeren på pulsen, i forhold til hvor Sparekassens bidrag gavner mest.

Sparekassen huskede de 3 p'er

"Profit, planet and people" er de tre p'er, som tilsammen udgør den tredobbelte bundlinje. Balance på den bundlinje er lig med bæredygtighed. Under udarbejdelsen af et nyt værdigrundlag i 2012 oversatte medarbejderne i Sparekassen begrebet til "bæredygtige resultater, lokal udvikling og unikt arbejdsfællesskab". Ikke fordi de kendte de tre p'er, men fordi værdierne er så rod-fæstede i Sparekassen, at det blev til Sparekassens mission.

En åben og ansvarlig kultur starter oppefra

Sparekassens ledelse består af repræsentantskabet, bestyrelsen og direktionen. Ledelsen anerkender samfundsansvar som en vigtig del af Sparekassens rødder og kultur og som en forudsætning for at drive en bæredygtig forretning.

Derfor indgår samfundsansvar som en naturlig del af Sparekassens forretningsmodel, bestyrelsens opdrag til direktionen, Sparekassens strategi "Strategi 2018 – Den Gyldne Middelvej 2.0" og dens 10 balancerede målepunkter, som omfatter både økonomiske tal, medarbejdertrivsel, kundetilfredshed og engagement i lokalsamfundet. Desuden står det skrevet i Sparekassens vedtægter, at hvis Sparekassen ophører, skal dens nettoformue anvendes til velgørende og almennyttige formål i Sparekassens virkeområde efter repræsentantskabets nærmere bestemmelser.

For at give omverdenen størst muligt indblik i ledelsens virke har Middelfart Sparekasse valgt at offentliggøre Sparekassens strategi, politik for samfundsansvar, bestyrelsens forretningsorden samt kommissorium for repræsentantskabet på Sparekassens hjemmeside. Denne åbenhed er fundamentet for, at omverdenen kan have tillid til Middelfart Sparekasse.

Underdirektør Rikke Dresing er leder af ledelsessekretariatet, hvor det overordnede arbejde med samfundsansvar er organisatorisk forankret.

Bestyrelsens opdrag til direktionen

Middelfart Sparekasse skal fortsat hvile på et solidt økonomisk fundament for at sikre Sparekassens selvstændighed og udviklingsmuligheder. Det økonomiske fundament skal sikres på grundlag af de værdier, der findes i Sparekassen i dag. Middelfart Sparekasse skal således fortsat være "Bedst til kunder". Sparekassen skal desuden fortsat være en særdeles god arbejdsplads og leve op til sit samfundsansvar.

Ejerform

I 1853 var hovedformålet ikke at tjene mest muligt – sådan er det også i dag.

Middelfart Sparekasse er en garantsparekasse og dermed en selvejende institution. Det betyder, at ingen er ejere af Sparekassens overskud eller formue, og Sparekassen er derfor ikke bundet af at skulle levere et afkast til ejere.

Det tillader Sparekassen at tænke anderledes og giver en frihed, som Sparekassen gør sig umage med at omsætte til værdiskabende initiativer i lokalsamfundet samt til investeringer i Sparekassens fremtid – og det er ofte det, kunderne tiltrækkes af.

Det er glædeligt, at cirka 25 % af Sparekassens kunder har indskudt garantkapital i Middelfart Sparekasse. For dermed står kunderne som garanter bag Sparekassen, da garantkapitalen tæller med som en del af Sparekassens egenkapital.

Kundedemokrati

Garanterne har stor medindflydelse på Sparekassens virke, blandt andet fordi det er dem, som vælger Sparekassens øverste myndighed – repræsentantskabet. Repræsentantskabsmedlemmerne vælges blandt Sparekassens garanter, og valget afholdes hvert fjerde år.

Ejerform og kundedemokrati

Garanter

- Kunder, som har indskudt ansvarlig kapital i Sparekassen
- Kan vælges ind i repræsentantskabet
- **Vælger repræsentantskabet**

Repræsentantskabet

- Sparekassens øverste myndighed
- Beslutter vedtægter
- Godkender årsrapport
- **Vælger bestyrelsen, ikke de medarbejderevalgte**

Bestyrelsen

- Beslutter overordnet strategi, herunder de 10 strategiske målepunkter
- Beslutter forretningsmodel
- Vedtager politikker
- Formulerer opdrag til direktionen
- **Ansætter direktionen**

Direktionen

- Indstiller og rapporterer om strategi, herunder status på de 10 målepunkter og de 82 initiativer i Strategi 2018
- **Indstiller politikker**

Forretningsmodel

En sparekasse til fælles bedste

Middelfart Sparekasses berettigelse som pengeinstitut er, at kunderne har tillid til, at Sparekassen kan levere et langsigtet og stabilt fundament for deres økonomi. Sparekassen er derfor ikke i tvivl om, at kundernes opbakning er altafgørende for Sparekassens virke. I erkendelse heraf er Middelfart Sparekasses vision at være bedst til kunder.

Ud fra denne vision vil Middelfart Sparekasse sikre en bæredygtig vækst – til glæde for kunderne, medarbejderne og Sparekassens omgivelser.

Ressourcer

- Garantsparekasse og dermed uafhængig af kapitalinteresser
- Lokale og moderne afdelinger med stor beslutningsautonomi
- Veluddannede medarbejdere
- Attraktiv arbejdsplads
- Moderne it- og selvbetjeningsplatform
- Robust kapital- og likviditetsstruktur
- Stærke partnere inden for bl.a. realkredit, forsikring, leasing, pension og investering

Kerneaktiviteter

Den kerneydelse, som Middelfart Sparekasse tilbyder, adskiller sig ikke fra den typiske produktpalette, som andre pengeinstitutter tilbyder. Sparekassen differentierer sig i stedet på værdigrundlag, organisationskultur og den værdiskabende rolle i forhold til kunder, medarbejdere og lokalsamfund.

Medarbejdere

- Udvikling af en stærk social kapital (uddannelse, ledelsesform, attraktiv arbejdsplads)
- Faglig og personlig udvikling.

Kunder

- En sparekasse for alle
- Full-service leverandør af bankforretninger til privatkunder og mindre og mellemstore virksomheder
- Personlig rådgiver med individualiseret og fleksibel rådgivning.

Lokalsamfund

- Aktiv rolle i lokalsamfundet
- Fokus på social ansvarlighed.

De 10 strategiske målepunkter

Middelfart Sparekasse måler på mere end den økonomiske bundlinje, og de 10 strategiske målepunkter er et udtryk for den balance, Sparekassen ønsker.

1 Kundetilfredshed
Status 2016: **NR. 1**
Mål: **TOP 3**

2 Kundetilfredshed med digitale løsninger
Status 2016:
Privat 87 %, Erhverv 82 %
Mål: **> 90 %**

3 Antal kunder
Status pr. 31.12.16:
66.719
Mål 2018: **> 75.000**

4 Arbejdsglæde
Status 2016: **97 %**
Mål: **> 97 %**

5 Kompetencemål
Status 2016: **96,5 %**
Mål 2018: **> 95 %**

6 Basisindtægter pr. omkostningskrone
Status pr. 31.12.16: **1,37**
Mål 2018: **> 1,45**

7 Kapitalbuffer
Status pr. 31.12.16:
5,8 procentpoint
Mål: **4 procentpoint**

8 Nedskrivningsprocent
Status pr. 31.12.16: **0,45 %**
Mål: **< 0,75 %**

9 Resultat før skat
Status pr. 31.12.16:
111,7 mio. kr.
Mål 2018: **> 140 mio. kr.**

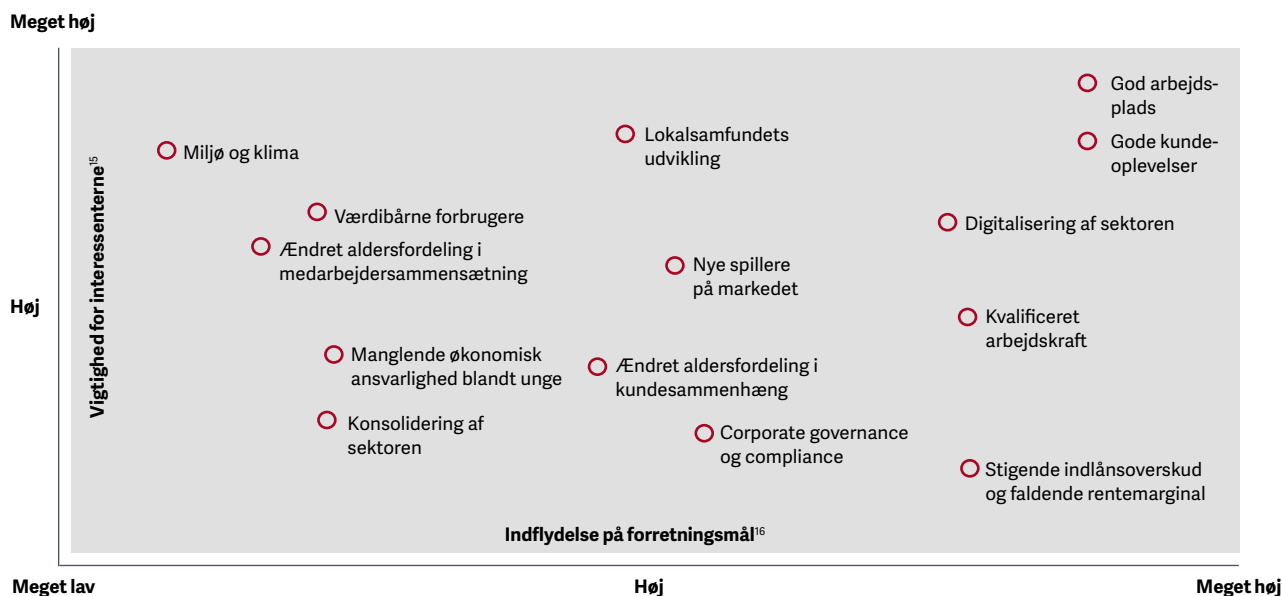
10 Engagement i lokalsamfundet
Status 2016: **6,8 mio. kr.**
Mål: **> 7,5 mio. kr. pr. år**

Områder, der påvirker forretningsmodellen

Sparekassens omgivelser har høje forventninger til Middelfart Sparekasse og dens måde at drive forretning på. Derfor er det vigtigt fortsat at holde et skarpt fokus på at vedligeholde Sparekassens gode omdømme og finansielle troværdighed.

Paradoksalt nok kan et stærkt omdømme være en virksomheds største svaghed, for det gør, at fejltrin rammer hårdere. Det betyder, at selvom Sparekassen er kendt for at være en god arbejdsplads og have tilfredse kunder, så er det områder, som fortsat skal øverst på dagsordenen.

Gennem en åben, ærlig og inddragende dialog med interne og eksterne interessenter har Sparekassen opnået en værdifuld indsigt i de områder, hvor Middelfart Sparekasse kan gøre den største forskel, og hvor Sparekassen adskiller sig. Den viden har Sparekassen brugt til at analysere områder, som på samme tid udgør de væsentligste risici og strategiske muligheder for Sparekassens forretningsmodel på nuværende tidspunkt, og som derfor er medtænkt i Sparekassens strategi og konkrete initiativer.

15 Vigtighed for interessenter (Y-akse): i hvor høj grad er området vigtigt for Middelfart Sparekasses interessenter. Interessenterne omfatter Sparekassens væsentlige interessenter på side 46.

16 Indflydelse på forretningsmål (x-akse): i hvor høj grad har området indflydelse på Sparekassens mål og forretningsmodel.

Mest betydningsfulde områder

- At være en **"God arbejdsplads"** - eller Danmarks bedste – er et essentielt parameter for Middelbart Sparekasse. For kunderne betyder det, at de bliver mødt af et smil, når de møder Sparekassens medarbejdere. Og så tiltrækker det kvalificeret arbejdskraft.
- **"Gode kundeoplevelser"** er hovedkilden til en bæredygtig forretning. Med øget konkurrence og gode muligheder for at kunden nemt og hurtigt kan skifte pengeinstitut, er det vigtigt, at Middelbart Sparekasse hver dag lever efter visionen om at være bedst til kunder og sørger for, at kunderne får en positiv oplevelse.
- **"Lokalsamfundets udvikling"** sætter sit præg på Sparekassen som et lokalt forankret pengeinstitut. Når lokalområdet har det godt, så går det også godt for Middelbart Sparekasse.
- **"Digitalisering af sektoren"** er et emne, der fylder mere og mere. Det har Middelbart Sparekasse taget højde for i Strategi 2018, som kaldes "version 2.0". Det er udtryk for et øget fokus på digitaliseringen. Sparekassen skal kunne levere den digitale vare uden at gå på kompromis med Sparekassens værdier og de gamle dyder som tilgængelighed og personlig rådgivning.

"Middelbart Sparekasse er en moderne sparekasse baseret på gamle dyder. Vi tilbyder tidssvarende digitale services, men det er relationen mellem mennesker, der kommer først."
Peter Møller, vicedirektør.

Politikker

Sparekassens arbejde med samfundsansvar understøttes på en række områder af en politik, som sætter en ramme omkring det daglige arbejde.

Middelfart Sparekasse vedtager politikker for samfundsansvar på områder, som har indflydelse på Sparekassens forretningsmodel:

- **Politik for samfundsansvar**, som med udgangspunkt i emnerne: medarbejdere, sociale forhold, miljø og klima, menneskerettigheder, antikorruption og antihvidvask beskriver Sparekassens overordnede holdning til det at drive forretning med ansvar for det samfund, Sparekassen er en del af
- **Kommunikationspolitik** skal sikre et retvisende omdømme i forhold til Sparekassens interne og eksterne interessenter gennem en åben og inddragende dialog, som understøtter Sparekassens værdier og strategi
- **Medarbejderhåndbogen** indeholder Sparekassens politik og holdning til bestemte områder, fx det at modtage og give gaver. Den er også et opslagsværk for medarbejderne ift. information om sundhedsforsikring, orlov, personaleforening mv.

... samt politikker, hvor det samtidig er påkrævet ved lov for pengeinstitutter, bl.a:

- **Kreditpolitik** skal sikre, at Middelfart Sparekasse kun yder kredit til kunder, som kan tilbagebetale for at minimere de tab, som kunden eller Sparekassen måtte få
- **Risikostyringspolitik for hvidvaskområdet** skal sikre, at hvidvaskloven overholdes og undgå, at kunder kan misbruge Middelfart Sparekasse til hvidvask af udbytte af kriminalitet eller til terrorfinansiering

- **Politik for mangfoldighed i bestyrelsen** er med til at skabe en sammensætning ud fra forskellighed i kompetencer og baggrunde. Særligt højt vægtes behovet for mangfoldighed i relation til bl.a. forskelle i faglighed, erhvervs erfaring, køn og alder
- **Måltal og politik for at øge andelen af det underrepræsenterede køn i Middelfart Sparekasses ledelse** skal skabe grundlag for en ligelig fordeling mellem kønnene i repræsentantskabet, bestyrelsen og i de øvrige ledelsesniveauer og derved sikre en mangfoldig ledelse
- **Forretningsgang for god skik** skal sikre, at Sparekassens medarbejdere behandler kunderne loyalt og redeligt fx ift. rådgivning og markedsføring, så Sparekassens kunder har tillid til markedet og til Sparekassen.

I 2017 vil Sparekassen udarbejde flere ikke-lovpligtige politikker på samfundsansvarlige områder, som knytter sig tæt til Sparekassens kerneaktiviteter, såsom politikker for ansvarlige investeringer, indkøb og leverandører.

Fra politik til handling

Middelfart Sparekasse har faste procedurer for, hvordan politikkerne udformes og efterleves i hverdagen:

- 1 Formulering** af politikker med inddragelse af relevante interessenter
- 2 Vedtagelse** af politikker i bestyrelsen
- 3 Implementering** i organisationen; der kommunikeres om politikker, og de deles på intranettet
- 4 Eksekvering** sker blandt andet via:
 - definerede initiativer i Strategi 2018
 - løbende intern kommunikation
 - forretningsgange som konkrete handlingsplaner for politikkerne
- 5 Kontrol** sker minimum én gang om året, hvor det kontrolleres, om politikkerne overholdes
- 6 Rapportering**
 - I årsrapporten rapporteres om Sparekassens økonomiske resultater og status på arbejdet med samfundsansvar

- Direktionen og bestyrelsen modtager minimum én gang årligt rapportering om, hvorvidt forretningsgange og politikker efterleves. Direktionen og bestyrelsen drøfter og behandler rapporteringen. Ledelsen indgår i dialog med relevante interessenter, hvis politikkerne ikke efterleves
- Sparekassen rapporterer årligt om ledelsen i "Redegørelse for god selskabsledelse" og forholder sig aktivt til anbefalingerne fra Komitéen for god Selskabsledelse samt Finansrådets ledelseskodeks. Formålet er at sikre åbenhed om rammerne for ledelsen af Middelfart Sparekasse samt fortsat at udvikle den generelle ledelseskvalitet, hvilket er vigtigt for interessenternes tillid til Middelfart Sparekasse. Redegørelsen udgives på Sparekassens hjemmeside¹⁷.

Ansvarsfordeling for overholdelse og kontrol af lovpligtige politikker

Bidrag i et større perspektiv

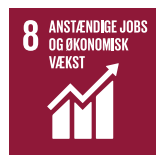
Selvom Middelfart Sparekasse er lokalt forankret, er Sparekassen også en del af en global virkelighed. Sparekassen forholder sig derfor også til FN's 17 mål for bæredygtig udvikling for 2030 i det omfang, den kan. Middelfart Sparekasse har set på målene og identificeret 13 ud af de i alt 17 mål, som Sparekassen kan arbejde med i dagligdagen.

Det handler blandt andet om ligestilling, sundhed og trivsel, uddannelse og ansvarligt forbrug. Middelfart Sparekasse tror på, at Sparekassen ved at forholde sig til verdensmålene lokalt er med til at gøre en forskel i et større perspektiv.

”Vi er en del af et fælles ansvar, og små skridt tæller også i det store billede.”
Rikke Dresing, underdirektør.

FN's mål nr. 4, Uddannelse, er et af de områder, Middelfart Sparekasse arbejder med i dagligdagen. Sparekassen har eksempelvis indgået et samarbejde med Finansforbundet om at kompetenceafklare og uddanne medarbejderne i strategiperioden fra 2016 - 2018.

Fælles fremskridt

Af nedenstående oversigt fremgår det, hvordan Sparekassen arbejder med at skabe samfundsansvarlige fremskridt. Oversigten viser, at Sparekassen har en bred kreds af interessenter, som alle har en forventning til Sparekas-

sens rolle og måde at drive forretning på. Som det fremgår af oversigten, er der derfor en stor mangfoldighed i Sparekassens samfundsansvarlige initiativer.

De væsentlige interessenter

...har forventninger

...derfor er disse initiativer gennemført i 2016

Medarbejdere

298 ansatte samt potentielle medarbejdere

Middelfart Sparekasse er en god arbejdsplads med fokus på medarbejdernes trivsel samt faglige og personlige udvikling. Det er en arbejdsplads, hvor forskellighed ses som en styrke. I Sparekassen er der en stor personlig frihed og tillid til, at alle er åbne, forandringsparate og ansvarsfulde.

- Medarbejderdag med "arbejdsglæde" som tema
- Opfølgning på resultaterne fra Danmarks bedste arbejdsplads med involvering af medarbejdere fra alle afdelinger
- Uddannelse og kompetenceafklaring af medarbejdere i samarbejde med Finansforbundet
- Videreudvikling af MUS-koncept med øget fokus på balance mellem arbejde og privatliv
- Udarbejdelse af politik for samfundsansvar
- Tilføjelse af søvn som et nyt område i vores interne KRAMSS-undersøgelse
- Besøg i alle afdelinger af underdirektør Rikke Dressing for at øge kendskabet til samfundsansvar.

Kunder

66.719 privat- og erhvervs-kunder, 16.014 garantanter samt potentielle kunder

Middelfart Sparekasse er tilgængelig, og rådgivningen er ærlig og individuel. Sparekassen har respekt for andres holdninger og forskellighed og optræder professionelt.

- Arrangementer for privat- og erhvervs-kunder
- Udarbejdelse af politik for samfundsansvar.

Lokalsamfund

Borgere, foreninger og organisationer

Middelfart Sparekasse støtter bredt i lokalområdet og bidrager aktivt til udviklingen heraf.

- Synliggørelse af de konkrete initiativer, Sparekassen støtter i lokalområdet på hjemmesiden¹⁸
- Mentorvirksomhed for mikrovirksomhed i regi af Mind Your Own Business
- Gratis optælling af kontanter efter landsindsamlinger
- Donation af medarbejdernes julegaver til udsatte børnefamilier
- Udarbejdelse af politik for samfundsansvar
- Støtte til Danske Hospitalsklovne via Sparekassens MS Fokus-konto
- Støtte til diverse foreninger for at løfte samfundsmæssige udfordringer, fx med håndboldspilleren Mikkel Hansen og foreningen MH24 for at bekæmpe mobning.

Repræsentantskab

38 repræsentanter fra Sparekassens markedsområde fordelt på fem valgkredse

Er Sparekassens øverste myndighed og ambassadører. Sparekassen involverer repræsentantskabet gennem inddragelse og en åben og ærlig dialog.

- Øge antallet af kvinder i repræsentantskabet fra 23 % til 26 %
- Kompetenceafklaring af repræsentantskabet
- Udarbejdelse af kommissorium for repræsentantskabets arbejde.

Partnere

Samarbejdspartnere og leverandører

Middelfart Sparekasse indgår i partnerskaber, som skaber værdi for både samarbejdspartneren og Sparekassen. Middelfart Sparekassen overholder aftaler og betaler til tiden.

- Indgåelse af partnerskab med Finansforbundet ifm. kompetenceafklaring af medarbejdere.

Myndigheder

Finanstilsynet, ministerier mv.

Middelfart Sparekasse overholder gældende love og interne regelsæt.

- Indførelse af flere interne kontroller
- Øget integration af den økonomiske rapportering og den samfundsansvarlige rapportering.

Uddannelsesinstitutioner

Universiteter, gymnasier, professionsskoler, folkeskoler mv.

Middelfart Sparekasse støtter op om de unges evner til at begå sig økonomisk ved bl.a. at dele viden om Sparekassens kerneområde. Sparekassen bidrager til at uddanne den unge generation og indgår i samarbejde med studerende i flere sammenhænge.

- Rekruttering af finanslev og finansøkonom
- Deltagelse i Finansrådets "Pengeuge"
- Eksekvering af "Talentskolen" for innovative studerende sammen med foreningen Young Entreprenur Region Trekantområdet og ungdomsuddannelserne i Trekantområdet
- Finansiering af uddannelse i digital dannelse for 800 elever fra Vestfyns Gymnasium
- Samarbejde med seks specialestuderende og to bachelorstuderende.

Mange af de initiativer, Sparekassen har gennemført i løbet af 2016, vil fortsætte i 2017. For at undgå mange gentagelser, nævnes derfor primært de nye tiltag, Sparekassen planlægger for det kommende år.

...og indsatsen fortsætter i 2017

- Deltage i Great Place to Works® trivselsundersøgelse og arbejde videre med resultaterne
- Uddanne medarbejdere i kommunikation, sociale medier og forskellige fagområder
- Uddanne rådgivere i formuerådgivning
- Fortsat fokus på rekruttering af kvindelige ledere til ledergruppen.

Relevant politik på området

- Politik for samfundsansvar
- Kommunikationspolitik
- Måltal og politik for at øge andelen af det underrepræsenterede køn i Middelfart Sparekasses ledelse.

FN's bæredygtighedsmål

- Styrke ekstern kommunikation om samfundsansvar
- Afdække mulighederne for et bæredygtigt koncept rettet mod iværksættere
- Udarbejde politik for ansvarlige investeringer.

- Politik for samfundsansvar
- Lovpligtige politikker.

- Udvikle og eksekvere indsamlingsevents i alle afdelinger til lokale velgørende formål
- Undersøge, hvordan Sparekassen kan tage aktivt del i integrationsindsatsen
- Udvikle koncept til lokale foreninger med afsæt i økonomisk sparring.

- Politik for samfundsansvar.

- Øge graden af involvering i udviklingen af Middelfart Sparekasse.

- Måltal og politik for at øge andelen af det underrepræsenterede køn i Middelfart Sparekasses ledelse.

- Fortsat søge og udvikle nye værdiskabende partnerskaber
- Udarbejde indkøbs- og leverandørpolitik
- Udarbejde politik for ansvarlige investeringer.

- Politik for samfundsansvar.

- Vurdere behovet for yderligere politikker, forretningsgange og kontroller

- Lovpligtige politikker.

- Fortsætte målet om årligt at ansætte 1-2 finansøkonomer/-elever
- Oprette praktikpladser til finansbachelorere
- Lancere et område på vores hjemmeside rettet mod studerende
- Udvikle et koncept med materiale til undervisning i privatøkonomi på uddannelsesinstitutioner.

- Politik for samfundsansvar.

Medarbejdere

Middelfart Sparekasse vil være en god og attraktiv arbejdsplads. Det er noget, Sparekassen har arbejdet målrettet med i mere end 20 år, og det er blevet et af Sparekassens vigtigste konkurrenceparametre. Det har givet Middelfart Sparekasse et stærkt brand som én af Danmarks bedste arbejdspladser.

I løbet af 2016 har Middelfart Sparekasse modtaget flere anerkendelser for arbejdet med medarbejdertrivsel:

Danmarks Bedste Arbejdsplads: Nr. 1

Kåret af Great Place to Work® i kategorien mellemstore arbejdspladser

Medarbejderimage 2016: Det bedste image blandt finansansatte

FinansWatch og Wilkes imagemåling blandt 3.000 ansatte i den finansielle sektor.

Medarbejdertal

	Enhed	2014	2015	2016	Tal for sektoren ¹⁹
Medarbejdersammensætning					
Medarbejdere i alt ²⁰ (antal hoveder)	Antal	260	296	298	
Ansatte i administrationen	Procent	22	22	22	
Ansatte i kundeekspederende afdelinger	Procent	78	78	78	
Gennemsnitsalder	År	47	48	49	43 (maj 2016)
Medarbejdere på 60+ år	Procent	15	16	17	8 (maj 2016)
Gennemsnitlig anciennitet	År	7,5	7,2	7,6	
Mangfoldighed					
Kvinder i Sparekassen	Procent	54	53	53	48,2 (2015)
Mænd i Sparekassen	Procent	46	47	47	51,8 (2015)
Kvinder i ledende stillinger ²¹	Procent	28	30	29	31 (2015)
Mænd i ledende stillinger	Procent	72	70	71	69 (2015)
Kvinder i øverste ledelse ²²	Procent	0	33,3	33,3	25 (2015)
Mænd i øverste ledelse	Procent	100	66,6	66,6	75 (2015)
Kvinder i repræsentantskabet	Procent	23	23	26	
Mænd i repræsentantskabet	Procent	77	77	74	
Kvinder i bestyrelsen ²³	Procent	0	0	0	
Mænd i bestyrelsen	Procent	100	100	100	

19 Kilde: Finanssektorens Arbejdsgiverforening.

20 Beregnes som ansatte med mindst 39 timer pr. måned svarende til fuldt ATP-bidrag.

21 Tæller ledere og fagchefer, som er med i Sparekassens "Den brede ledergruppe".

22 Omfatter Sparekassens adm. direktør, vicedirektør og underdirektør.

23 Omfatter ikke medarbejdervalgte kvinder, men repræsentantskabsvalgte kvinder.

	Enhed	2014	2015	2016	Tal for sektoren ²⁴
Medarbejdere i jobs på særlige vilkår					
Deltid	Procent	22	21	26	15,6 (2015)
Fast stilling/flexjob	Antal	2	2	2	
Virksomhedspraktik	Antal	1	3	3	
Midlertidig stilling	Antal	0	3 ²⁵	3	
Sygefravær (pct. af mulig arbejdstid)					
Gennemsnitligt sygefravær - kort tid (<4 uger)		-	1,00	1,12	
Gennemsnitligt sygefravær - lang tid (>4 uger)		-	0,73	0,76	
Gennemsnitligt sygefravær i alt		2,24	1,73	1,88	3 (2015)
Uddannelse og kompetenceudvikling					
Finanselever	Antal	4	4	3	
Finans trainees	Antal	2	3	1	
Praktikanter	Antal	3	3	5	
Studentermedhjælpere	Antal	1	2	2	
Folkeskoleelever i virksomhedspraktik	Antal	4	4	6	
HD	Antal	7	8	5	
Master i Ledelse, Finanssektorens Uddannelsescenter	Antal	4	3	1	
Sparekassens Talent Akademi	Antal	4	4	0 ²⁶	
MBA	Antal	0	1	1	
Sundhed - KRAMSS-undersøgelse					
Bloddonorer	Procent	27,2	26	21,9	
Organdonorer	Procent	38,1	35,8	35,7	
Rygere	Procent	5,7	5,1	2,2	
Dyrker motion mindst 2-3 gange om ugen	Procent	87,7	86,4	86,9	
Drikker alkohol færre end 3 gange om ugen	Procent	91,9	95,3	95,5	
Vurderer, at deres fysiske helbred er godt eller virkelig godt	Procent	77,6	74,7	80,6	
Vurderer, at deres psykiske helbred er godt eller virkelig godt	Procent	88,5	89,2	91,1	
Vurderer, at de som regel får nok søvn og føler sig udhvilet ²⁷	Procent	-	-	66,4	

24 Kilde: Finanssektorens Arbejdsgiverforening.

25 De tre medarbejdere er alle blevet fastansat.

26 Medarbejderne afsluttede Talent Akademiet i efteråret 2015. I 1. kvartal 2017 vurderes det, om et nyt hold medarbejdere skal påbegynde et forløb med start i strategiperioden.

27 Søvn er et nyt fokusområde i undersøgelsen.

Erhvervskundechef Poul Erik Nielsen
fra Aarhus på kundesøg hos
Kathrine Andersen Chokolade.

Kunder

Middelfart Sparekasse stræber efter langsigtede resultater og forretninger, der tager afsæt i den enkelte kundes behov. Middelfart Sparekasse driver ikke kun forretning for at tjene penge, men også for at skabe værdi. Sparekassen skal skabe resultater, der kan måles på den økonomiske bundlinje, men som også skaber tryghed for Sparekassens medarbejdere og kunder, og som kan være med til at udvikle lokalsamfundet.

"2016 har været et fantastisk år for Middelfart Sparekasse! Vi har bevist, at man godt kan tjene penge og samtidig bevare høj kundetilfredshed og være en god arbejdsplads."

Martin Baltser, adm. direktør.

Sparekassen tror på, at denne tilgang er årsagen til, at mange kunder vælger Middelfart Sparekasse som deres pengeinstitut. Sparekassen har i 2016 haft en nettotilgang på 5.328 kunder.

Anerkendelser 2016

Finanssektorens Kundebenchmark: nr. 1

Kåret som det pengeinstitut med den højeste kundetilfredshed blandt privat- og erhvervskunder i kategorien små og mellemstore pengeinstitutter.

Analyse Danmark – Bankanalyse 2016: nr. 1

Kåret som det pengeinstitut med den højeste gennemsnitlige kundetilfredshed.

Finans Image 2016: Det bedste image blandt danske pengeinstitutter

FinansWatch og Wilkes imagemåling af finansielle virksomheder foretaget blandt tilfældigt udvalgte borgere.

Antal kunder:

pr. 31.12.2016	66.719
pr. 31.12.2015	61.391

Antal garantier:

pr. 31.12.2016	16.014
pr. 31.12.2015	15.504

Fjeldsted Speedway Klub på Vestfyn er en af de mange sportsklubber, Middelfart Sparekasse støtter.

Lokalsamfund

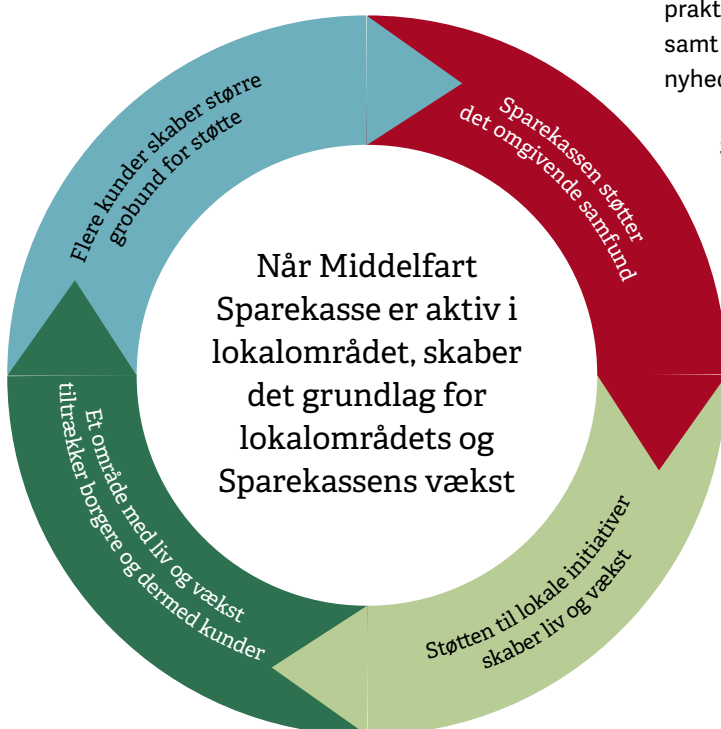
Middelfart Sparekasse har en lang tradition for at støtte op om livet i lokalsamfundet. Ambitionen er at involvere så mange som muligt gennem sponsorer, og det har mundet ud i talrige events og traditioner. På den måde kan et forholdsvis begrænset sponsorat vokse sig stort og skabe værdi for foreningen/organisationen, kunderne, deltagerne, tilskuere og for Middelfart Sparekasse.

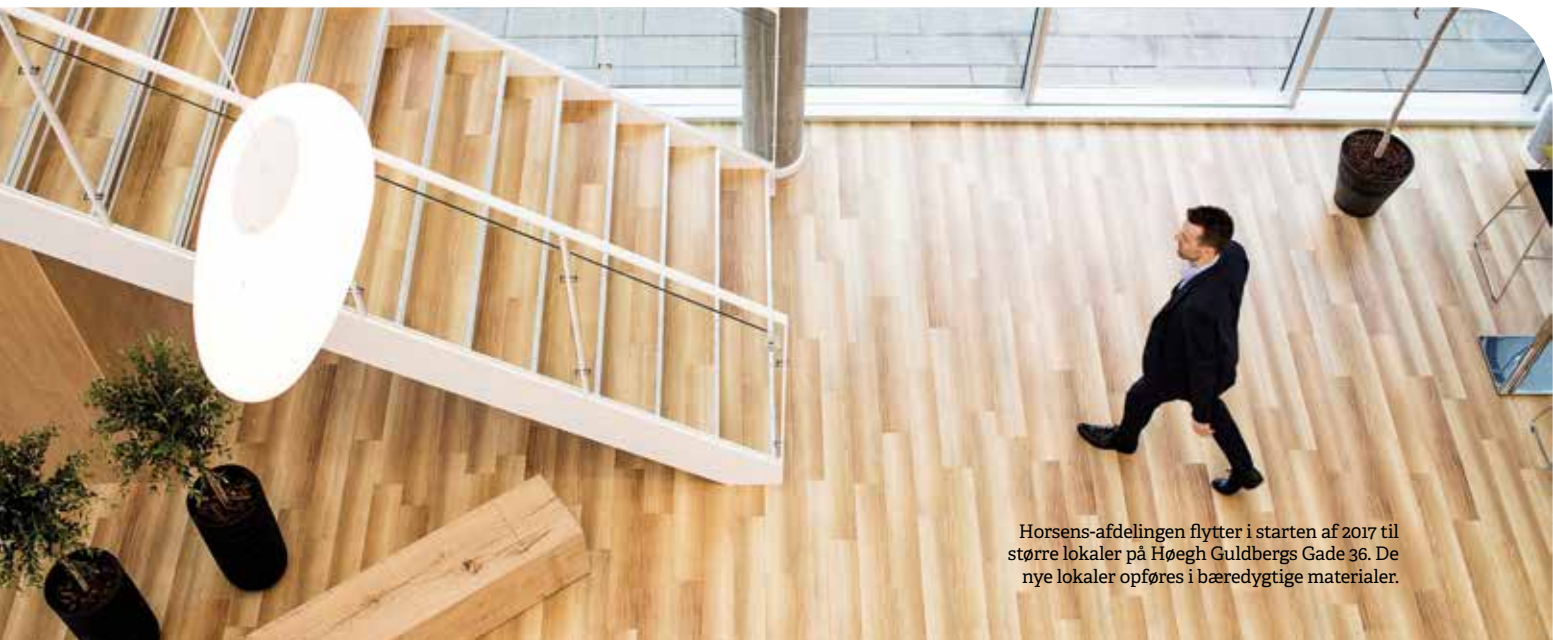
Sparekassens støtte spænder bredt. Nye trøjer til det lokale fodboldhold, festival og festspil i lokalområdet, sommerlejr for udsatte børn og unge, breddesport, enkelte elitesportsudøvere, støtte til arrangementer og meget mere.

Flere end 450 sponsoraftaler i 2016

Når Middelfart Sparekasse støtter et projekt, gør Sparekassen meget for at få det til at leve. Det gør Sparekassen blandt andet ved at stille ressourcer til rådighed såsom lokaler til arrangementer, hjælp til praktiske opgaver, brug af Sparekassens billetsystem samt markedsføring via Sparekassens hjemmeside, nyhedsbrev, sociale medier mv.

Sparekassen har en målsætning om årligt at give mindst 7,5 mio. kr. tilbage til lokalsamfundet i 2016, 2017 og 2018, og i 2016 blev beløbet på 6,8 mio. kr. Selvom de mange penge har skabt stor værdi for lokalsamfundet, er Sparekassen altså ikke i mål med den strategiske målsætning. I starten af 2017 lægger Sparekassen en plan for, hvordan det fremover sikres, at målet nås.

Horsens-afdelingen flytter i starten af 2017 til større lokaler på Høegh Guldbergs Gade 36. De nye lokaler opføres i bæredygtige materialer.

Miljø

I de byer, hvor Middelfart Sparekasse er til stede, sætter Sparekassen et miljømæssigt aftryk. For at minimere det aftryk medtænker Sparekassen klima- og miljøforhold i den daglige drift. Det sker blandt andet gennem fokus på energioptimering, nedsættelse af CO₂-belastningen, byggeri med bæredygtige materialer, genanvendelse af affald som mad, papir/pap og inventar samt miljøvenlige it-løsninger.

Med mere end 300 arbejdspladser betaler det sig at tænke grønt – desto mindre strøm Sparekassen bruger, desto lavere elregninger får Sparekassen. Det kommer altså både miljøet og Sparekassens økonomi til gode.

”Vi betaler 0,02 øre ekstra pr. kWh for at få sikkerhed for, at hele Sparekassens elforbrug er dækket af vindkraft. Det er penge, synes vi, der er givet godt ud.”

Rikke Dresing, underdirektør.

Initiativer i 2016

- Beregningsfunktion på hjemmesiden for økonomiske og miljømæssige konsekvenser af tiltag finansieret af Sparekassens ”Energilån”
- Diverse tiltag for at optimere energiforbrug i alle afdelinger
- Renovering af afdelinger i bæredygtige byggematerialer, fx i Horsens og Odense erhverv
- Energoptimering af hovedkontorets CTS-anlæg for bedre styring af temperaturer
- Udarbejdelse af politik for samfundsansvar.

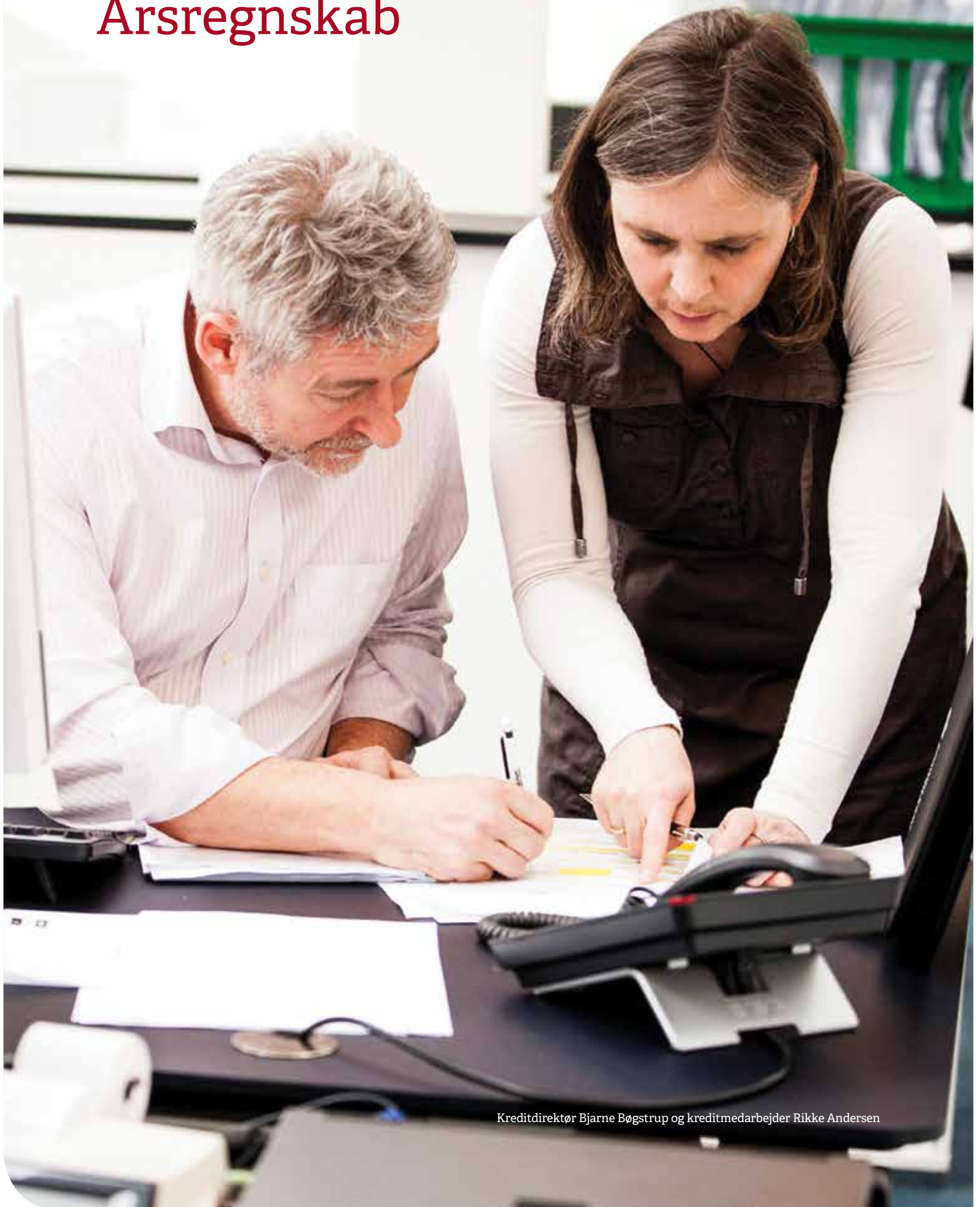
Indsats i 2017

- Udarbejde indkøbs- og leverandørpolitik
- Fortsat energioptimere i afdelinger, hvor det er muligt
- Ved renovering af afdelinger anvendes genanvendelige byggematerialer.

FN's bæredygtighedsmål

Årsregnskab

Resultatopgørelse

Beløb i 1.000 kr.

Note	Sparekassen		Koncernen		
	2016	2015	2016	2015	
3	Renteindtægter	283.202	286.282	303.392	301.712
4	Renteudgifter	-22.712	-23.206	-23.154	-23.513
	Netto renteindtægter	260.490	263.076	280.238	278.199
	Udbytte af aktier m.v.	6.195	2.798	6.195	2.798
5	Gebyrer og provisionsindtægter	186.461	162.944	198.455	173.135
	Afgivne gebyrer og provisionsudgifter	-11.126	-7.298	-11.730	-7.925
	Netto rente- og gebyrindtægter	442.020	421.520	473.158	446.207
6	Kursreguleringer	-3.456	6.901	-3.406	6.818
	Andre driftsindtægter	2.848	1.618	13.896	11.106
7, 8	Udgifter til personale og administration	-317.818	-296.266	-333.651	-309.784
	Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	-7.507	-18.972	-12.946	-65.328
	Andre driftsudgifter	-507	-10.698	-509	-10.707
9	Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.	-32.327	-92.706	-34.343	-94.889
	Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	25.801	-3.882	9.530	25.881
	Resultat før skat	109.054	7.515	111.729	9.304
10	Skat	-18.380	-2.958	-21.055	-4.747
	Årets resultat	90.674	4.557	90.674	4.557
	Forslag til resultatdisponering				
	Foreslået rente til garantier	17.495	20.786		
	Overført fra/til overført overskud	73.179	-16.229		
	I alt anvendt	90.674	4.557		
	Totalindkomstopgørelse				
	Årets resultat	90.674	4.557	90.674	4.557
	Anden totalindkomst:				
	Værdiregulering af domicilejendomme	0	0	0	-665
	Omvurdering af ejendomme i tilknyttede virksomheder	0	-665	0	0
	Værdiregulering af sikringsinstrumenter	153	192	153	192
	Skat af værdiregulering af sikringsinstrumenter	-34	-51	-34	-51
	Øvrig totalindkomst efter skat	-729	0	-729	0
	Anden totalindkomst efter skat	-610	-524	-610	-524
	Årets totalindkomst	90.064	4.033	90.064	4.033

Balancen · Aktiver

Beløb i 1.000 kr.

Note	Sparekassen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	140.573	289.861	140.573	289.861
11 Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	603.193	114.580	613.721	126.878
12 Udlån og andre tilgodehavender til dagsværdi	2.745	3.595	2.745	3.595
12 Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	4.744.709	4.291.672	4.803.347	4.349.742
Obligationer til dagsværdi	1.901.522	1.610.830	1.911.567	1.613.981
Aktier m.v.	200.651	215.043	200.651	215.043
13 Kapitalandele i associerede virksomheder	59.687	48.354	59.687	61.596
13 Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	291.855	281.713	0	0
14 Aktiver tilknyttet puljeordninger	610.882	305.427	610.882	305.427
15 Immaterielle aktiver	0	63	110	314
16 Grunde og bygninger, i alt	24.965	34.033	249.005	254.159
Investeringsejendomme	23.185	32.204	66.403	75.396
Domicilejendomme	1.780	1.829	182.602	178.763
17 Øvrige materielle aktiver	26.958	28.786	33.294	35.900
Aktuelle skatteaktiver	0	601	1.279	153
10 Udsudte skatteaktiver	2.709	3.721	0	2.509
Aktiver i midlertidig besiddelse	0	11.741	0	11.741
Andre aktiver	100.971	94.699	128.393	126.335
Periodeafgrænsningsposter	34.289	31.347	35.141	42.412
Aktiver i alt	8.745.709	7.366.066	8.790.395	7.439.646

Balancen · Passiver

Beløb i 1.000 kr.

Note	Sparekassen		Koncernen		
	2016	2015	2016	2015	
Gæld					
18	Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	12.069	47.630	29.806	52.425
19	Indlån og anden gæld	6.826.139	5.836.109	6.829.607	5.868.501
	Indlån i puljeordninger	610.882	305.427	610.882	305.427
	Aktuelle skatteforpligtelser	5.304	0	0	0
	Andre passiver	224.065	216.451	240.379	235.317
	Periodeafgrænsningsposter	862	1.247	6.247	18.195
	Gæld i alt	7.679.321	6.406.864	7.716.921	6.479.865
Hensatte forpligtelser					
10	Hensættelser til udskudt skat	0	0	7.021	0
	Hensættelser til tab på garantier	4.216	2.613	4.242	2.646
	Andre hensatte forpligtelser	0	0	39	546
	Hensatte forpligtelser i alt	4.216	2.613	11.302	3.192
Efterstillede kapitalindskud					
20	Efterstillede kapitalindskud	49.760	49.635	49.760	49.635
Egenkapital					
	Garantkapital	519.478	487.872	519.478	487.872
	Overført overskud	474.413	397.390	455.659	375.727
	Opskrivningshennæggelse	1.195	1.195	1.195	1.195
	Reserve for nettoopskrivning efter indre værdis metode	0	0	18.754	21.663
	Renter garantkapital	17.495	20.786	17.495	20.786
	Værdiregulering af sikringsinstrumenter	-169	-288	-169	-288
	Egenkapital i alt	1.012.412	906.954	1.012.412	906.954
	Passiver i alt	8.745.709	7.366.066	8.790.395	7.439.646
21	Eventualforpligtelser				
22	Regnskabsmæssig sikring				
23	Afledte finansielle instrumenter				
24	Koncernoversigt				
25	Kapitalkrav				
26	Risikostyring				

Egenkapitalopgørelse · Sparekassen

Beløb i 1.000 kr.	Garant- kapital	Overført resultat	Opskriv- ningshen- læggelse	Renter garant- kapital	Ændring dagsværdi sikr. instr.	I alt
Egenkapital 1. januar 2015	424.835	409.767	1.860	17.510	-429	853.543
Totalindkomst i 2015						
Årets resultat	0	4.557	0	0	0	4.557
Omvurdering af ejendomme i tilknyttede virksomheder	0	0	-665	0	0	-665
Værdiregulering af sikringsinstrumenter i tilknyttede virksomheder	0	0	0	0	192	192
Skat af værdiregulering af sikringsinstrumenter i tilknyttede virksomheder	0	0	0	0	-51	-51
Årets totalindkomst	0	4.557	-665	0	141	4.033
Transaktioner med garantier						
Udbetalte renter garantkapital	0	0	0	-17.510	0	-17.510
Skat af udbetalte garantrenter	0	3.852	0	0	0	3.852
Renter garantkapital	0	-20.786	0	20.786	0	0
Ny garantkapital	63.037	0	0	0	0	63.037
Transaktioner med garantier i 2015 i alt	63.037	-16.934	0	3.276	0	49.379
Egenkapital 31. december 2015	487.872	397.390	1.195	20.786	-288	906.954
Totalindkomst i 2016						
Årets resultat	0	90.674	0	0	0	90.674
Værdiregulering af sikringsinstrumenter i tilknyttede virksomheder	0	0	0	0	153	153
Skat af værdiregulering af sikringsinstrumenter i tilknyttede virksomheder	0	0	0	0	-34	-34
Anden totalindkomst efter skat	0	-729	0	0	0	-729
Årets totalindkomst	0	89.945	0	0	119	90.064
Transaktioner med garantier						
Udbetalte renter garantkapital	0	0	0	-20.786	0	-20.786
Skat af udbetalte garantrenter	0	4.573	0	0	0	4.573
Renter garantkapital	0	-17.495	0	17.495	0	0
Ny garantkapital	31.606	0	0	0	0	31.606
Transaktioner med garantier i 2016 i alt	31.606	-12.922	0	-3.291	0	15.393
Egenkapital 31. december 2016	519.478	474.413	1.195	17.495	-169	1.012.412

Egenkapitalopgørelse · Koncern

Beløb i 1.000 kr.	Garant- kapital	Overført resultat	Opskriv- ningshen- læggelse	Reserve for nettoopskriv- ning efter indre værdis metode	Renter garant- kapital	Ændring dagsværdi sikr. instr.	I alt
Egenkapital 1. januar 2015	424.835	381.433	1.860	28.334	17.510	-429	853.543
Totalindkomst i 2015							
Årets resultat	0	11.228	0	-6.671	0	0	4.557
Værdiregulering af domicilejendomme	0	0	-665	0	0	0	-665
Værdiregulering af sikringsinstrumenter	0	0	0	0	0	192	192
Skat af værdiregulering af sikringsinstrumenter	0	0	0	0	0	-51	-51
Årets totalindkomst	0	11.228	-665	-6.671	0	141	4.033
Transaktioner med garantier							
Udbetalte renter garantkapital	0	0	0	0	-17.510	0	-17.510
Skat af udbetalte garantrenter	0	3.852	0	0	0	0	3.852
Renter garantkapital	0	-20.786	0	0	20.786	0	0
Ny garantkapital	63.037	0	0	0	0	0	63.037
Transaktioner med garantier i 2015 i alt	63.037	-16.934	0	0	3.276	0	49.379
Egenkapital 31. december 2015	487.872	375.727	1.195	21.663	20.786	-288	906.954
Totalindkomst i 2016							
Årets resultat	0	93.583	0	-2.909	0	0	90.674
Værdiregulering af sikringsinstrumenter	0	0	0	0	0	153	153
Skat af værdiregulering af sikringsinstrumenter i tilknyttede virksomheder	0	0	0	0	0	-34	-34
Anden totalindkomst efter skat	0	-729	0	0	0	0	-729
Årets totalindkomst	0	92.854	0	-2.909	0	119	90.064
Transaktioner med garantier							
Udbetalte renter garantkapital	0	0	0	0	-20.786	0	-20.786
Skat af udbetalte garantrenter	0	4.573	0	0	0	0	4.573
Renter garantkapital	0	-17.495	0	0	17.495	0	0
Ny garantkapital	31.606	0	0	0	0	0	31.606
Transaktioner med garantier i 2016 i alt	31.606	-12.922	0	0	-3.291	0	15.393
Egenkapital 31. december 2016	519.478	455.659	1.195	18.754	17.495	-169	1.012.412

Noter

Noteoversigt

1. Anvendt regnskabspraksis
2. Femårsoversigt og nøgletal
3. Renteindtægter
4. Renteudgifter
5. Gebyrer og provisionsindtægter
6. Kursreguleringer
7. Udgifter til personale og administration
8. Revisionshonorar
9. Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.
10. Skat
11. Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker
12. Udlån og andre tilgodehavender
13. Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder
14. Aktiver tilknyttet puljeordninger
15. Immaterielle anlægsaktiver
16. Grunde og bygninger
17. Øvrige materielle aktiver
18. Gæld til kreditinstitutter og centralbanker
19. Indlån og anden gæld
20. Efterstillede kapitalindskud
21. Eventualforpligtelser
22. Regnskabsmæssig sikring
23. Afledte finansielle instrumenter
24. Koncernoversigt
25. Kapitalkrav
26. Risikostyring

1. Anvendt regnskabspraksis

Generelt

Årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med reglerne for regnskabsaflæggelse i 'lov om finansiel virksomhed' samt 'bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter m.fl.' (regnskabsbekendtgørelsen).

Anvendt regnskabspraksis er uændret i forhold til tidligere år.

Kommende regnskabsregler

På tidspunktet for offentliggørelse af denne årsrapport er en række bestemmelser under ændring i den danske IFRS-forenelige regnskabsbekendtgørelse. Baggrunden er fremkomsten af den internationale regnskabsstandard IFRS 9 Finansielle instrumenter, der er obligatorisk at anvende for IFRS-regnskabsaflæggere fra 1. januar 2018.

De overordnede bestemmelser i IFRS 9 vil tilsvarende blive indarbejdet i den danske regnskabsbekendtgørelse og suppleret af særlige danske nedskrivningsregler i regnskabsbekendtgørelsens bilag 10, der udfylder de overordnede principper i IFRS 9.

Den justerede danske regnskabsbekendtgørelse forventes at træde i kraft for regnskabsperioder, der begynder 1. januar 2018.

Regnskabsstandarden IFRS 9, som indarbejdes i de danske regnskabsregler, ændrer i væsentlig grad ved de gældende nedskrivningsregler.

Med IFRS 9 erstattes den gældende nedskrivningsmodel, der er baseret på indtrufne tab ("incurred loss"-model), af en nedskrivningsmodel baseret på forventede tab ("expected loss"-model). Den nye forventningsbaserede nedskrivningsmodel indebærer, at et finansielt aktiv på tidspunktet for første indregning

nedskrives med et beløb svarende til det forventede kredittab i 12 måneder (stadie 1). Sker der efterfølgende en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til tidspunktet for første indregning, nedskrives aktivet med et beløb, der svarer til det forventede kredittab i aktivets forventede restløbetid (stadie 2). Konstateres aktivet værdiforringet (stadie 3), nedskrives aktivet uændret med et beløb svarende til det forventede kredittab i aktivets restløbetid, men baseret på en øget tabssandsynlighed.

Der pågår et udviklingsarbejde forankret på Sparekassens datacentral SDC med deltagelse af de tilknyttede medlemsinstitutter samt LOPI med henblik på at udvikle en IFRS 9 forenelig nedskrivningsmodel.

Modellen, som er under udvikling, påtænkes i særlig grad anvendt for kunder/faciliteter i stadie 1 og en delmængde af kunder/faciliteter i stadie 2. For svage stadie 2 kunder/faciliteter og stadie 3 kunder/faciliteter forventes nedskrivningsberegningen at blive foretaget ved en manuel, individuel vurdering af de finansielle aktiver fremfor ved en modelmæssig beregning.

Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at foretage et rimeligt skøn over den regnskabsmæssige virkning af førstegangsansværelsen af IFRS 9, for så vidt angår nedskrivningsreglerne. Det er dog i almindelighed forventningen, at de nye nedskrivningsregler for pengeinstitutterne samlet set vil føre til øgede nedskrivninger og dermed en større korrektivkonto, da alle udlån og garantier efter de nye regler vil få tilknyttet en nedskrivning svarende til det forventede kredittab i 12 måneder eller det forventede kredittab i aktivets restløbetid ved en betydelig stigning i kreditrisikoen.

Gruppevis nedskrivninger efter de gældende regler videreføres ikke under de nye regler, og det vil i nogen udstrækning mindske virkningen af IFRS 9. Hertil

kommer, at de særlige danske nedskrivningsregler i regnskabsbekendtgørelsens bilag 10 rykker nedskrivningerne frem i tid og derved delvist inddiskonterer virkningen af de kommende IFRS 9 nedskrivningsregler.

En negativ regnskabsmæssig påvirkning af de nye forventningsbaserede IFRS 9 nedskrivningsregler vil i udgangspunktet have tilsvarende effekt på kapitalgrundlaget. For at imødegå en utilsigtet effekt på kapitalgrundlaget og dermed pengeinstitutternes muligheder for at understøtte kreditgivningen, har Europa-Kommissionen som et element i den reformpakke, som Kommissionen præsenterede den 23. oktober 2016 (kapitalkravspakken), foreslået en 5-årig overgangsordning således, at en negativ effekt af de nye IFRS 9 nedskrivningsregler først får fuld virkning på kapitalgrundlaget efter 5 år.

Samlet set vurderer Sparekassen virkningen af IFRS 9 på den kapitalmæssige overdækning til at være mindre væsentlig ved reglernes ikrafttrædelse i 2018, mens virkningen på den kapitalmæssige overdækning fremadrettet vil være afdæmpet negativ i takt med, at virkningen af overgangsordningen udfases.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde koncernen, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når koncernen som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå koncernen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til dagsværdi. Dog måles immaterielle og materielle aktiver på tidspunktet for første indregning til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige risici og tab, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret. Dog indregnes værdistigninger på domicilejendomme via totalindkomstopgørelsen.

Køb og salg af finansielle instrumenter indregnes på handelsdagen, og indregningen ophører, når retten til at modtage/afgive pengestrømme fra det finansielle aktiv eller passiv er udløbet, eller hvis det er overdraget, og koncernen i al væsentlighed har overført alle risici og afkast tilknyttet ejendomsretten. Koncernen anvender ikke reglerne for omklassificering af visse finansielle aktiver fra dagsværdi til amortiseret kostpris.

Fastlæggelse af dagsværdi

Dagsværdi er det beløb, som et aktiv kan omsættes til eller en forpligtelse indfries til ved en handel under normale omstændigheder mellem kvalificerede, vilige og indbyrdes uafhængige parter.

Dagsværdien af finansielle instrumenter, hvor der findes et aktivt marked, fastsættes til den noterede pris på markedet.

For finansielle instrumenter, hvor der ikke findes et aktivt marked, fastlægges dagsværdien ved hjælp af almindeligt anerkendte værdiansættelsesteknikker, der inddrager alle de tilgængelige data, som markedsdeltagerne må antages at ville tage i betragtning ved en prisfastsættelse.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs. Tilgodehavender, gældsforpligtelser og andre monetære poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, omregnes til balancedagens lukkekurs for valutaen. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen henholdsvis balancedagens kurs, indregnes i resultatopgørelsen som kursreguleringer.

Regnskabsmæssig sikring

Afledte finansielle instrumenter indregnes første gang i balancen til kostpris og måles efterfølgende til dagsværdi. Positive og negative dagsværdier af af-

ledte finansielle instrumenter klassificeres som "Andre aktiver" henholdsvis "Andre passiver".

Ændring i dagsværdien af finansielle instrumenter, der er klassificeret som og opfylder kriterierne for afdækning af dagsværdien af et indregnet aktiv eller en indregnet forpligtelse, indregnes i resultatopgørelsen sammen med de ændringer i dagsværdien af det afdækkede aktiv eller den afdækkede forpligtelse, som kan henføres til den risiko, der er afdækket.

Leasing

Leasingkontrakter, hvor Sparekassen har alle væsentlige risici og fordele, forbundet med ejendomsretten (finansiel leasing) indregnes i balancen til det laveste af dagsværdien af aktivet og nutidsværdien af leasingydelse, beregnet ved anvendelse af leasingaftalens interne rentefod eller en tilnærmet værdi heraf som diskonteringsfaktor. Finansielt leasede aktiver af- og nedskrives efter samme praksis som fastlagt for virksomhedens øvrige anlægsaktiver.

Den kapitaliserede restleasingforpligtelse indregnes i balancen som en gældsforpligtelse, og leasingydelsens rentedel omkostningsføres løbende i resultatopgørelsen.

Alle øvrige leasingkontrakter betragtes som operationel leasing. Ydelser i forbindelse med operationel leasing indregnes lineært i resultatopgørelsen over leasingperioden.

Regnskabsmæssige skøn

Årsregnskabet udarbejdes ud fra visse særlige forudsætninger, der medfører brug af regnskabsmæssige skøn. Disse skøn foretages af Sparekassens ledelse i overensstemmelse med regnskabspraksis og på baggrund af historiske erfaringer samt forudsætninger, som ledelsen anser som forsvarlige og realistiske.

De områder, som indebærer en højere grad af vurderinger eller kompleksitet, eller områder, hvor antagelser og skøn er væsentlige for regnskabet, er som følger:

- Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender, hvor der er væsentlige skøn forbundet med

kvantificeringen af risikoen for, at ikke alle fremtidige betalinger modtages

- Hensættelser til tab på garantier, hvor der er væsentlige skøn forbundet med kvantificeringen af risikoen for, at der skal betales på den afgivne garanti
- Grunde og bygninger, hvor der er væsentlige skøn forbundet med måling af dagsværdien på ejendomme. Disse værdiansættes på baggrund af afkastmodellen. De fremtidige pengestrømme er baseret på Sparekassens estimering af det fremtidige resultat samt afkastkrav for hver enkelt ejendom under hensyntagen til blandt andet beliggenhed og vedligeholdelse. Ledelsen har ved fastsættelsen af markedsværdierne på ejendommene taget udgangspunkt i tilgængelige markedsstatistikker, hvor blandt andet gennemsnitlige markedslejer og afkastkrav på ejendomme i samme geografiske område fremgår. Ledelsen har i enkelte tilfælde som følge af ejendommens særlige forhold anvendt egne afkastkrav
- Noterede finansielle instrumenter, der kan være prissat på markeder med lav omsætning, hvorved der kan være en vis usikkerhed ved anvendelse af børskurserne ved måling til dagsværdi
- Unoterede finansielle instrumenter, hvor der er væsentlige skøn forbundet med måling af markedsværdierne.

Konsolidering

Tilknyttede virksomheder

Koncernregnskabet omfatter Middelfart Sparekasse og de virksomheder, hvori Sparekassen direkte eller indirekte ejer mere end 50% af stemmerettighederne eller på anden måde har bestemmende indflydelse. Bestemmende indflydelse opnås, hvor Sparekassen har beføjelse til at styre den kontrollerede virksomheds økonomiske og driftsmæssige beslutninger med henblik på at opnå fordele fra dens aktiviteter.

Købte virksomheder medtages fra overtagelsestidspunktet. Solgte virksomheder medtages frem til overdragelsestidspunktet.

Hvis kostprisen inklusive transaktionsomkostninger overstiger dagsværdien af nettoaktiverne i den overtagne virksomhed, indregnes det resterende

positive forskelsbeløb som goodwill. Hvor dagsværdi af nettoaktiverne overstiger kostpris (negativ goodwill), indregnes forskelsbeløbet som en indtægt i resultatopgørelsen på overtagelsestidspunktet.

De regnskaber, der anvendes til brug for konsolideringen, udarbejdes i overensstemmelse med modervirksomhedens regnskabspraksis.

Associerede virksomheder

Associerede virksomheder er virksomheder, der ikke er tilknyttede, men i hvilke koncernen besidder kapitalandele og udøver en betydelig, men ikke bestemmende indflydelse. Koncernen klassificerer sædvanligvis virksomheder som associerede, hvis Sparekassen direkte eller indirekte besidder stemmerettigheder på mellem 20 og 50 %.

Kapitalandele i associerede virksomheder indregnes på erhvervelsestidspunktet til kostpris og værdiansættes herefter til indre værdi med tillæg af erhvervet goodwill. Den forholdsmæssige andel af de enkelte virksomheders resultat efter skat indregnes i posten 'Resultat af kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder'.

Fælles kontrollerede virksomheder

Fælles kontrollerede virksomheder er virksomheder, i hvilke koncernen sammen med de øvrige deltagere har aftalt fælles bestemmende indflydelse på virksomhedens erhvervsmæssige aktivitet.

Kapitalandele i fælleskontrollerede virksomheder indregnes på erhvervelsestidspunktet til kostpris og værdiansættes herefter til indre værdi med tillæg af erhvervet goodwill og præsenteres som en del af posten 'Kapitalandele i associerede virksomheder'. Den forholdsmæssige andel af de enkelte virksomheders resultat efter skat indregnes i posten 'Resultat af kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder'.

Konsolideringsprincipper

Koncernregnskabet udarbejdes ved sammenlægning af regnskabsposter med ensartet indhold. Der foretages eliminering af koncerninterne indtægts- og udgiftsposter, interne aktiebesiddelser, mellemværender samt garantier. Fælles kontrollerede virksomheder indgår i konsolideringen med en andel svarende

til koncernens ejerandel i de pågældende virksomheder (pro rata konsolidering).

Koncerninterne transaktioner

Ved samhandel mellem koncernens virksomheder sker afregning på markedsbaserede vilkår eller på omkostningsdækkende basis.

Minoritetsinteresser

Ved opgørelse af koncernresultat og koncernegenkapital anføres den del af dattervirksomhedernes resultat og egenkapital, der kan henføres til minoritetsinteresser, som særskilte poster i resultatopgørelse og balance.

Resultatopgørelsen

Netto rente- og gebyrindtægter

Renteindtægter og renteudgifter indregnes i resultatopgørelsen i den periode, som de vedrører. Provisioner og gebyrer, der er en integreret del af den effektive rente af et udlån, indregnes som en del af amortiseret kostpris og dermed som en integreret del af det finansielle instrument (udlån) under renteindtægter. Provisioner og gebyrer, der er led i en løbende ydelse, periodiseres over løbetiden. Øvrige gebyrer indregnes i resultatopgørelsen på transaktionsdagen.

Renteindtægter af den del af udlån mv., der er nedskrevet, medtages under nedskrivninger på udlån.

Vederlag og formidling af realkreditlån for Totalkredit indregnes efter modregningsmodellen. Efter modregningsmodellen indregnes vederlag på tidspunktet for lånets etablering, og vederlag for løbende servicering af låntager indregnes i takt med, at Sparekassen forestår serviceringen og dermed opnår ret til vederlaget. Totalkredit kan modregne konstaterede tab i realkreditlånets løbetid i de fremtidige løbende provisionsindtægter. Modregning indregnes på tidspunktet for den tabsgivende begivenhed.

Kursreguleringer

Kursreguleringer omfatter alle værdireguleringer af aktiver og forpligtelser, som måles til dagsværdi, og realiserede og urealiserede kursreguleringer af poster i handelsbeholdningen.

Udgifter til personale og administration

Udgifter til personale omfatter løn, pension og sociale omkostninger mv. til Sparekassens personale. Omkostninger til ydelser og goder til ansatte, herunder jubilæumsgratualer og fratrædelsesgodtgørelser indregnes i takt med de ansattes præstation af de arbejdsydelser, der giver ret til de pågældende ydelser og goder.

Pensionsordninger

Alle indgåede pensionsordninger med medarbejdere er bidragsbaserede. På de bidragsbaserede ordninger indbetales faste bidrag til en uafhængig pensionskasse. Pengeinstituttet har ingen forpligtelse til at indbetale yderligere bidrag.

Andre driftsindtægter og -udgifter

Andre driftsindtægter og -udgifter omfatter primært huslejeindtægter og udgifter vedrørende Indskydergarantifonden.

Skat

Årets skat, som består af årets aktuelle skat og ændring af udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte på egenkapitalen.

Middelfart Sparekasse er sambeskattet med Sparekassens dattervirksomheder. Den aktuelle danske selskabsskat fordeles mellem de sambeskattede danske selskaber i forhold til disses skattepligtige indkomster (fuld fordeling med refusion vedrørende skattemæssige underskud).

Balancen

Tilgodehavender og gæld hos kreditinstitutter og centralbanker

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker omfatter tilgodehavender og tidsindskud hos andre kreditinstitutter og i centralbanker. Gæld til kreditinstitutter og centralbanker omfatter gæld til andre kreditinstitutter. Tilgodehavender måles til dagsværdi. Gæld måles til amortiseret kostpris.

Udlån

Regnskabsposten består af udlån, hvor udbetaling er sket direkte til låntager.

Børsnoterede udlån og udlån, der indgår i en handelsbeholdning, måles til dagsværdi. Øvrige udlån måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi med fradrag af stiftelsesgebyrer m.v. og med fradrag af nedskrivninger til imødegåelse af indtrådte, men endnu ikke realiserede tab.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender foretages såvel individuelt som gruppevist.

Nedskrivninger til tab foretages, når der er en objektiv indikation for værdiforringelse. Sparekassen gennemgår alle udlån af betydelig størrelse defineret som udlån større end 2 % af kapitalgrundlaget samt udlån, der er individuelt værdiforringet. Lån under denne grænse samt lån, der ikke er nedskrevet individuelt, indgår i de gruppevise vurderinger.

For individuelle nedskrivninger anses objektiv indikation som indtruffet, fx. når låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder, når låntager ikke overholder sin betalingspligt for afdrag og renter, når Sparekassen yder låntager lempelser i vilkårene, som ikke ville være ydet, hvis det ikke var på grund af låntagers økonomiske vanskeligheder, eller når det er sandsynligt, at låntager vil gå konkurs eller bliver underlagt anden økonomisk rekonstruktion.

Individuel nedskrivning foretages med forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi før nedskrivningen og nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger på udlånet opgjort med baggrund i det mest sandsynlige udfald. Ved beregningen af nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger anvendes for fastforrentede udlån den oprindeligt fastsatte rentesats. For variabelt forrentede udlån anvendes den aktuelle effektive rentesats på udlånet.

Udlån, der ikke er nedskrevet individuelt, inddeles i grupper for vurdering af nedskrivningsbehovet (gruppevise nedskrivninger).

Den gruppevise vurdering foretages på grupper af udlån og tilgodehavender, der har ensartede karakteristika med hensyn til kreditrisiko. Der opereres med tre grupper fordelt på én gruppe af offentlige myndigheder, én gruppe af privatkunder og én gruppe af erhvervsgrupper. Modellen opererer med flere erhvervsgrupper svarende til brancheopdelingen. Det

er vurderet, at denne model bedst matcher kreditrisikoen på Sparekassens erhvervsudlån.

Den gruppevisse vurdering foretages ved en segmenteringsmodel, som er udviklet af foreningen Lokale Pengeinstitutter, der forestår den løbende vedligeholdelse og udvikling. Segmenteringsmodellen fastlægger sammenhængen i de enkelte grupper mellem konstaterede tab og et antal signifikante forklarende makroøkonomiske variable via en lineær regressionsanalyse. Blandt de forklarende makroøkonomiske variable indgår arbejdsløshed, boligpriser, rente, antal konkurser/tvangsauktioner m.fl.

Den makroøkonomiske segmenteringsmodel er i udgangspunktet beregnet på baggrund af tabsdata for hele pengeinstitutsektoren. Sparekassen har derfor vurderet, om modelestimerne skal tilpasses kreditrisikoen for Sparekassens egen udlånsportefølje.

Denne vurdering har medført en tilpasning af modelestimerne til egne forhold, hvorefter det er de tilpassede estimer, som danner baggrund for beregningen af den gruppevisse nedskrivning. For hver gruppe af udlån og tilgodehavender fremkommer et estimat, som udtrykker den procentuelle værdiforringelse, som knytter sig til en given gruppe af udlån og tilgodehavender på balancedagen. Ved at sammenligne med det enkelte udlåns oprindelige tabsrisiko og udlånets tabsrisiko for den aktuelle regnskabsperiode fremkommer det enkelte udlåns bidrag til den gruppevisse nedskrivning. Nedskrivningen beregnes som forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi og den tilbagediskonterede værdi af de forventede fremtidige betalinger.

Obligationer til dagsværdi

Obligationer m.v., der handles på aktive markeder, måles til dagsværdi. Dagsværdien opgøres efter lukkekursen for det pågældende marked på balancedagen.

Aktier m.v.

Aktier, der handles på aktive markeder, måles til dagsværdi. Dagsværdien opgøres til lukkekursen for det pågældende marked på balancedagen.

For noterede aktier i form af aktier i sektorejede selskaber, hvor der sker omfordeling af aktierne, anses

omfordelingen for at udgøre det primære marked for aktierne. Dagsværdien fastsættes som omfordelingskursen, og aktierne indgår som niveau 2-input (observerbare priser).

For øvrige noterede aktier, herunder også aktier i sektorejede selskaber, hvor observerbare input ikke umiddelbart er tilgængelige, er værdiansættelsen forbundet med skøn, hvori indgår oplysninger fra selskabernes regnskaber, erfaringer fra handler med aktier i de pågældende selskaber samt input fra kvalificeret ekstern part.

Kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder

Kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder indregnes og måles efter den indre værdis metode (equity-metoden), hvilket indebærer, at kapitalandelene måles til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi.

I resultatopgørelsen indregnes Sparekassens andel af virksomhedernes resultat efter skat samt fortjeneste eller tab ved afhændelse af kapitalandele.

Nettoopskrivning af kapitalandele i tilknyttede virksomheder overføres til reserve for nettoopskrivning efter indre værdis metode under lovpligtige reserver, i det omfang den regnskabsmæssige værdi overstiger kostprisen. Nedskrivninger indregnes og fradrages i eventuelle positive lovpligtige reserver, så længe der er en reserve at modregne i.

Tilknyttede og associerede virksomheder med negativ regnskabsmæssig indre værdi indregnes til kr. 0. Har Sparekassen en retlig eller en faktisk forpligtelse til at dække virksomhedens underbalance, indregnes en hensat forpligtelse hertil.

Aktiver tilknyttet puljeordninger

Aktiver tilknyttet puljeordninger er aktiver i puljer, hvor Sparekassen ikke har nogen risiko.

Immaterielle aktiver

Immaterielle aktiver består af øvrige immaterielle aktiver.

Øvrige immaterielle aktiver omfatter erhvervet software. Immaterielle aktiver indregnes til kostpris. Erhvervet software afskrives lineært over tre år.

Ejendomme og øvrige materielle aktiver

Ejendomme og øvrige materielle aktiver måles ved første indregning til kostpris. Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen, omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen samt omkostninger til klargøring af aktivet indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug. For finansielt leasede aktiver udgør kostprisen den laveste værdi af dagsværdien af aktivet og nutidsværdien af de fremtidige leasingydelser.

Investerings ejendomme er ejendomme, som besiddes for at opnå lejeindtægter og/eller kapitalgevinster, herunder ejendomme udlejet under operationelle leasingaftaler. Domicilejendomme er ejendomme, som Sparekassen selv benytter til administration, filial eller øvrig servicevirksomhed.

Investerings ejendomme måles efter første indregning til dagsværdi i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsen. Domicilejendomme måles efter første indregning til omvurderet værdi. Omvurdering foretages så hyppigt, at der ikke forekommer væsentlige forskelle til dagsværdien. Ejendommenes dagsværdi revurderes årligt på baggrund af beregnede kapitalværdier for de forventede fremtidige pengestrømme.

Stigninger i domicilejendommens omvurderede værdi indregnes under opskrivningshenslæggelse under egenkapitalen. Fald i værdien indregnes i resultatopgørelsen, medmindre der er tale om tilbageførsler af tidligere foretagne opskrivninger. Afskrivninger foretages på baggrund af den opskrevne værdi. Domicilejendomme afskrives over en periode på 50 år.

Der har ikke medvirket eksterne eksperter i målingen af ejendomme. Ændringer i dagsværdi på investerings ejendomme indregnes i resultatopgørelsen.

Øvrige materielle aktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Afskrivninger foretages lineært over den forventede brugstid, typisk 2½ - 6 år.

Afskrivningsgrundlaget for indretning af lejede lokaler fordeles lineært over den forventede resterende lejeperiode, dog maksimalt 20 år. Af- og nedskrivninger indregnes i resultatopgørelsen under 'Af- og nedskrivninger på materielle aktiver'.

Aktiver i midlertidig besiddelse

Aktiver i midlertidig besiddelse omfatter materielle aktiver overtaget i forbindelse med nødlidende engagementer samt øvrige materielle aktiver udbudt til salg.

Aktiverne måles til det laveste beløb af den regnskabsmæssige værdi eller dagsværdi med fradrag af omkostninger ved salg. Aktiverne er kun midlertidigt i Sparekassens besiddelse, og salg vurderes sandsynligt inden for kort tid. Der afskrives ikke på aktiver i midlertidig besiddelse. Aktiver og dertil knyttede forpligtelser udskilles i særskilte linjer i balancen.

Eventuel værdiregulering af aktiver i midlertidig besiddelse indregnes i resultatopgørelsen under de poster, de vedrører.

Udskudte skatteaktiver og -forpligtelser

Der indregnes udskudt skat af alle midlertidige forskelle mellem den regnskabs- og skattemæssige værdi af aktiver og forpligtelser.

Udskudt skat måles på grundlag af de skatteregler og skattesatser, der med balancedagens lovgivning vil være gældende, når den udskudte skat forventes udløst som aktuel skat.

Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede skattemæssige underskud, måles til den værdi, hvortil aktivet forventes at kunne realiseres, enten ved udligning i skat af fremtidig indtjening eller ved modregning i udskudte skatteforpligtelser. Udskudte skatteaktiver og -forpligtelser præsenteres modregnet inden for samme juridiske skatteenhed.

Aktuelle skatteaktiver og -forpligtelser

Aktuelle skatteaktiver og -forpligtelser indregnes i balancen med det beløb, der kan beregnes på grundlag af årets forventede skattepligtige indkomst reguleret for skat af tidligere års skattepligtige indkomster.

Skatteaktiver og -forpligtelser præsenteres modregnet, i det omfang der er legal modregningsadgang, og posterne forventes afregnet netto eller samtidig.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver

omfatter afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter indregnet under passiver omfatter modtagne indtægter, der er indgået før balancetidspunktet, men som vedrører senere regnskabsperioder. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Andre aktiver og passiver

Andre aktiver omfatter positiv dagsværdi af spotforretninger og afledte finansielle instrumenter samt indtægter, som forfalder til betaling efter regnskabsårets afslutning herunder tilgodehavende renter og tilgodehavende udbytter.

Andre passiver omfatter negativ dagsværdi af spotforretninger og afledte finansielle instrumenter samt udgifter, som først forfalder til betaling efter regnskabsårets afslutning, herunder skyldige renter samt passiver, der ikke henhører under andre passivposter.

Udstedte obligationer til amortiseret kostpris

Udstedte obligationer indregnes til kostpris svarende til modtaget vederlag med fradrag af afholdte direkte henførbare omkostninger.

Øvrige finansielle forpligtelser

Gæld til kreditinstitutter mv., indlån og efterstillede kapitalindskud indregnes til amortiseret kostpris. For almindeligt indlån svarer det sædvanligvis til nominel værdi.

Hensatte forpligtelser

Garantier og andre forpligtelser, der er uvisse med hensyn til størrelse eller tidspunkt for afvikling, indregnes som hensatte forpligtelser, når det er sandsynligt, at forpligtelsen vil medføre et træk på Sparekassens

økonomiske ressourcer, og forpligtelsen kan måles pålideligt. Forpligtelsen opgøres til nutidsværdien af de omkostninger, som er nødvendige for at indfri forpligtelsen.

Garantier og andre forpligtelser, der er uvisse med hensyn til størrelse eller tidspunkt for afvikling, indregnes som hensatte forpligtelser, når Sparekassen som følge af en begivenhed indtruffet senest på balancedagen har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at forpligtelsen vil medføre et træk på Sparekassens økonomiske ressourcer. Forpligtelsen opgøres til nutidsværdien af de omkostninger, som er nødvendige for at indfri forpligtelsen.

Sparekassens udestående garantier er oplyst i noterne under posten 'Eventualforpligtelser m.v.' Såfremt det vurderes sandsynligt, at en udestående garanti vil påføre Sparekassen et tab, er forpligtelsen hertil hensat under posten 'Hensættelser til tab på garantier' og udgiftsført i resultatopgørelsen under 'Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.'

Hoved- og nøgletal

Hoved- og nøgletal er opstillet i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsens krav herom.

Afdelingsdirektør i Strib Nadia Brønserud
Esmann og afdelingsdirektør i Middelfart
Privat Claus Hansen.

2. Femårsoversigt og nøgletal

Hoved- og nøgletal Middelfart Sparekasse

Beløb i 1.000 kr.	2016	2015	2014	2013	2012
Netto rente- og gebyrindtægter	442.020	421.520	371.991	332.387	305.444
Kursreguleringer	-3.456	6.901	9.852	30.270	40.511
Udgifter til personale og administration	-317.818	-296.266	-254.985	-235.687	-222.074
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender	-32.327	-92.706	-73.103	-109.794	-116.996
Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	25.801	-3.882	29.715	21.643	17.146
Årets resultat	90.674	4.557	67.315	27.502	9.618
Udlån	4.747.454	4.295.267	4.338.716	3.964.074	3.765.456
Egenkapital	1.012.412	906.954	853.543	727.855	641.699
Aktiver i alt	8.745.709	7.366.066	6.642.607	5.438.100	6.066.748
Kapitalprocent	14,6	14,4	14,7	14,3	17,3
Kernekapitalprocent	14,1	13,9	14,2	13,8	14,0
Egenkapitalforrentning før skat	11,4	0,9	9,2	3,3	2,0
Egenkapitalforrentning efter skat	9,4	0,5	8,8	4,0	1,5
Indtjening pr. omkostningskrone	1,3	1,0	1,2	1,1	1,0
Renterisiko	1,3	1,4	0,6	0,4	0,6
Valutaposition	5,2	6,0	7,4	7,3	2,7
Valutarisiko	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
Udlån i forhold til indlån	67,3	75,1	87,5	95,3	88,7
Udlån i forhold til egenkapital	4,7	4,7	5,1	5,4	5,9
Årets udlånsvækst	10,5	-1,0	9,5	5,3	2,2
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	231,5	192,8	140,7	139,6	176,4
Summen af store engagementer	29,9	10,3	35,7	35,2	74,4
Årets nedskrivningsprocent	0,5	1,5	1,3	2,1	2,4
Afkastningsgrad	1,0	0,1	1,0	0,5	0,2

2. Femårsoversigt og nøgletal, fortsat

Hoved- og nøgletal koncern

Beløb i 1.000 kr.	2016	2015	2014	2013	2012
Netto rente- og gebyrindtægter	473.158	446.207	396.175	353.425	330.288
Kursreguleringer	-3.406	6.818	9.876	30.290	40.528
Udgifter til personale og administration	-333.651	-309.784	-267.355	-247.942	-250.849
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender	-34.343	-94.889	-74.435	-111.342	-118.566
Resultat af kapitalandele i associerede virksomheder	9.530	25.881	14.567	4.296	2.316
Årets resultat	90.674	4.557	67.315	27.502	9.618
Udlån	4.806.092	4.353.337	4.143.045	3.794.262	3.579.726
Egenkapital	1.012.412	906.954	853.543	727.855	641.699
Aktiver i alt	8.790.395	7.439.646	6.731.772	5.545.691	6.197.295
Kapitalprocent	14,5	14,1	14,1	13,7	17,1
Kernekapitalprocent	14,0	13,6	13,5	13,2	13,9
Egenkapitalforrentning før skat	11,6	1,1	9,4	3,3	3,1
Egenkapitalforrentning efter skat	9,4	0,5	8,7	4,0	1,8
Indtjening pr. omkostningskrone	1,3	1,0	1,2	1,1	1,1
Renterisiko	1,2	1,5	0,7	0,4	0,6
Valutaposition	5,9	6,0	7,6	7,4	2,7
Valutarisiko	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Udlån i forhold til indlån	68,2	75,8	83,6	91,0	84,2
Udlån i forhold til egenkapital	4,7	4,8	4,9	5,2	5,5
Årets udlånsvækst	10,4	5,1	9,2	6,0	2,8
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	232,0	192,6	138,1	135,4	172,6
Summen af store engagementer	29,9	10,3	36,3	35,7	73,0
Årets nedskrivningsprocent	0,5	1,5	1,3	2,2	2,5
Afkastningsgrad	1,0	0,1	1,0	0,5	0,2

3. Renteindtægter

Beløb i 1.000 kr.	Sparekassen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	316	352	557	497
Udlån og andre tilgodehavender	245.740	253.210	265.491	268.650
Obligationer	36.457	32.967	36.554	32.971
Afledte finansielle instrumenter, rentekontrakter	-11	-247	-355	-702
Øvrige renteindtægter	700	0	1.145	296
I alt	283.202	286.282	303.392	301.712

4. Renteudgifter

Beløb i 1.000 kr.	Sparekassen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	2.321	658	2.575	855
Indlån og anden gæld	16.335	18.514	16.519	18.623
Udstedte obligationer	0	2	0	2
Efterstillede kapitalindskud	3.991	4.000	3.991	4.000
Øvrige renteudgifter	65	32	69	33
I alt	22.712	23.206	23.154	23.513

5. Gebyrer og provisionsindtægter

Beløb i 1.000 kr.	Sparekassen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
Værdipapirhandel og depoter	45.594	40.519	45.594	40.519
Betalingsformidling	21.054	16.588	21.054	16.588
Lånesagsgebyr	31.525	32.889	31.525	32.889
Garantiprovision	72.637	59.743	72.636	59.743
Øvrige gebyrer og provisioner	15.651	13.205	27.646	23.396
I alt	186.461	162.944	198.455	173.135

6. Kursreguleringer

Beløb i 1.000 kr.	Sparekassen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
Andre udlån og tilgodehavender til dagsværdi	-252	425	-252	425
Obligationer	-9.584	-21.723	-9.534	-21.735
Aktier	6.115	27.658	6.115	27.658
Valuta	-683	8.237	-683	8.275
Afledte finansielle instrumenter, rente- og aktiekontrakter	948	-7.696	948	-7.805
I alt	-3.456	6.901	-3.406	6.818

7. Udgifter til personale og administration

Beløb i 1.000 kr.	Sparekassen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
Lønninger og vederlag til bestyrelse, direktion og repræsentantskab				
Honorar til direktion	3.264	3.202	3.276	3.214
Honorar til bestyrelse	1.760	1.262	1.760	1.262
Honorar til repræsentantskab	122	0	122	0
I alt	5.146	4.464	5.158	4.476
Personaleudgifter				
Lønninger	151.459	144.808	160.915	153.977
Pensioner	18.242	16.573	19.211	17.520
Udgifter til social sikring	23.362	18.626	23.517	18.751
I alt	193.063	180.007	203.643	190.248
Øvrige administrationsudgifter	119.609	111.795	124.850	115.060
Udgifter til personale og administration i alt	317.818	296.266	333.651	309.784

Beløb i 1.000 kr.	Sparekassen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
Direktion	(1 person)	(1 person)	(1 person)	(1 person)
Kontraktligt vederlag, inkl. fri bil	2.887	2.830	2.899	2.842
Pension	377	372	377	372
I alt	3.264	3.202	3.276	3.214
Honorarer fra øvrige ledelseshverv	12	12	0	0

Navn	Ansæt	Fødselsdag	Vederlag	Opsigelsesvilkår
Adm. direktør Martin Nørholm Balster	2012	03.08.1962	3.264	24 mdr. opsigelse fra Sparekassen og 6 mdr. fra den administrerende direktør

7. Udgifter til personale og administration (fortsat)

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
Bestyrelse				
Allan Buch, formand	341	250	341	250
Åge Almtoft, formand for revisions- og risikoudvalget	234	170	234	170
Bo Skouby Rosendahl	170	120	170	120
Bo Smith	195	120	195	120
Claus Nielsen	160	101	160	101
Jan Melgaard	170	101	170	101
Lars Jeppe Jeppesen	160	120	160	120
Pia Kjær Nielsen	170	120	170	120
Ulrik Sørensen	160	120	160	120
I alt	1.760	1.262	1.760	1.262

Særlige risikotagere	(12 personer)	(11 personer)	(12 personer)	(11 personer)
Lønninger og vederlag til øvrige ansatte, hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på virksomhedens risikoprofil	16.181	10.279	16.181	10.279

Pensionsvilkår for bestyrelse, direktion og særlige risikotagere	Bestyrelse	Direktion og særlige risikotagere
Pensionsordning	Der er ingen forpligtelse til at udbetale pension	Bidragsbaseret gennem pensionsforsikrings-selskab, hvor indbetalingerne udgiftsføres løbende

Incitamentsprogrammer

I Middelfart Sparekasse indgås der ikke aftaler, der har karakter af incitamentsaf lønning. Dog er der en enkelt undtagelse, idet en væsentlig risikotager er 100 % variabelt aflønnet.

Der udbetales ikke variable lønde til bestyrelsen og den administrerende direktør i Middelfart Sparekasse, hverken i form af løn, pension eller anden tilsvarende ordning. Der er i 2016 udbetalt engangsvederlag til en særlig risikotager. Beløbet er indeholdt i vederlaget til risikotageren.

7. Udgifter til personale og administration (fortsat)

Beløb i 1.000 kr.	Sparekassen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
Lån mv. direktion og bestyrelse				
Størrelsen af lån, pant, kaution og garantier samt tilhørende sikkerhedsstillelser stiftet for nedennævnte ledelsesmedlemmer:				
Direktion	600	600	600	600
Bestyrelse	10.351	15.368	10.351	15.368

Engagementerne er bevilget på normale kundevilkår til en markedsrente fastsat i forhold til den enkeltes kapitalforhold. Der er ligeledes stillet sikkerhed på normale kundevilkår. Rente på lån m.v. til direktion og bestyrelsesmedlemmer herunder medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer er ydet i intervallet 1,5 - 7,0 %.

	Sikkerheds- stillelser	Sikkerheds- stillelser	Sikkerheds- stillelser	Sikkerheds- stillelser
Direktion	0	0	0	0
Bestyrelse	3.527	2.900	3.527	2.900

Beløb i 1.000 kr.	Sparekassen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
Gennemsnitligt antal ansatte	294	276	311	293

8. Revisionshonorar

Beløb i 1.000 kr.	Sparekassen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
Honorar for lovpligtig revision af årsregnskabet	519	502	660	662
Honorar for øvrige erklæringer med sikkerhed	27	18	42	25
Honorar for andre ydelser	395	272	413	289
Honorar for skatterådgivning	0	7	7	8
Revisionshonorar i alt	941	799	1.122	984

9. Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
Individuelle nedskrivninger primo	297.868	260.123	305.565	267.167
Nedskrivninger i året	44.859	114.760	48.761	118.833
Tilbageførte nedskrivninger i året	-13.458	-16.950	-15.887	-19.434
Tabsogført tidligere nedskrevet	-94.753	-60.065	-96.745	-61.001
Individuelle nedskrivninger ultimo	234.516	297.868	241.694	305.565
Gruppevise nedskrivninger primo	18.774	19.172	19.338	19.562
Nedskrivninger i året	7.244	3.763	8.001	4.185
Tilbageførte nedskrivninger i året	-1.221	-4.161	-1.393	-4.409
Gruppevise nedskrivninger ultimo	24.797	18.774	25.946	19.338
Individuelle hensættelser på garantier primo	2.613	4.342	2.613	4.342
Hensættelser i året	5.941	2.633	5.941	2.633
Tilbageførte hensættelser i året	-4.339	-4.362	-4.339	-4.362
Individuelle hensættelser på garantier ultimo	4.215	2.613	4.215	2.613
Samlede nedskrivninger og hensættelser ultimo	263.528	319.255	271.855	327.516
Nedskrivninger i året	52.103	118.523	56.762	123.018
Tabsogført tidligere nedskrevet	885	4.773	980	5.324
Tilbageførte nedskrivninger i året	-14.679	-21.111	-17.280	-23.843
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	-1.312	-3.279	-1.449	-3.410
Beregnet rente af nedskrivninger	-6.272	-4.471	-6.272	-4.471
Resultatpåvirkning af nedskrivninger på udlån	30.725	94.435	32.741	96.618
Hensættelser i året	5.941	2.633	5.941	2.633
Tilbageførte hensættelser i året	-4.339	-4.362	-4.339	-4.362
Resultatpåvirkning af tab på garantier	1.602	-1.729	1.602	-1.729
Resultatpåvirkning af nedskrivninger og hensættelser i alt	32.327	92.706	34.343	94.889

10. Skat

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
Årets aktuelle skat	12.416	0	6.614	1.031
Årets ændring i udskudt skat, bogført i resultatopgørelsen	5.584	2.740	14.061	3.535
Ændring i udskudt skat pga. ændring i skatteprocent	0	-9	0	-46
Regulering af skat vedrørende tidligere år	380	227	380	319
Heraf kompenseret af koncernselskaber	0	0	0	-92
Skat af årets resultat	18.380	2.958	21.055	4.747
Årets ændring i udskudt skat, bogført på egenkapitalen	-4.573	-4.115	-4.538	-4.070
Ændring i udskudt skat pga. ændring i skatteprocent	0	263	6	269
Skat af egenkapitalbevægelser	-4.573	-3.852	-4.532	-3.801
Skat af årets resultat forklares således:				
Beregnet 22,0 %/23,5 % skat af årets resultat før skat	19.869	1.766	24.580	2.186
<i>Skatteeffekt af:</i>				
Ikke fradragsberettigede omk. og ikke skattepligtige indt.	-585	-2.935	-568	-2.921
Resultat af kapitalandele	-1.553	912	-3.547	-6.082
Anlægsaktiver	269	2.998	210	11.384
Regulering af udskudt skat vedrørende tidligere år	0	217	0	180
Regulering af aktuel skat vedrørende tidligere år	380	0	380	0
Beregnet skat i alt	18.380	2.958	21.055	4.747
Effektiv skatteprocent	16,9%	39,4%	18,8%	51,0%
Udskudt skat				
Udskudt skat primo	-3.721	-2.827	-2.509	-2.515
Ændring i udskudt skat pga. ændring i skatteprocent	0	254	6	223
Regulering til udskudt skat primo	0	227	0	319
Årets forskydning i midlertidige forskelle	1.012	-1.375	9.524	-536
Udskudt skat ultimo	-2.709	-3.721	7.021	-2.509
<i>Specifikation af udskudt skat:</i>				
Anlægsaktiver	-4.127	-2.770	12.784	10.153
Forudbetalte omkostninger	5.019	4.401	9.960	9.530
Udlån og andre tilgodehavender	-2.656	-2.657	-3.325	-2.122
Fremført underskud	-945	-2.695	-12.398	-20.070
I alt	-2.709	-3.721	7.021	-2.509

11. Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
Tilgodehavender hos kreditinstitutter	236.193	90.575	246.721	102.873
Tilgodehavender hos centralbanker	367.000	24.005	367.000	24.005
I alt	603.193	114.580	613.721	126.878
Anfordring	224.243	85.265	234.771	97.563
Til og med 3 måneder	367.000	24.005	367.000	24.005
Over 3 måneder og til og med 1 år	11.950	5.310	11.950	5.310
I alt	603.193	114.580	613.721	126.878

Hovedsædet i Middelfart

12. Udlån og andre tilgodehavender

Beløb i 1.000 kr.	Sparekassen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
Udlån og andre tilgodehavender til dagsværdi	2.745	3.595	2.745	3.595
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	4.744.709	4.291.672	4.803.347	4.349.742
	4.747.454	4.295.267	4.806.092	4.353.337
Anfordring	1.859.267	1.808.165	1.859.267	1.808.165
Til og med 3 måneder	74.513	118.031	84.397	128.376
Over 3 måneder og til og med 1 år	187.901	120.871	214.563	141.932
Over 1 år og til og med 5 år	812.598	702.853	833.382	727.844
Over 5 år	1.813.175	1.545.347	1.814.483	1.547.020
I alt	4.747.454	4.295.267	4.806.092	4.353.337

Udlån, garantier og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris, fordelt på sektorer og brancher

Erhverv:

Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	2%	2%	5%	5%
Industri og råstofindvinding	2%	3%	3%	4%
Bygge og anlæg	5%	4%	6%	4%
Handel	5%	7%	7%	8%
Transport, hoteller og restauranter	2%	2%	3%	3%
Information og kommunikation	0%	0%	0%	1%
Finansiering og forsikring	10%	12%	3%	4%
Fast ejendom	10%	10%	7%	6%
Øvrige erhverv	6%	6%	7%	8%
Erhverv i alt	42%	46%	41%	43%
Private	58%	54%	59%	57%
I alt	100%	100%	100%	100%

Posten omfatter alene udlån, hvorpå der er nedskrevet

Individuelt vurderede udlån

Værdiansættelse før nedskrivning	453.924	540.335	469.521	555.870
Nedskrivning	-234.516	-297.868	-241.694	-305.565
I alt indregnet i balancen	219.409	242.467	227.827	250.305

Gruppevis vurderede udlån

Værdiansættelse før nedskrivning	3.561.161	3.066.179	4.063.180	3.593.615
Nedskrivning	-24.797	-18.774	-25.946	-19.338
I alt indregnet i balancen	3.536.364	3.047.405	4.037.234	3.574.277

13. Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder

Beløb i 1.000 kr.	Sparekassen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
Associerede virksomheder				
Kostpris primo	35.933	58.433	39.933	62.433
Tilgang i årets løb	5.000	5.000	5.000	5.000
Afgang i årets løb	0	-27.500	-4.000	-27.500
Kostpris ultimo	40.933	35.933	40.933	39.933
Op- og nedskrivninger primo	12.421	21.699	21.663	28.334
Årets resultat	1.677	-1.726	4.146	881
Andre kapitalbevægelser	4.656	-5.000	4.656	-5.000
Tilbageførte op- og nedskrivninger	0	-2.552	-11.711	-2.552
Op- og nedskrivninger ultimo	18.754	12.421	18.754	21.663
Regnskabsmæssig værdi ultimo	59.687	48.354	59.687	61.596
Tilknyttede virksomheder				
Kostpris primo	355.836	85.836	0	0
Tilgang i årets løb	0	270.000	0	0
Kostpris ultimo	355.836	355.836	0	0
Op- og nedskrivninger primo	-74.123	-36.661	0	0
Årets resultat	18.739	-27.156	0	0
Andre kapitalbevægelser	-8.597	-10.306	0	0
Ned- og afskrivninger ultimo	-63.981	-74.123	0	0
Regnskabsmæssig værdi ultimo	291.855	281.713	0	0

14. Aktiver tilknyttet puljeordninger

Beløb i 1.000 kr.	Sparekassen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
Placeret kontant	37.106	14.614	37.106	14.614
Obligationer	261.582	139.215	261.582	139.215
Aktier	73.741	44.658	73.741	44.658
Investeringsforeningsandele	232.384	104.213	232.384	104.213
Andre aktiver	6.069	2.727	6.069	2.727
I alt	610.882	305.427	610.882	305.427

Kundemedarbejder
Nitasha Dahlstrøm,
Middelfart Privat

15. Immaterielle anlægsaktiver

Beløb i 1.000 kr.	Sparekassen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
Samlet kostpris primo	2.214	2.214	3.475	3.414
Tilgang	0	0	14	61
Samlet kostpris ultimo	2.214	2.214	3.489	3.475
Ned- og afskrivninger primo	2.151	2.074	3.161	2.899
Årets ned- og afskrivninger	63	77	218	262
Ned- og afskrivninger ultimo	2.214	2.151	3.379	3.161
Regnskabsmæssig værdi i alt	0	63	110	314

16. Grunde og bygninger

Beløb i 1.000 kr.	Sparekassen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
Investeringsjendomme				
Dagsværdi primo	32.204	41.575	75.396	92.068
Overført fra midlertidige overtagne aktiver	7.299	7.355	7.299	7.355
Årets tilgang	1.676	0	1.702	170
Årets afgang	-17.820	-5.520	-17.820	-17.802
Årets værdiregulering til dagsværdi	-174	-11.206	-174	-6.395
Dagsværdi i alt	23.185	32.204	66.403	75.396
Domicilejendomme				
Værdi primo	1.829	1.879	178.763	220.881
Tilgang i årets løb, herunder forbedringer	0	0	8.048	3.301
Afskrivninger	-49	-50	-49	-49
Værdiændringer indregnet i anden totalindkomst	0	0	0	-665
Værdiændringer indregnet i resultatopgørelsen	0	0	-4.160	-44.705
Omvurderet værdi i alt	1.780	1.829	182.602	178.763

17. Øvrige materielle aktiver

Beløb i 1.000 kr.	Sparekassen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
Samlet kostpris primo	76.841	68.596	92.225	82.327
Tilgang	5.867	8.281	6.213	10.283
Afgang	-1.911	-36	-2.028	-385
Samlet kostpris ultimo	80.797	76.841	96.410	92.225
Ned- og afskrivninger primo	48.055	42.345	56.325	49.980
Årets afskrivninger	6.393	5.740	7.517	6.715
Tilbageførte ned- og afskrivninger	-609	-30	-726	-370
Ned- og afskrivninger ultimo	53.839	48.055	63.116	56.325
Regnskabsmæssig værdi i alt	26.958	28.786	33.294	35.900
Heraf udgør finansielt leasede aktiver	1.293	1.213	0	0

18. Gæld til kreditinstitutter og centralbanker

Beløb i 1.000 kr.	Sparekassen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
Gæld til kreditinstitutter	12.069	47.630	29.806	52.425
I alt	12.069	47.630	29.806	52.425
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker fordelt efter restløbetid				
Anfordring	12.069	47.630	12.069	47.630
Til og med 3 måneder	0	0	17.737	4.795
I alt	12.069	47.630	29.806	52.425

19. Indlån og anden gæld

Beløb i 1.000 kr.	Sparekassen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
Anfordring	5.678.394	4.684.499	5.635.571	4.674.854
Med opsigelsesvarsel	194.541	176.973	240.832	219.010
Tidsindskud	245.339	303.032	245.339	303.032
Særlige indlånsformer	707.865	671.605	707.865	671.605
I alt	6.826.139	5.836.109	6.829.607	5.868.501
Indlån og anden gæld fordelt på restløbetid				
Anfordring	5.678.394	4.684.499	5.635.571	4.674.854
Til og med 3 måneder	65.083	92.360	66.003	93.546
Over 3 måneder og til og med 1 år	123.592	68.599	129.977	71.920
Over 1 år og til og med 5 år	419.113	483.587	451.742	515.036
Over 5 år	539.957	507.064	546.314	513.145
I alt	6.826.139	5.836.109	6.829.607	5.868.501

20. Efterstillede kapitalindskud

Beløb i 1.000 kr.	Sparekassen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
Samlede efterstillede kapitalindskud	49.760	49.635	49.760	49.635
Medregnes til kapitalgrundlag som ansvarlig kapital *)	50.000	50.000	50.000	50.000
Renter pct. p.a.	7,75	7,75	7,75	7,75

*) Der er ikke krav om fratrækning af amortiserede låneomkostninger i opgørelsen af kapitalgrundlaget.

Nom. 50 mio. kr. ansvarlig lånekapital med løbetid til den 17. december 2023.

Sparekassen kan førtidsindfri lånet fra den 17. december 2018.

Lånet forrentes med 7,75 % indtil den 17. december 2018, hvorefter lånet bliver variabelt forrentet.

21. Eventualforpligtelser

Beløb i 1.000 kr.	Sparekassen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
Finansgarantier	845.815	654.029	848.501	657.195
Tabsgarantier for realkreditudlån	942.937	733.662	942.937	733.662
Tinglysnings- og konverteringsgarantier	56.604	24.132	56.604	24.132
Øvrige garantier	320.259	273.957	288.235	245.795
Garantier i alt	2.165.615	1.685.780	2.136.277	1.660.784
Huslejeforpligtelser	12.000	11.200	36.100	28.600
Leasingforpligtelser	3.100	1.400	3.100	1.400
Skandinavisk Data Center A/S*	160.000	120.000	160.000	120.000
Øvrige eventualforpligtelser	6.000	1.200	6.000	1.200
Andre eventualforpligtelser i alt	181.100	133.800	205.200	151.200
Eventualforpligtelser i alt	2.346.715	1.819.580	2.341.477	1.811.984

*Middelfart Sparekasse har indgået aftale med Skandinavisk Data Center A/S om it-løsninger. Hvis Sparekassen udtræder af aftalen, skal der betales en udtrædelsesgodtgørelse svarende til løbende år plus 4 års betalinger. Eventualforpligtelsen er pr. 31. december 2016 opgjort til 160 mio. kr.

Middelfart Sparekasse er administrationselskab i en dansk sambeskatning. Sparekassen hæfter derfor ifølge skattelovgivningens regler herom fra og med regnskabsåret 2013 for indkomstskatter mv. for de sambeskattede enheder og fra og med 1. juli 2012 for eventuelle forpligtelser til at indeholde kildeskat på renter, royalties og udbytter for de sambeskattede enheder.

22. Regnskabsmæssig sikring

Beløb i 1.000 kr.

	2016	2016	2015	2015
	Nominal værdi	Dagsværdi	Nominal værdi	Dagsværdi
Sparekassen				
Aktiver				
Udlån	29.973	29.973	49.506	49.506
Passiver				
Indlån	10.657	10.657	0	0
Afledte finansielle instrumenter				
Valutaswap udlån	-30.011	-97	-49.507	-52
Valutaswap indlån	-14.111	134	0	0
Netto	-3.492	40.667	-1	49.454
Koncern				
Aktiver				
Udlån	83.605	83.605	103.529	103.529
Passiver				
Indlån	10.657	10.657	0	0
Afledte finansielle instrumenter				
Valutaswap udlån	-73.078	-313	-86.465	-429
Valutaswap indlån	-14.111	134	0	0
Netto	7.073	94.083	17.064	103.100

23. Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter anvendes primært til afdækning af Sparekassens risici. Valuta- og rentekontrakter anvendes til afdækning af Sparekassens valuta- og renterisici. Køb og salg af finansielle instrumenter med kunderne sker kun på afdækket basis. Afdækningerne kan ikke matches 100 %, hvorfor Sparekassen har en egenrisiko, der dog er særdeles beskedent.

Beløb i 1.000 kr.

	2016	2016	2015	2015
	Nominal værdi	Dagsværdi	Nominal værdi	Dagsværdi
Sparekassen				
Uafviklede spotforretninger				
Renteforretninger, køb	1.262	2	4.760	-1
Renteforretninger, salg	5.484	2	9.385	15
Aktieforretninger, køb	59	298	93	277
Aktieforretninger, salg	59	-294	95	-275
I alt		8		16
Terminsforretninger				
Renteforretninger, køb	28.757	220	23.109	-10
Renteforretninger, salg	28.757	-163	20.163	50
I alt		57		40
Swaps				
Swaps, køb	14.111	134	0	0
Swaps, salg	30.011	-97	49.505	-52
I alt		37		-52
Løbetidsfordeling efter restløbetid				
Op til 3 måneder:				
Renteforretninger, køb (termin)	28.757	220	23.109	-10
Renteforretninger, salg (termin)	28.757	-163	20.163	50
Swaps, køb	14.111	134	0	0
Swaps, salg	30.011	-97	49.507	-52
I alt		94		-12

23. Afledte finansielle instrumenter, fortsat

Beløb i 1.000 kr.

	2016	2016	2015	2015
	Nominal værdi	Dagsværdi	Nominal værdi	Dagsværdi
Koncern				
Uafviklede spotforretninger				
Renteforretninger, køb	1.262	2	4.760	-1
Renteforretninger, salg	5.484	2	9.385	15
Aktieforretninger, køb	59	298	93	277
Aktieforretninger, salg	59	-294	95	-275
I alt		8		16
Terminforretninger				
Renteforretninger, køb	28.757	220	23.109	-10
Renteforretninger, salg	28.757	-163	20.163	50
I alt		57		40
Swaps				
Swaps, køb	14.111	134	0	0
Swaps, salg	73.078	-313	86.465	-429
I alt		-179		-429
Løbetidsfordeling efter restløbetid				
Op til 3 måneder:				
Renteforretninger, køb (termin)	28.757	220	23.109	-10
Renteforretninger, salg (termin)	28.757	-163	20.163	50
Swaps, køb	14.111	134	0	0
Swaps, salg	30.011	-97	49.507	-52
I alt		94		-12
Over 1 år og til og med 5 år:				
Swaps, salg	43.067	-216	36.958	-377
I alt		-216		-377

24. Koncernoversigt

Beløb i 1.000 kr.	Aktivitet	Ejerandel i %	Egenkapital ultimo 2016	Resultat 2016
Navn og hjemsted				
Tilknyttede virksomheder der konsolideres:				
Et godt HJEM A/S, Middelfart Kommune	Ejendoms- mægler- virksomhed	100 pct.	4.356	-19
Trekantens Ejendomsselskab A/S, Middelfart Kommune	Ejendoms- selskab	100 pct.	275.563	13.623
Leasing Fyn Middelfart A/S, Middelfart Kommune	Leasing- selskab	100 pct.	11.935	5.135
Fælles kontrollerede virksomheder der konsolideres:				
Leasing Fyn Bank A/S*, Bankaktieselskab Faaborg-Midtfyn Kommune	Leasing- og factoring- virksomhed	33,33 pct	108.386	6.518
Associerede virksomheder der ikke konsolideres:				
Kulturøen A/S, Middelfart Kommune	Ejendoms- selskab	50 pct.	25.368	430
Kulturøens ByCenter A/S**, Middelfart Kommune	Ejendoms- selskab	50 pct.	4.816	-90
Industri Invest Syd***, Sønderborg Kommune	Investerings- selskab	20,7 pct.	25.315	-2.857
NEM Forsikring A/S***, Skanderborg Kommune	Forsikrings- virksomhed	20 pct.	120.205	-3.105

* Indirekte ejet via Leasing Fyn Middelfart A/S (ejerandel 33,33 %)

** Indirekte ejet via Kulturøen A/S (ejerandel 100 %)

*** Tal for egenkapital og resultat er fra 2015.

Transaktioner og aftaler med dattervirksomheder og associerede virksomheder er foretaget på markedsmæssige vilkår.

Transaktionerne omfatter:

- Husleje tkr. 15.212
- Indtægter forbundet med ind- og udlån samt garantier, tkr. 8.776
- Udgifter forbundet med ind- og udlån samt garantier, tkr. 156
- Administrationsfee, tkr. 1.274.

25. Kapitalkrav

Beløb i 1.000 kr.	Sparekassen		Koncernen	
	2016	2015	2016	2015
Samlet risikoeksponering	6.585.393	6.054.457	6.633.340	6.167.548
Solvenskrav, 8 % af samlet risikoeksponering	526.831	484.357	530.667	493.404
Garantkapital	519.478	487.872	519.478	487.872
Overført overskud	474.413	397.390	455.659	375.727
Nettoopskrivning efter indre værdis metode	0	0	18.754	21.663
Opskrivningshenlæggelser	1.026	907	1.026	907
Renter garantkapital	17.495	20.786	17.495	20.786
Egentlig kernekapital før fradrag	1.012.412	906.955	1.012.412	906.955
Fradrag i egentlig kernekapital	85.136	66.041	85.575	67.533
Egentlig kernekapital efter fradrag (CET1)	927.276	840.914	926.837	839.422
Supplerende kapital	50.000	50.000	50.000	50.000
Fradrag i supplerende kapital	13.639	19.239	13.647	19.282
Kapitalgrundlag	963.637	871.675	963.190	870.140
Kernekapitalprocent og egentlig kernekapitalprocent	14,1	13,9	14,0	13,6
Kapitalprocent	14,6	14,4	14,5	14,1

Kundemedarbejder Lotte Nielsen, Odense-afdelingen.

26. Risikostyring

Middelfart Sparekasse er eksponeret mod forskellige risici og anvender risikostyring som en del af de strategiske beslutninger og den daglige drift.

Bestyrelsen i Middelfart Sparekasse fastsætter koncernens risikopolitik og definerer rammerne for de risikoområder, som Sparekassen beskæftiger sig med. Den administrerende direktør fastsætter dernæst rammerne for de enkelte afdelingers og medarbejderes beføjelser ved gennemførelsen af de daglige forretninger. Dette sker via forretningsgange og instrukser.

Der er etableret funktionsadskillelse mellem de afdelinger, der indgår forretninger med kunderne og dermed påfører koncernen risici, og de afdelinger, der overvåger disse risici. Herudover udvikles Sparekassens risikofunktion og risikostyring løbende, så Middelfart Sparekasse også i fremtiden er rustet til de udfordringer, den finansielle sektor stilles overfor.

Målet med de af bestyrelsen fastsatte politikker er, at Sparekassen med en stærk styring af de påtagne risici opnår en indtjening og egenkapital, der sikrer den daglige drift som selvstændigt pengeinstitut.

Middelfart Sparekasse offentliggør udover Årsrapport 2016 en omfattende risikoredegørelse, hvori de forskellige risici og risikopolitikker beskrives mere indgående.

Typer af risici

Den finansielle risikostyring i Sparekassen omfatter kreditrisiko, markedsrisiko, operationel risiko, likviditetsrisiko og kapitalrisiko. For en beskrivelse af ovennævnte risici henvises til de følgende afsnit.

Kreditrisiko

Kreditrisikoen er risikoen for tab som følge af debitores eller modparters misligholdelse af betalingsforpligtelser indgået med Sparekassen.

Kreditrisikoen styres efter Sparekassens kreditpolitik, som er fastlagt af bestyrelsen. Politikken fastsætter principper for størrelsen, typen og omfanget af de kreditrisici, Sparekassen ønsker at påtage sig samt principper for håndtering og styring af kreditrisici.

For at sikre god risikomæssig diversificering har Sparekassen en række interne målsætninger om eksponeringer mod enkelte kunder og brancher. Sparekassen ønsker ikke nye eksponeringer, som er større end 10 % af Sparekassens kapitalgrundlag. Samtidig må ingen brancher udgøre mere end 15 % af de samlede udlån og garantier. Politikken tilpasses løbende udviklingen på forretningsområderne, så det sikres, at Sparekassen ikke påtager sig uønskede risici.

Styringen af kreditrisici foretages såvel på porteføljeniveau som på enkelt-kundeniveau i forbindelse med bevilling og løbende med særlig fokus på de eksponeringer, der vurderes at være risikofyldte. Som grundlag for enhver kreditvurdering indsamles økonomi- og regnskabsoplysninger, budgetter, rådighedsbeløb, tilbudte sikkerheder, tidligere kreditbevillinger mv.

Den daglige kreditstyring foretages af kunderådgi-verne i samarbejde med afdelingsdirektørerne, mens den overordnede kreditstyring foretages af kreditafdelingen. Den overordnede kreditstyring omfatter blandt andet overvågning af, at kreditpolitik og bevillingsbeføjelser overholdes samt identifikation af og opfølgning på svage og nødlidende eksponeringer. Alle etablerede eksponeringer på mere end 12,5 mio. kr. skal som udgangspunkt bevilges af bestyrelsen.

Sparekassens maksimale krediteksponering er angivet i tabel 1 øverst på side 91 fordelt på eksponeringstyper.

Tabel 1. Den maksimale krediteksponering

Balanceførte poster i tkr.	2016	2015
Tilgodehavende hos kreditinstitutter og centralbanker	702.905	364.389
Udlån og andre tilgodehavender til dagsværdi	2.745	3.595
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	4.744.709	4.291.672
Handelsbeholdning	1.911.027	1.644.541
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	291.855	281.713
Kapitalandele i associerede virksomheder	59.687	48.354
Ikke-balanceførte poster		
Garantier	2.165.615	1.685.780
Uudnyttede kreditter	1.825.359	1.526.118
I alt	11.703.902	9.846.162

Væksten i krediteksponeringer i 2016 er til dels en afspjeling af den vækst, som Sparekassen har haft i udlån på 10,5 % og dels væksten i indlån på 21 %.

Branchefordeling

Fordelingen af Sparekassens udlån og garantier på brancher fremgår af tabel 2 nedenfor.

Tabel 2. Branchefordeling udlån og garantier

Beløb i 1.000 kr.	Udlån og garantier før nedskrivninger og hensættelser			Udlån og garantier før nedskrivninger og hensættelser		
	%		Nedskrivninger og hensættelser	%		Nedskrivninger og hensættelser
		2016			2015	
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	1,9	137.630	3.259	2,0	126.347	1.131
Industri og råstofindvinding	2,1	148.619	7.004	2,6	164.367	7.570
Energiforsyning	0,1	9.197	0	0,0	1.675	0
Bygge og anlæg	4,8	340.673	13.272	3,5	220.536	8.450
Handel	5,5	391.032	18.873	6,5	411.138	16.590
Transport, hoteller og restauranter	2,1	150.967	3.740	2,0	125.659	1.912
Information og kommunikation	0,3	23.430	2.223	0,5	28.796	4.202
Finansiering og forsikring	9,4	671.316	4.470	11,2	706.704	2.930
Fast ejendom	10,4	739.367	39.864	10,8	680.301	99.889
Øvrige erhverv	5,7	407.480	16.857	6,0	377.347	18.161
I alt erhverv	42,4	3.019.711	109.562	45,1	2.842.870	160.835
Private	57,6	4.104.354	153.967	54,9	3.457.431	158.420
I alt	100,0	7.124.065	263.529	100,0	6.300.301	319.255

Ledelsen vurderer, at der er en tilfredsstillende spredning i porteføljen.

Sparekassen er størst eksponeret mod branchen 'Fast ejendom', som udgør 10,4 % af Sparekassens samlede udlån og garantier ultimo 2016 (2015: 10,8 %).

Det vurderes, at branchen 'Fast ejendom' er den mest risikofyldte branche for Sparekassen, men ved en sammenholdelse med de seneste offentliggjorte procenter i Finanstilsynets inspektionsrapporter vedrørende Gruppe 3-institutter vurderes denne branche ikke at udgøre en 'unormal' andel af de samlede udlån og garantier i Sparekassen.

Sparekassens målsætning om en maksimal eksponering på 15 % mod enkeltbrancher og grænsen for ejendomseksponering i Finanstilsynets Tilsynsdiamant på 25 % er begge overholdt.

Sparekassen har den næststørste eksponering mod branchen 'Finansiering og Forsikring' 9,4 % (2015: 11,2 %) af Sparekassens samlede udlån og garantier. Heraf udgør Sparekassens 100 % ejede datterselskab, Leasing Fyn Middelfart A/S, isoleret set 6,6 % (2015: 7,9 %). Udviklingen i fordelingen mellem 'Private' og 'Erhverv i alt' fra 2015 til 2016 er påvirket af, at størstedelen af Sparekassens nyudlån sker til private kunder.

Modtagne sikkerheder

Sparekassen søger at reducere risikoen på eksponeringer ved at få sikkerheder i pant i debitorernes aktiver.

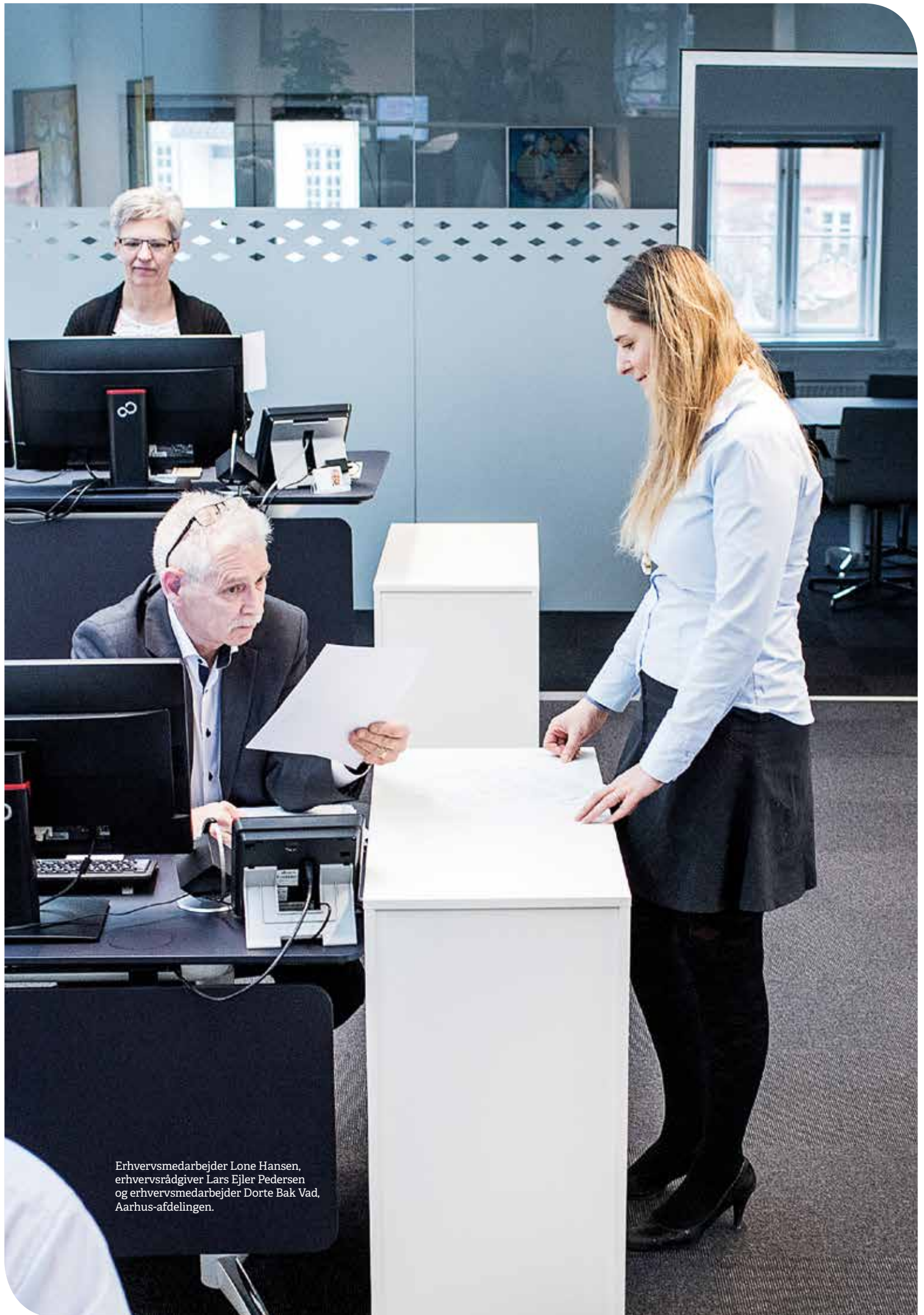
Sikkerhedsværdierne opgøres som aktivets dagsværdi fratrukket forventede omkostninger ved overtagelse og realisation og herudover fratrækkes et haircut på min. 10 % afhængig af aktivtype. Der er ved opgørelsen af sikkerhedsværdierne set bort fra overskydende sikkerheder. De modtagne sikkerheder overvåges af kreditafdelingen, der løbende vurderer og forholder sig kritisk til sikkerhedens værdi. Øges risikoen på en debitor, intensiveres overvågningen af de stillede sikkerheder.

Tabel 3 og 4 nedenfor viser de modtagne sikkerheders sikkerhedsværdi fordelt på henholdsvis sikkerhedstyper og brancher.

Sparekassens sikkerheder består i høj grad af pant i fast ejendom (66%). Branchefordelingen viser, at de største sikkerhedsværdier ligger i den branche, hvor Sparekassens eksponeringer jf. tabel 2 er størst. Når dette ikke gælder for branchen 'Finansiering og forsikring' skyldes det den store andel, som Sparekassens 100 % ejede datterselskab Leasing Fyn Middelfart A/S, udgør af denne branche, jf. ovenfor.

Tabel 3. Sikkerhedsværdi pr. sikkerhedstype

Sikkerhedstype	2016 1000 kr.	2016 %	2015 1000 kr.	2015 %
Pant i fast ejendom	1.989.528	66	1.363.837	64
Virksomhedspant Skadesløsbrev	454.471	15	365.267	17
Pant i køretøj	144.572	5	131.617	6
Øvrige aktiver	408.251	14	273.224	13
I alt	2.996.822	100	2.133.945	100

Erhvervsmedarbejder Lone Hansen,
erhvervsrådgiver Lars Ejler Pedersen
og erhvervsmedarbejder Dorte Bak Vad,
Aarhus-afdelingen.

Tabel 4. Sikkerhedsværdi pr. branche

Branche	2016 1000 kr.	2016 %	2015 1000 kr.	2015 %
Landbrug, jagt og skovbrug og fiskeri	118.635	4	91.184	4
Industri og råstofindvinding	137.321	5	120.349	6
Energiforsyning	309	0	332	0
Bygge og anlæg	248.651	8	134.475	6
Handel	312.821	10	279.611	13
Transport, hoteller og restauranter	121.241	4	101.531	5
Information og kommunikation	11.395	0	7.201	0
Finansiering og forsikring	86.235	3	57.112	3
Fast ejendom	404.395	14	318.190	15
Øvrige erhverv	195.914	7	152.364	7
I alt erhverv	1.636.917	55	1.262.349	59
Private	1.359.905	45	871.597	41
I alt	2.996.822	100	2.133.946	100

Fordelingen af sikkerheder mellem privat og erhverv følger samme udvikling som fordelingen af udlån og garantier mellem privat og erhverv, hvor branchen 'Privat' har en større andel i 2016 end i 2015.

Nedskrivninger

Nedskrivninger på individuelt vurderede udlån foretages som tidligere anført, når der er indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse (OIV), som resulterer i en reduktion i den forventede betalingsstrøm.

OIV anses for at være indtruffet, når f.eks. en eller flere af følgende begivenheder er indtruffet:

- Låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder
- Låntagers kontraktbrud, eksempelvis i form af manglende overholdelse af betalingspligt for afdrag og renter
- Sparekassen yder låntager lempelser i vilkårene, som ikke ville være overvejet, hvis det ikke var på grund af låntagers økonomiske vanskeligheder
- Det er sandsynligt, at låntager vil gå konkurs eller blive underlagt anden økonomisk rekonstruktion.

Herudover overvåges alle eksponeringer større end 2 % af kapitalgrundlaget individuelt.

Individuelt vurderede eksponeringer, hvorpå der ikke er nedskrevet, samt øvrige udlån inddeles i grupper med ensartede karakteristika, hvorpå der foretages en porteføljemæssig nedskrivning. Sparekassen anvender en model til gruppevis nedskrivninger, som er udviklet af Lokale Pengeinstitutter og tilpasset Sparekassens individuelle forhold.

Årets driftspåvirkning fra nedskrivninger og hensættelser på udlån og garantidebitorer er i 2016 for Sparekassen 32.327 t.kr. (2015: 92.706 t.kr), hvilket svarer til en nedskrivningsprocent på 0,5 % (2015: 1,5 %) af de samlede udlån og garantier. Målet for ultimo 2018 er, jf. Strategi 2018, at nedskrivningsprocenten skal bringes under 0,75 %.

Kundevurderinger

Alle kunder i Sparekassen vurderes periodisk individuelt og tildeles en kundevurdering fra 1 til 3 ud fra følgende kriterier:

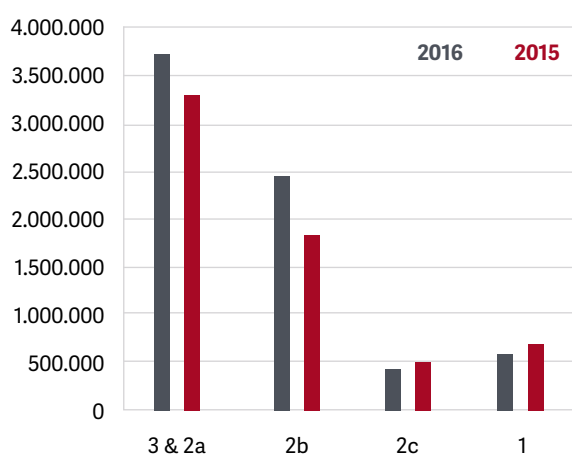
- Kundevurdering 3 gives til kunder med utvivlsom god bonitet. Ved disse kunder er det usandsynligt, at Sparekassen vil få tab på udlån
- Kundevurdering 2a gives til kunder med normal bonitet. Det vil sige, at der er lav sandsynlighed for, at kunderne ikke kan klare deres forpligtelser

- Kundevurdering 2b gives til kunder, som ikke opfylder kriterierne for 2a, men som på den anden side ikke har væsentlige svaghedstegn
- Kundevurdering 2c gives til kunder med væsentlige svaghedstegn, uden at der dog er objektiv indikation for værdiforringelse (OIV)
- Kundevurdering 1 gives til kunder med OIV.

I figur 1 nedenfor ses udlån og garantier (før nedskrivninger og hensættelser) fordelt på kundevurderinger. Den overordnede fordeling mellem kundekategorierne er tilfredsstillende. Andelen af kunder med væsentlige svaghedstegn og OIV er faldet fra 19 % ultimo 2015 til 14 % ultimo 2016.

Der har herudover været en positiv udvikling i udlån og garantier ydet til kunder med god bonitet (kundevurdering 3 & 2a), som er steget med 420 mio. kr. Udlån og garantier til kunder uden væsentlige svaghedstegn (kundevurdering 2b) er steget fra ultimo 2015 til ultimo 2016. Stigningen skyldes dels, at Sparekassen på foranledning af Finanstilsynet har gennemgået og vurderet bonitetskategorierne for over 90 % af Sparekassens kundemasse, og dels at en del af Sparekassens nye kunder vurderes som værende 2b-kunder.

Figur 1. Udlån og garantier før nedskrivninger og hensættelser fordelt på kundevurderinger

Markedsrisiko

Markedsrisikoområdet dækker risici, som hidrører fra disponeringer inden for værdipapirbeholdning, valuta samt afledte finansielle instrumenter. Middel-fart Sparekassens grundlæggende politik er, at sikre, at

Sparekassens markedsrisici til enhver tid er passende forsigtige, og at de af bestyrelsen fastsatte mål og politikker med hensyn til markedsrisiko overholdes.

Sparekassen har for risikotyperne rente-, valuta- og aktierisiko fastsat konkrete rammer, som løbende tilpasses det aktuelle markeds- og risikobillede. Disponeringen heraf sker ud fra et mål om at have lav risiko i egenbeholdningen og inden for denne ramme at optimere afkastet i forhold til risikoen. Bestyrelsen fastsætter de interne retningslinjer og bemyndigelser for de daglige dispositioner på markedsrisikoområdet. Sparekassen overvåger markedsrisiko løbende, og direktionen modtager ugentligt rapportering om udvalgte områder, ligesom bestyrelsen ved hvert bestyrelsesmøde modtager rapportering om udviklingen i markedsrisici.

Renterisiko

Renterisikoen måles som det forventede kurstab på rentepositioner, der vil følge af en umiddelbar ændring i alle rentesatser på 1 procentpoint enten i op- eller nedadgående retning. Renterisikoen fremkommer i forbindelse med fastforrentede udlån, obligationer, indlån og funding. Finansielle derivater anvendes i begrænset omfang til afdækning af renterisici.

Hverken den samlede renterisiko eller handelsbeholdningens renterisiko må ved en ændring i den effektive rente på 1 procentpoint overstige 3 % af kapitalgrundlaget. Det fremsatte mål for renterisikoen har ikke været overskredet i løbet af 2016.

Renterisikoen udgør 1,0 % af kapitalgrundlaget pr. 31. december 2016 (2015: 1,4 %).

Aktierisiko

Aktierisikoen er risikoen for tab som følge af ændringer i aktiekurserne. I tabel 5 nedenfor fremgår Sparekassens aktiebeholdning ultimo 2016 opdelt i børsnoterede og unoterede aktier. Beholdningen af børsnoterede aktier må ikke overstige 7 % af kapitalgrundlaget, mens unoterede aktier ikke må overstige 25 % af kapitalgrundlaget. Ingen af ovennævnte grænser er overskredet i 2016.

Tabel 5. Aktiebeholdningens fordeling

	2016 1000 kr.	2016 %	2015 1000 kr.	2015 %	2014 1000 kr.	2014 %
Børsnoterede	9.505	5	33.711	16	35.391	18
Unoterede	191.146	95	181.332	84	163.156	82
Aktier i alt	200.651	100	215.043	100	198.547	100

Valutarisiko

Valutarisikoen (valutaindikator 1) opgøres som største sum af henholdsvis positioner i valutaer, hvor Sparekassen har et nettotilgodehavende og valutaer, hvor Sparekassen har en netto gæld. Valutaindikator 1 må ikke overstige 10 % af kernekapitalen efter primære fradrag.

Herudover må valutaindikator 2 ikke overstige 0,12 % af kernekapitalen inkl. hybrid kernekapital efter fradrag. Valutaindikator 2 er et udtryk for, at såfremt Sparekassen ikke ændrer valutapositionerne i de følgende 10 døgn, så er der 1 % sandsynlighed for, at Sparekassen får et tab større end indikatorens værdi. Ingen af ovennævnte grænser er overskredet i 2016. Finansielle derivater anvendes i et vist omfang til afdækning af valutarisici. Valutaindikatorerne er specificeret i tabel 6 og 7 nedenfor.

Tabel 6. Oversigt valutaindikatorer

	2016 1000 kr.	2015 1000 kr.
Valutaindikator 1	48.274	50.376
Valutaindikator 2	62	497

Tabel 7. Valutaindikator 1 fordelt på valutaer

	2016 1000 kr.	2015 1000 kr.
TRY	21.200	24.947
GBP	645	814
EUR	19.033	618
CHF	509	312
NOK	1.053	288
USD	4.311	0
Øvrige	91	34
Kollektive investeringsforeningsbeviser	1.432	23.363
I alt	48.274	50.376

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for tab som følge af, at det ikke er muligt at fremskaffe den nødvendige finansiering til dækning af likviditetsbehovet. Målet med likviditetsstyringen er, at der er sikret et tilstrækkeligt og stabilt likviditetsberedskab.

Pr. 1. oktober 2015 blev der indført et nyt likviditetsnøgletal Liquidity Coverage Ratio (LCR), som beskriver, hvordan Sparekassen skal være i stand til at honorere sine betalingsforpligtelser indenfor en kommende 30 dages periode i et marked, hvor der ikke er adgang til funding.

Lovgivningsmæssigt er der krav om en overdækning på minimum 70 % i 2016. Dette krav stiger med 10 % i 2017 til en overdækning på 80 %, og i 2018 med 20 % således, at det lovgivningsmæssige krav til overdækning ender på 100 %, når det er fuldt indfaset fra 1. januar 2018.

Middelfart Sparekasse har en målsætning om at have en overdækning på 40 % i forhold til lovens krav, og har siden indførelsen af LCR-nøgletallet pr. 1. oktober 2015 overholdt denne målsætning.

LCR-nøgletallet udgør 383,3 % ultimo 2016 imod 207,6 % ultimo 2015. Stigningen skyldes dels det stigende indlån i Sparekassen (ultimo 2016 er indlånsoverskuddet 2,6 mia. kr.), som er meget stabilt og dermed giver en minimal likviditetsudstrømning, og dels en stigende overskudslikviditet, som er placeret konservativt. De likvide aktiver fordeler sig som vist i tabel 8 nedenfor.

Tabel 8. Likvide aktiver fordelt på kvalitetsklasser

Level 1	Indestående i Nationalbanken mv.	529.012
	Realkreditobligationer af ekstrem høj kvalitet	1.030.055
		1.559.067
Level 2	Realkreditobligationer af høj kvalitet	84
	Aktier af høj kvalitet	3.821
		3.905
	I alt	1.562.972

LCR-nøgletallet afløser pr. 1. januar 2017 likviditetsnøgletal opgjort i henhold til § 152 i 'Lov om finansiel virksomhed'. Dette nøgletal skal fortsat oplyses, da det indgår i Finanstilsynets tilsynsdiamant for pengeinstitutter. Nøgletallet jf. Fil § 152 udgør 231,5 % pr. ultimo 2016 mod 192,8 % ved udgangen af 2015. Dermed har Sparekassen ikke problemer med at overholde Finanstilsynets grænseværdi på minimum 50 % overdækning.

Likviditetsbehovet planlægges både på kort og lang sigt, så likviditetsberedskabet til enhver tid er sikret. Sparekassens likviditet fremskaffes primært hos Sparekassens kunder gennem indlånsprodukter. Yderligere behov for likviditet dækkes via lån hos andre pengeinstitutter eller i Danmarks Nationalbank. Pengemarkedet anvendes til daglige udsving i likviditeten.

Overskudslikviditeten er placeret i likvide aktiver af høj kvalitet, så de til enhver tid gældende krav til LCR og § 152 overdækning kan overholdes.

Operationelle risici

Sparekassen definerer operationel risiko som risiko for tab som følge af u hensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige fejl og handlinger, systemfejl og eksterne begivenheder, herunder juridiske risici.

Sparekassen har udarbejdet politikker, skriftlige forretningsgange og procedurer, der minimerer de risici, som kan påvirke Sparekassen. I Sparekassen sker der løbende registrering og rapportering af tab og begivenheder, som vurderes at kunne medføre operationelle risici. Med baggrund i ovennævnte foretages en vurdering af, om forretningsgange mv. kan justeres og forbedres med henblik på minimering af fremtidige operationelle risici.

De operationelle risici indgår endvidere i fastsættelsen af Sparekassens kapitalprocent efter den såkaldte basisindikator metode, hvor der med baggrund i de seneste tre regnskabsårs nettoindtægter kvantificeres et beløb, der tillægges de risikovægtede eksponeringer til dækning af Sparekassens operationelle risici.

Kapitalrisici

Foruden ovennævnte risici har Middelfart Sparekasse også risici forbundet med den fremtidige kapitalfremskaffelse og dermed den fremtidige kapitaldækning.

Sparekassens kapital består af Sparekassens garantkapital, overførte resultater samt efterstillet kapitalindskud. Tilsammen udgør denne kapital Sparekassens kapitalgrundlag, der til enhver tid skal dække den andel af de risikovægtede poster, som Sparekassens individuelle solvensbehov og lovgivningen foreskriver. Sparekassens fremtidige eksistensgrundlag baserer sig på Sparekassens evne til at overholde det individuelle kapitalkrav, hvorfor risikostyring på kapitalområdet er særdeles relevant.

Risikostyringen foregår via fremskrivning og simulering af udlån, indlån, risikovægtede poster, kapitaltilbagebetalingsstrategier, resultat samt solvensbehov. Samtidig indgår fremtidige lovkrav på kapitalområdet, så Sparekassen til enhver tid overholder disse. Således sikres det, at Sparekassen under nuværende og fremtidig strategi overholder bestyrelsens og forretningsmodellens krav til kapitaloverdækning samtidig med, at fremtidige omkostninger til kapital holdes på et minimum. Kapitaloverdækningen opgøres som det individuelle solvensbehov tillagt 4 % fratrukket 50 % af den maksimale konjunkturbuffer²⁸.

Middelfart Sparekasses kapitalgrundlag før fradrag er på 1.062 mio. kr., og består af egenkapital på 1.012 mio. kr. samt supplerende kapital på 50 mio. kr. Den supplerende kapital opfylder alle krav i CRD/CRR og kan fuldt ud medregnes i Sparekassens kapitalgrundlag²⁹.

Middelfart Sparekasses kapitalprocent udgør 14,6 ultimo 2016 mod 14,4 ultimo 2015. Det individuelle solvensbehov³⁰ andrager 8,8 % ultimo 2016. Hertil kommer en kapitalbevaringsbuffer på 0,63 % ultimo 2016. Sammenholdt med det faktiske kapitalgrundlag på 963 mio. kr. var der ved udgangen af 2016 en kapitalbuffer på 341 mio. kr., svarende til 5,2 procentpoint. Ultimo 2015 var kapitalbufferen 335 mio. kr. svarende til 5,5 procentpoint. Faldet skyldes den begyndende indfasning af den lovpligtige kapitalbevaringsbuffer pr. 1. januar 2016 med 0,63 %, som frem mod 2019 øges til 2,5 %.

Sparekassen har på det foreliggende grundlag samt Sparekassens forventninger til perioden 2017-2021 foretaget en fremskrivning af Sparekassens kapital situation til og med udgangen af 2021, og den viser, at Sparekassen lever op til de fuldt indfasede kapitalkrav i CRD/CRR.

28 Konjunkturbufferen, som fastsat i CRD-IV-direktivet.

29 Sparekassens kapitalgrundlag er specificeret og uddybet i note 25.

30 Opgørelsen af det individuelle solvensbehov er ikke omfattet af revisionen af årsregnskabet.

”Vi tror på, at det er gennem vores daglige handlinger, kunderne oplever, at vi gør en positiv forskel – en forskel, der ikke mindst er forankret i medarbejdere, der er stolte af Middelfart Sparekasse og hver dag går på arbejde for at yde deres bedste. Gensidig tillid, respekt og anerkendelse er afgørende for at udvikle en virksomhed med medarbejdere, der hver dag kommer på arbejde for at sikre kunderne den bedst mulige oplevelse.”

Martin Baltser, adm. direktør

Middelfart Privat
Havnegade 21
5500 Middelfart
Telefon 64 22 22 22

Middelfart Erhverv
Havnegade 21
5500 Middelfart
Telefon 64 22 22 22

Strib afdeling
Sofiendalvej 4, Strib
5500 Middelfart
Telefon 64 40 17 50

Fredericia afdeling
Prinsessegade 95
7000 Fredericia
Telefon 75 93 08 00

Kolding afdeling
Buen 7
6000 Kolding
Telefon 75 53 89 00

Vejle afdeling
Vestre Engvej 1A
7100 Vejle
Telefon 75 83 66 66

Uldum afdeling
Søndergade 17
7171 Uldum
Telefon 75 67 92 11

Ødsted afdeling
Ribevej 50 A, Ødsted
7100 Vejle
Telefon 75 86 45 43

Hedensted afdeling
Østerbrogade 11A
8722 Hedensted
Telefon 76 74 11 50

Vinding afdeling
Vindinggård Center 23
7100 Vejle
Telefon 76 42 07 30

Odense Privat
Dalumvej 54B
5250 Odense SV
Telefon 88 20 84 60

Odense Erhverv
Dalumvej 54B, 1. sal
5250 Odense SV
Telefon 88 20 85 20

Horsens afdeling
Høegh Guldbergs Gade 36E
8700 Horsens
Telefon 88 20 84 80

Esbjerg afdeling
Skolegade 45
6700 Esbjerg
Telefon 88 20 85 50

Aarhus afdeling
Rosensgade 18-20
8000 Aarhus C
Telefon 88 20 85 00

Hørning afdeling
Nørre Allé 17
8362 Hørning
Telefon 88 20 85 35

Svendborg afdeling
Tinghusgade 22
5700 Svendborg
Telefon 88 20 85 80

Investering Roskilde
Algade 18
4000 Roskilde
Telefon 88 20 85 85